

DPN 6641

Title :

~~प्रायश्चित्त~~ ^टपू_ल ^{TA}PRĀYAŚCITTA ^{PA}LA_A

Run. No. 7367

Cat. No. 175

Micro. No.

Subject दर्शन Philosophy

Religion : Hindu / Bauddha

Language : Skt. / New. / Nep. / Skt.- New. / Maith.- New. / New.- Nep. /

Size in cms. 32.2 x 16.6

Folios 50

Lines (in a page) 13

Compl. / Incompl.

Chapt. / act /

Author / translator

Scribe / donor

दिनेश Dinesha

Date: NS / SS / VS / KS

Ruler / place

Script : New. / Dev. / Bhuj. / Ran. /

Illus. :

Material : palmleaf / paper / thyasaphu / one side yellow

Condition : fine / damaged by worms, rats, water /

Beginning, colophon, post-colophon :

B. ॐ नमः शिवाय ॥ मेहेश्वरं नमस्कृत्वा भवपाशा विनाशकं
ज्ञान क्रियात्मका देवीं शक्तिं च शिवशालिनीं ॥ P.T.O.

c. इति वाथुले महातन्त्रे पायश्चित्त प (८) लं समाप्तं शुभम् ॥ ४५ ॥

प्रायश्चित्त पटल

ॐ नमः शिवाय ॥ ॥ महेश्वरं नमस्कृत्वा भवपाशविनाशकं ॥ ज्ञानक्रियात्मिकां देवीं शक्तिं च शिवशालिनीं ॥ परा
 म्यपरया भक्त्या नन्दिस्कन्दविनायकान् ॥ शिवज्ञानपरोतारं भक्त्या च परमेष्ठिनः ॥ अथ पापविभुद्वयार्थं प्रायश्चित्तं
 न संमासतः ॥ वक्ष्येऽहमागमे द्रष्टुं साधकानां क्रियावतां ॥ समयाचारयुक्तानां साधकानां नु सर्वदा ॥ जायते विवि
 धासिद्धिरुत्तमाधममध्यम ॥ अन्यथा सिध्यते नैव प्रायश्चित्तविलंघनात् ॥ कृषिफलं यथा क्षेत्रे रक्षितव्यं गवादिनां
 ॥ रक्षणीयं यथा धर्मं चतुर्णामपि तत्समं ॥ अचार्यः साधको वापि पुत्रकः समयीतथा ॥ एतैश्च रक्षणीयं नु प्रायश्चित्त
 तादिभिः पुनः ॥ समयीत समयज्ञस्य ज्येष्ठोपः पूर्वदीक्षितः ॥ पुत्रकः पुत्रकस्यापि साधकः साधकस्य तु ॥ गुरोरपि गुरुं प्रो
 क्तः समयोक्षिनिदर्शनात् ॥ प्रायश्चित्तं शिवेनोक्तं धर्मश्च परितेष्ठितं ॥ चतुर्भिरेपि कर्तव्यमाभुमे सुस्थितैर्नरैः ॥
 चतुर्णामाभुमाराधनं वर्तनं कथ्यते स्फुटे ॥ समेखलं जुगुप्सुणी मुणो वा भैक्ष्यतु दुचि ॥ गुरोर्गुरुकुले वासः संयोगः
 सत्यभाषितं ॥ त्रिकालस्नायिताऽक्रोधः शान्तिश्च ब्रह्मचारिणः ॥ दानार्चनजपो होमो देवतातिथिपूजनं ॥ स्वदारयापि
 तापोऽयं गृहाणो हृत्तिरिष्यते ॥ अग्निक्रियावने वासः फलमूलादिभक्षणां ॥ भूशय्याजिनधारित्वं परिग्रहविवर्जितः
 ॥ सर्वेन्द्रियसमानो धो हृत्तिरेखावनान्नगे ॥ सर्वारम्भपरित्यागो वृक्षमूलपरिग्रहः ॥ शासने समदाशात्वं सुखदुःख
 विकारिता ॥ सवाह्याभ्यन्तरं शौचमरणो ध्याननिष्ठता ॥ प्रियाप्रियपरित्यागीयति हृत्तिरुदाहृता ॥ आचरमाचरेद्ये
 वं शास्त्रोक्तं गुरुभाषितं ॥ अन्यथापतनं प्रोक्तं समयाचारलंघनात् ॥ समयाश्च प्रवक्ष्यामि देवदेवेन भाषितान् ॥

॥ रामः ॥

॥ १ ॥

गुरोराज्ञां सदा कुर्यात्कर्मणा मनशागिराः॥ तत्समोपेस्वपेन्नेव निन्दां कुर्यान्नितस्पवे॥ हास्यं गीतं तथा नृत्यं
शृंगारश्च विवर्जये॥ न रत्नावीक्षयेद्दामाङ्कुः माणं पूजयेत्सदा॥ परिहासो न कर्तव्यो गुरुदेवाग्निर्होत्रधौ॥ विष्णु
ब्रह्मावनादिनिदम्भान्त्रिविवर्जये॥ अत्यङ्गो हर्तनं परेश्वरकर्मचवर्जये॥ मन्त्राचारतानानुनिन्दानेव तु कारये॥
चित्तोन्मादं पुमादं च कामक्रोधो च साहसं॥ विचिकित्सां परैर्वैरं कुसङ्गं निस्त्रगां तथा॥ उद्वेगमनुत्साहं च नास्तिक
त्वञ्च सज्जुमं॥ लोल्यदप्यं तथा मुक्तिं लोकयात्राञ्च वर्जये॥ ऋतुमभ्याचयत्सृष्टं पक्वमन्वादि वर्जये॥ निर्माल्यं
देवदेवस्य नाश्रियान्नावगाहये॥ देवद्वयं गुरोर्द्वयं न चात्मसुपरोजये॥ उपेक्षपरिहारेण रक्षितव्यं प्रयत्नतः॥
गुरुदेवाग्निकार्यणि विरुद्धान्यपि कारये॥ नाथयेत्तेत्फलं प्राप्तेनानारम्भे क्रियासु च॥ शङ्करो नाश्चितीयाव
त्तावत्कर्मन कारये॥ शिवस्त्रिवभक्तास्तु दृष्टव्याः शिवकांक्षिभिः॥ भयदारिद्र्यरोगेभ्यो रक्षितव्यास्तु सर्वदा॥ स्व
तिकायाद्दीर्घ्याया न्नासखायः कथंचन॥ नरात्रोपर्यट्टे द्वामान् विनोपामहौ तथा॥ नानातंत्राना रदण्डी वृक्षारि
हं न कारये॥ नाहिर्देन्यप कर्तव्यं नाभिकर्कशकं वदे॥ अशीलेन सहा द्वाषेनाति यायात्परिस्फुटेः॥ वसुशर्प्याश
नं कुर्यात्पृथक्पृथक् मित्रकं गुरुं॥ सुखे च शर्प्यासूत्रे च संजुमं परि वर्जये॥ सुधीनत्वममर्यादां दुःखे दुःखन्नका
रये॥ कृतघ्राता च कार्य एष मात्सर्ये नैव कारये॥ निर्दयत्वमरुद्धारं प्राणिहिंसां न कारये॥ निर्ध्वज्जलं न कर्तव्यं
न च यागोपजीवनं॥ चोरराजकथाशुद्धं दुर्जनं परि वर्जये॥ सन्यजेन्स्त्रीकथाशक्तिं सत्कथाभि सुजीवनं॥ नृ

॥ प्रायः ॥
॥ २ ॥

तृतीयादिर्जीवित्वं शिल्पवृत्तिश्च श्रये ॥ विषतो यादि शानो सै सहजीडान्नकारये ॥ स्वधर्मलोपयेनेव संयमश्च
वृत्तं तथा ॥ अन्यलिङ्गं तथा द्युतं वर्जयेच्च भिषिक्रिया ॥ नित्यहानिं न कर्तव्यं संध्यायाश्च जपस्य च ॥ चत्वारोऽनह्वये नैव
न कुर्याद्भानसङ्गतिं ॥ अदोक्षितस्य संस्पर्शात् स्नेहायाश्च विवर्जये ॥ पूजाकाले जपे होमे मलोत्सर्गे तथा च ॥
स्नानभोजनकाले च मोनं नित्यं समाचरे ॥ एतद्विलोमतः कृत्वा प्रायश्चित्तं भवेत्तर ॥ प्रायश्चित्तेन संजाते मंत्रास्त
स्य पराश्रुत्वाः ॥ भवन्त्यत्र न संदेहा व्याधिदारिद्र्यदुःखदाः ॥ कुत्सितो वापि यो मन्त्री प्रायश्चित्तं व्यतिक्रमे ॥ प्राप्नोति न
एकं घोरं विघ्नेश्च परिभूयते ॥ अन्यथा मुच्यते नैव जन्मान्तरात्तेरपि ॥ क्रियते यद्यवज्ञातु तदा सर्वविलुप्यते ॥ तदा व
श्यं प्रकर्तव्यं शास्त्रोक्तं गुरुभाषितं ॥ चतुर्वर्णादिनाशनादक्षितानां शिवामो ॥ प्रायश्चित्तं कर्तव्यं स्वशास्त्रस्थि
तिपालकं ॥ एतत्समासतः प्रोक्तं समयाचारलक्षणां ॥ इति पुष्करे पारमेश्वरे महातंत्रे सामान्यप्रकरणे प्राय
श्चित्तं लिख्यते ॥ १ ॥ ॥ प्रहो वाच ॥ कस्मिन्प्रकरणे भोज्यमन्नं स्याद्दक्षितेन तु ॥ कत्रवातदभोज्यं स्यात्तातुमिदं
मिश्रं ॥ परमेश्वर उवाच ॥ गुर्विनीनां प्रकरणे भुक्त्वा वाममनुस्मरे ॥ प्रकरणे च बालानां सद्ये जातं जपे दुधः ॥ नि
ष्क्राम एव न प्रासने पुरुषं तु समभ्यसे ॥ भुक्त्वा तु दूडकरणे कर्णावेधनं तथैव च ॥ वृत्ते तथा च गोदाने भक्त्यं न विशि
ते ॥ विवाहे तु यदन्नं स्याद्विवाहे तु दूषसूत्रं न विद्यते ॥ वर्ह्यं च गुर्थिका ननु भुक्त्वा वाममनुस्मरे ॥ पाकयज्ञेषु भक्त्यं न
विद्यतेषु चैव हि ॥ सोमसंस्था सुभोक्तव्यं तदन्नं पावनं स्मृतं ॥ वापि कूपतडागानां सागराणां च कल्पने ॥ प्रतिस्था

॥ रामः ॥
॥ २ ॥

सूचदेवानां न भोक्तव्यं कदाचन ॥ सूतके मृतके चैव भुक्ता वाममनुस्मरे ॥ आसीयेपिन भोक्तव्यं सूतके मृतके तथा ॥ भुक्ता
त्रिरात्र मभ्यस्य वरुणं विभु इति ॥ दिक्षितामानु भोक्तव्यं चाचतुर्वर्णमसंकिंते ॥ त्रयाणां वा स्रणादीनां भुञ्जीतादिक्षि
तात्मनां ॥ स्वधर्मसंस्थितानां न सृष्टाणां कदाचन ॥ अमद्या पाश्र्वयशूडा शोचाचारसमन्विताः ॥ हृद्भक्ताश्चितेष्टानु
भोज्यमन्नं प्रकीर्तितं ॥ दावेवाश्रमिरीतो भोज्ये वृक्षचारी गृहीतथा ॥ अमोमन्यपारं तथा चैवान्यलिङ्गितां ॥ जपः सर्वत्र
सर्वेषां सहस्रमुषितात्मनां ॥ कण्ठमात्रेण लेकार्यं संयम्येन्द्रियवाहिनीं ॥ एवं भवति शुद्धिस्तु गुरोर्वावचनादिभिः ॥ ॥
इति पुष्करपादमेश्वरमहातंत्रे सामान्यपुष्करो भोज्यन्यपटलः ॥ २ ॥ परमेश्वर उवाच ॥ सद्योजातं गवां मध्ये वामदेवं शि
वालये ॥ शशाने वरुणं पशुवक्त्रमग्नित्रयालये ॥ ईशानं पर्वताग्रे नृपायश्चिन्ताजपे सदा ॥ अकामाद्वा स्रणां हृत्वा सद्योजा
तं जपेदुधः ॥ सुरा मकीमतः पीत्वा वामदेवं समभ्यसे ॥ सुवर्णचारयित्वा नुवरुणं जपेदुधः ॥ गुर्वङ्गनागमं हृत्वा प्रमादात्पु
रुषं जपे ॥ ऐतेश्चतुर्हिः पुरुषैः पातितैः सह सङ्गमात् ॥ ईशानमभ्यसेद्विद्वान्सहस्रं लक्षमेव वा ॥ प्रकासे कौमतश्चैवलक्ष
नुपरिवर्तये ॥ अकामतो रहस्ये च सहस्रं नृजपेदुधः ॥ रेतामूत्रपुरीषाणां मुत्सर्गं अजुभक्षरो ॥ वामदेवरातं जप्त्वा तस्मात्पा
यात्पुमुच्यते ॥ अष्टजं वीराजं वल्कलरोमजं तथा ॥ वर्मजं तु गृहीत्वा नृसद्योजातं जपेदुधः ॥ घृतं क्षीरं दधिमते लंका वरा
मेव वा ॥ खण्डं गुं शर्करां च गृहीत्वा वाममभ्यसे ॥ रोषं चैव हि रण्यं च गृहीत्वा मणिमोक्तिकं ॥ वरुणं जपेद्दामा नृगृही
त्वा धेनुमेव च ॥ अतश्चाहं गृहीत्वा नृस्यमश्वतरं गजं ॥ जपेत्तत्पुरुषं विद्वान् गृहीत्वा त्रियमेव च ॥ अकामात्कामनो वापि

॥ प्रायः ॥
॥ ३ ॥

गृह्यद्वयमुत्तिष्ठः ॥ सहस्रं नृजपेद्वा मा नृद्वयं तं वापि समाहितः ॥ सर्वशयसमृद्धानु सर्वलसमन्वितां ॥ गृहीत्वा पृथिवी
विद्वान्नीशो ननु समभ्यसे ॥ सर्वेषामेव पापानां शङ्करे समुपस्थिते ॥ ब्रह्मणि नृजपेत्पञ्च एकं वा बहु रूपिणं ॥ वामदेवं
नृपचिदाविशुद्ध्यन्तशङ्करान् योनिशङ्करो वा च मुच्यते घोरमभ्यसेत् ॥ इयं गृहीत्वा यत्किञ्चिदश्मकाद्युत्तरा
दिकं ॥ बहु रूपं जपेद्वा मांस्तस्य पापस्य शान्तये ॥ एकान्नञ्च गणान्नञ्च गणिकान्नञ्च कामतः ॥ भुक्ता जपेत्पुरुषं नृप
पापविशुद्ध्यये ॥ सर्वेषामेव पापानां हत्याप्युक्तं निर्जितं ॥ ज्ञानापहरोतस्य शुद्धिर्वक्रजया स्मृता ॥ गुरुवाल्लघुवाविदा
न्यायश्चिन्ता विचार्यतु ॥ गुरुपदेशाच्छ्रुतिपरोक्षेत्रगुरोस्वयं ॥ तावन्ने गुरुवो ज्ञेयायावदाचारपालका ॥ आचाराचप
रिष्ठास्त्यज्यास्ते भग्नलिङ्गवत् ॥ यजने देवदेवस्य होमे चैव विभावसो ॥ विधिं हि देवसमुत्पन्नो शिव गायत्रि मभ्यसे ॥ अ
ह्न्यह्नियो धाते विधिस्थः शिवसंहितां ॥ न तस्य निष्कृते पापं दिवा चार्कं हतन्नमः ॥ तस्मान्न सर्वप्रयत्नेन संहिता जपमत्यसे
॥ कालान्ते ऐषु कालेषु शुचिरेकाग्रमानसः ॥ एके हि संहितामन्त्रो भक्त्या जप्तो विजानतः ॥ नाशयत्याशु पापानि सर्वा
न्पे रिविचारतः ॥ वरिष्ठः शुद्धजातीयाः शिवो विरोधिना ॥ विमुक्ताः सर्वपापेभ्यः शिवज्ञानधराश्च ये ॥ लोकसंहतिरभा
र्थं प्रायश्चित्तं प्रकीर्तितं ॥ इति प्रच्छरपारमेश्वरे महातंत्रे सामान्यप्रकरणोपायश्चिन्तयत् ॥ ३ ॥ ब्रह्मो वाच
गोमध्यमिति किं प्रोक्तं किञ्च प्रोक्तं शिवालयं ॥ श्मशानं किं स्मृतं देवश्च मिहोत्रं गृहं च किं ॥ किं पर्वताग्रे देवेशं च म
सितत्वतः ॥ परमेश्वर इवाच ॥ गोमध्यं गोष्ठमित्याहु गोसहस्रेण संमितं ॥ नासहस्रदधोगोष्ठं ब्रह्मन् सामान्यमुच्ये

॥ रामः ॥
॥ ३ ॥

ते गोमधं मण्डलं प्रोक्तं सौ रभेय न्यय स्मृतं ॥ तथाचाऽमृषभश्चैव धेनुमण्डलमेव च ॥ सुरेभ्यो यत्र पुज्येते एकादश
सवत्सकाः ॥ अष्टौ दिक्स्थिता वृक्षास्त्रिस्त्रो मण्डलमध्यगाः ॥ तासां मध्ये च वृषभः स्वयमेव व्यवस्थितः ॥ देवः काम
इहावस्थाः सुरेभ्यस्तत्पदात्मिकाः ॥ मण्डलं चाष्टहस्तनुनवधादशधामवे ॥ चतुरस्रं चतुर्द्वारं चतुर्वर्गं मन्त्रो रमं ॥ जपान्ते
यत्र तत्त्वज्ञेः सद्योजातविधिस्थितेः ॥ वाग्वाद्भिर्महतीभूतिं मुक्तिवाप्यानि वर्तिकां ॥ ॥ इति पुष्करपादमेश्वरे महा
तन्त्रे सामान्यप्रकरणे गोमधंगथाश्चा ॥ ४ ॥ ॥ श्रीपुष्करपादमेश्वरपञ्चगव्यविधानं ॥ सद्योजातेन गोमूत्रं वा
मदेवेन गोमयं ॥ क्षीरं नु वहु रूपेण दधितत्पुह्येणानु ॥ ईशानेन घृतं गाङ्गाय च्छानु कुशोदकं ॥ ततः सर्वात्मदेवेन ए
कस्थमपि मंत्रये ॥ ॐ काम इहे स्वाहा ॥ ॐ जगद्योनि स्वाहा वैष्णवी उज्जरे स्वां ॥ ॐ अमोघमाते स्वाहा वृषभस्तयो म
धो ॐ जगद्गुदये स्वाहानिन्दी प्राच्यां ॥ ॐ जगद्धिते स्वाहा ॥ आग्नेयां ॥ आग्नेय्यां ॥ ॐ अमृतस्वाहा ॥ यामि दक्षिरा स्वां
॥ ॐ तजोमालितं स्वाहा ॥ नैऋती नैऋत्यां ॥ ॐ जगद्धेनु स्वाहा ॥ वाहणा पश्चिमायां ॥ ॐ शिवशक्ति स्वाहा ॥ वायवी
वायव्यां ॥ ॐ सर्वलोकसंजीवनि स्वाहा ॥ कोवेरी उज्जरे स्वां ॥ ॐ वरदे स्वाहा ॥ ऐशानी ऐशान्यां ॥ ॐ सर्वतेजसंहारिणि
सर्वामृतसंहारिणि स्वाहा ॥ रौद्रि वृषभस्यागतः ॥ ॐ शुव शुव गल डलु डलु अमृतं भवतु स्वाहा ॥ सर्वासां वत्सकाः ई
ति धेनुमण्डलमंत्रकोः ॥ ॥ परमेश्वर उवाच ॥ सामान्यवाचकं वृक्षने कलिं कुं शिवालयं ॥ मण्डलं नु विशेषास्मिं हि
वालयमुदाहृतं ॥ पुज्यन्ते यत्र विधिवद्धि वाः मृष्टिपुरः सुरा ॥ एक एव स्थितो मध्ये व्योम व्यापी महाशिवः ॥ तस्य मृष्टि

॥ प्रत्यः ॥

॥ ४ ॥

शिव पार्श्वे दक्षिणे समवस्थितः ॥ वामे स्थितिः शिवश्चैव कर्णिकायां शिवासने ॥ ईशाने तस्मादिगभागे संहाराख्यः शिवः स्थि-
ते ॥ अनुगृह्ण शिवप्राच्यां सौम्यायां मुक्तिदः शिवः ॥ मुक्तिमुर्तिः शिवाः स्थायादिभूतो वास्वतु क्रमात् ॥ व्योम व्यापियदाव-
स्थो विज्ञेयस्तु महाशिवः ॥ भवयुष्मपदावस्थो ज्ञेयः सृष्टिः शिवोऽनु ॥ सदा स्थितिः शिवश्चैव भवोद्भवपदे स्थितः ॥ ॐ मु-
ञ्च मुञ्च पदावस्थः संहाराख्यः शिवः स्मृतः ॥ शिवादि सर्वदान्तश्च विज्ञेया भूतिदः शिवः ॥ ॥ नत्वादि शिवपर्यन्तं पु-
थमो मुक्तिदः शिवः ॥ शिवान्नो न हि युष्मादि द्वितीयो मुक्तिदः शिवः ॥ नमस्कारयुगादि स्थं प्रणावान्न स्तुताय कः ॥ मुक्ति-
मुर्तिः शिवाद्येते त्रयः संपरिकर्तिताः ॥ मण्डलं कल्पनीयं नु पूर्ववच्च नुरमुकं ॥ सुत्रमानविधानेन पूर्ववापि मनोरमं ॥
इति पुष्करपांरमेश्वर महातंत्रे सामान्यप्रकरणे शिवालय मण्डलं ॥ ५ ॥ ॐ व्योम व्यापिने नमः ॥ महाशिवः ॐ
भवभवे नमः ॥ सृष्टिः शिवः ॐ भवोद्भवै नमः ॥ स्थितिः शिवः ॐ मुञ्च मुञ्च नमः ॥ संहारः शिवः ॐ सर्वभूतसुखप्रद-
नमः ॥ अनुगृह्ण शिवः ॐ नमः शिवायः ॐ मोनमः शिवाय नमो नमः ॥ मुक्तिः शिवः ॐ प्रथम नमः ॥ तिरोभावः शिवः ॐ
सर्वसर्वदे नमः ॥ भूतिदः शिवः ॐ नमः शिवायः ॥ नमः प्रथमो मुक्तिमुर्तिः शिवः ॐ नमो नमः शिवाय नमः ॥ द्वितीयो
मुर्तिः शिवः ॐ नमो नमः ॥ तृतीयो मुक्तिमुर्तिः शिवः ॥ इति शिवालय मण्डल मंत्रकोशः ॥ ॥ परमेश्वर उवाच ॥
इमं शानं यत्र दह्यते जने जीववर्जिता ॥ नासहस्रा दधत्तस्मात्करवीरादिकश्च यत् ॥ सामान्यवाचकमिदं विशेयमण-
लं दुयेत् ॥ वरुणस्य भुयदेर्या यो राज्ञे ह्यपश्चिमे ॥ सुघोरः प्रथमस्तत्र द्वितीयो घोर उच्यते ॥ घोरघोरतरश्चैव स-

॥ रामः ॥

॥ ४ ॥

होहस्तथैवव॥ श्मशानमण्डलेस्येतेचत्वारस्तुशिवाः स्मृताः॥ अघोरपद्ममध्यस्थः प्राच्याघोरः प्रतिष्ठितः॥ घोर
रघोरतरोयाम्नां सर्वोविक्षादिकस्थितः॥ रुद्रस्तथोत्तराशास्थो मण्डलेपरिकल्पितः॥ चतुःषेत्तशिरोरूढः सर्वपूज्या
यथोदिता॥ इतिश्मशानमण्डलं॥ ॐ अघोरिभ्योनमः॥ मण्डलमध्ये॥ ॐ अघोरिभ्योनमः॥ प्राच्यां॥ ॐ घोरघोर
तरेभ्यश्चनमः॥ याम्यां॥ ॐ सर्वतः सर्वसर्वेभ्योनमः॥ वाहण्यां॥ ॐ नमस्तैरुद्रह्येभ्योनमः॥ उदीच्यां॥ इतिश्मशा
नमण्डलमन्त्रकोशः॥ अग्निहोत्रगृहसुस्रन हूयनेयत्रवह्नयः॥ न सहस्रादधश्चैव तस्मात्सामान्यवाचके॥ अ
ग्निहोत्रगृहेवसुनविशेषे मण्डलं स्मृतं॥ त्रिभिः पदैस्तु देवस्य तद्विस्तृत्य ह्यस्यतु॥ हरनेत्रत्रयाकारविशेषस्तु प्र
कीर्तितं॥ यत्र तद्गार्हपत्ये अग्निदेवस्तु ह्यस्थितः॥ अहवाग्निर्महादेवा रुद्रस्याहक्षिरालयः॥ पश्चिमे पुरुषो देवो
महादेव उरस्थितः॥ रुद्रस्तु दक्षिणे भागे मण्डले परिकीर्तितः॥ पूज्यते यत्र देवेशः पुरुषो भुक्तिमुक्तिदः॥ इत्यग्निहो
त्रमण्डलं॥ ॐ तत्पुरुषाय विप्रहे नमः॥ गार्हपत्यः॥ ॐ महादेवाय धीमहे नमः॥ आवाहनीयः॥ ॐ तन्नो रुद्रः प्रचो
दयान्नमः॥ दक्षिणाग्निः॥ इत्यग्निहोत्रमण्डले मन्त्राः॥ ॥ परमेश्वर उवाच॥ पर्वताग्रे तु शिखरं सामान्यं परि
कीर्तितं॥ तद्वर्षपर्वतानां स्यात्कुलादीणां च कीर्तितं॥ विशेष्मण्डलमिदं पर्वताग्रमिति स्थितं॥ मेरुस्तु वर्षशै
लानां मध्यान्तः परिकीर्तितः॥ विश्वार्थैव कुलादीणामिदं शान्तं भावयिष्ये॥ सर्वत्रार्थवशात्संज्ञावाक्यवर्णाप
रात्मिका॥ वाक्यान्वस्यतु पूर्वार्णि चत्वार्युक्ता निशासने॥ सदा शिवाख्यां यद्वाक्यं तदग्रे परिकीर्तितं॥ तन्मध्यय

1141)

॥ रामः ॥

三十一

णसम्यन्नायेवर्णाः क्षेत्रियादयः ॥ तेषां मन्त्रस्परिहृत्यायश्चिती भवेद्विजः ॥ आसन्धितो न भुक्तेनं यस्मै वर्यास्येवोद्वि
 जः ॥ तजातीशस्वजातीशो जज्ञे कत्रविभुद्भति ॥ एकोदोवात्रयश्चैव दिवशास्तस्य भुद्रये ॥ क्षत्रविदुदजातीनाञ्ज
 पंस्यानुक्रमः स्मृतः ॥ स्वजातीशस्ववाहपुमणलनुविभुद्भति ॥ अभिन्नं भेदतश्चैव गुह्यतः स्वयमेव वा ॥ चतुरस्रं
 चतुर्द्राचतुर्दलं चतुर्जं ॥ चतुः पत्रेण पद्मेन जातीशस्य तु मलं ॥ ईशानः कर्णिकामध्ये पूर्वतस्तु ह्रस्वोदले ॥ दक्षि
 णो वरुहपश्चवामदेवस्तथोत्तरे ॥ सद्योजातः पश्चिमे तु सध्वं जातीश्वरः स्मृतः ॥ पूजनीयमिदं सम्यगीशानस्य
 तु मण्डलं ॥ ग्रहः कर्णिकामध्ये ईशानः प्राग्दले स्थितः ॥ शेषायथास्थिता एव विप्रजातीशमण्डले ॥ अर्धोऽङ्गुलः क
 र्णिकामध्ये ईशानो दक्षिणे दले ॥ शेषाश्चैव यथा मंस्थाः क्षेत्रजातीशमण्डले ॥ वामस्तु कर्णिकामध्ये ईशाने श्रो
 त्रे दले ॥ शेषाश्चैव यथाविस्तावैरपजातीशमण्डले ॥ सद्योजातः कर्णिकायां गीशानः पश्चिमे दले ॥ शेषायथा
 स्थिताश्चान्ये सृष्टजातीशमण्डले ॥ मंत्रिणान्नन्तर्भोक्तव्यं मन्येष्वां लिङ्गिनामिह ॥ मुक्तानुरोधेन प्रव्यशतं लिङ्गि
 श्वरो मनुं ॥ ईश्वरो वरुहपश्चपरिव्राजकलिङ्गिनी ॥ तथा पाशुपतानाञ्च वक्रो वै मललिङ्गिना ॥ प्रमाणालिङ्गिना
 चैव सद्यस्तापसलिङ्गिना ॥ श्वेतारूपतानाञ्च वामदेवः पुनः स्मृतः ॥ अग्रेष्वां लिङ्गिनाञ्चैव तथा च गृहलिङ्गिना
 ॥ कपाललिङ्गिना ये तु शुभोज्यास्तैः प्रकीर्तिताः ॥ तेषां प्रमादतो भुक्ता पुनर्दृष्टान्नुकारमे ॥ लिङ्गे धारं ततः कृत्वा
 कुर्यादृक्षां स्वयं बुधः ॥ यो यस्यैव तु लिङ्गं स्वईशानः परिकीर्तितः ॥ तेन लिंगं समुद्घारे निक्षेपो क्षेयकर्मणा ॥

॥ प्रायः ॥

॥ ६ ॥

जातीश्वरस्य यद्यस्य मण्डलं परिकीर्तितं ॥ तदेव मण्डलं कुर्यात्तन्मन्त्रीलिङ्गे श्वरस्य तु ॥ आसनं न्यासमात्रं नु ख्यातं जातीरा
मण्डले ॥ आसनस्य बहिर्न्यासः प्रोच्यते तस्य चाधना ॥ अन्तर्न्यासोऽप्यभेदेन प्रोक्तो भेदाज्जुक्तव्यते ॥ ब्रह्मभिश्च तथाङ्गे श्व
अन्तर्न्यासोऽवस्थितः ॥ बहिर्न्यासः सर्वेषां न्युयथोदिते ॥ स्वेः स्वे मूर्तिर्न धनेः कार्यो मध्येऽङ्गे ब्रह्मभिस्तथा ॥ ईशा
नशिरसः सर्वसर्वे गत्युत्थानमः ॥ अद्यो र हृदयाः सर्वे वामगुह्यः प्रकीर्तिताः ॥ आजातमुर्तयः सर्वे ब्रह्ममन्त्रीः प्रकीर्ति
ताः ॥ उपब्रह्मणि स सर्वेषां सुखाणि यदिकल्पये ॥ शिववज्रोपचारस्तु कार्यं त्वावाहनादिक ॥ पूजावसानां सर्वेषां स
द्यो जागादिभिः क्रमात् ॥ शैवस्यान्नं न भोज्यं मन्त्रविज्ञेयं नु गोचरं ॥ शिवाङ्गं नाम येषां नु शुद्धशैवालुते स्मृताः ॥ कोमा
राः शुद्धशैवालु शुद्धादिकरणोद्भवाः ॥ न तेषां नाममात्रेण शुद्धशैवं तदुच्यते ॥ धर्ममवदना र्थाय स्थितिराचारसंस्थि
ता ॥ पुनर्भवस्ते कथिताः शैवालु शिवशासने ॥ स्वयं गृहीतलिङ्गाद्येतेषु स्वायं भवाः स्मृताः ॥ न गुरुर्ना गमस्तेषां न सं
स्कारा शिवात्मकाः ॥ काले र्युगस्य शेषान्ते भविष्यन्ति न राधमाः ॥ स्वयमुद्गागमे शैवं पुस्तकदस्यभिर्हृतं ॥ स्वतंत्रस्थि
तिसंखिन्ना ये कसौ अन्यलिङ्गिनः ॥ आश्रयन्ति शिवं ज्ञानं त्वोद्भवास्ते स्वयं भवाः ॥ कृत्वेपसदनं ये तु शैवाचार्यस्य कस्य
चित् ॥ भवन्ति स्वागमाभिज्ञाविज्ञेयास्ते पुनर्भवाः ॥ स्वायं भवो ये कथिता द्विधा तु समवस्थिताः ॥ न तेषां भोज्यमन्नं नु
भुक्ता शुद्धिस्तु पूर्ववत् ॥ द्वावेवाश्रमि शैवौ ब्रह्मचारी गृहीतथा ॥ परानुग्रहकर्तारौ परिब्राह्मणौ पसौ न हि ॥ द्विविधा
ब्रह्मचारी तु सौ नैको नैविकस्तथा ॥ नैविकोऽपि न भोज्यं नु यस्य स्यात्प्रीतिर्युहः ॥ परिब्राह्मणसौ योऽनुपपन्नः ॥

॥ रामः ॥

॥ ६ ॥

रको ॥ शिवस्य ताच भोज्यान्नो भुक्ता भुङ्क्षु पूर्ववत् ॥ वृक्षचरिण हस्थसु द्वावेवाश्रमि रोगो गुरु ॥ कोमारे शुद्ध शैवी तौ
शुद्ध सङ्गो च स्मृताः ॥ एवं विहित्वा महिमा भोज्या भोज्य परिग्रहं ॥ द्वाभ्यामन्न च भुञ्जीत न द्वयोस्तु कथञ्चन ॥ स्नेहग
न्धलेपार्थे सोयं स्नानेन वारिणा ॥ हेमरोप्य मयानात्तु लोहनाञ्च विशेषनं ॥ शुद्धत्येव न तास्तु भस्मना कां स्पृशे
व ॥ वेरात्तु म्वादिपात्रस्तु गोपालैर्वा रघर्षणा ॥ वारिणा शुद्धिमायाति भिक्षापात्रं नुपार्थिवा ॥ विभुध्य सयासाद्य
सुंदारं वारि शोधमा ॥ शंखस्य भुक्तेर्भाणस्य सात्वनं मथितेन तु ॥ गोधूमस्य तु यैश्चैव कारणं घर्षणान्नतः ॥ शुद्धिः
शारेणा वस्त्राणा चारिणा पीकोर्निता ॥ वैखचर्मणा शुद्धिं वेदलानां तथैव च ॥ भक्त्यञ्जनभाणानां शुद्धिः शलि
लशोचनात् ॥ नित्यञ्चोदकभाणानाम्पराग्निकरणान् तथा ॥ पात्रं कागसु माज्जीरेण लाठनु विभुध्यति ॥ सप्तशस्था
परिभुङ्क्षा पर्यग्निकरणादपि ॥ श्वखरोष्टादिभिर्घातमवलीढञ्च संत्यजे ॥ गोरुपाद्यात कं पात्रं संपरित्याज्य मेरुहि
नकुलैरेवलीढनु यत्पात्रं घातमेव च ॥ सप्तशश्चार्द्धिर्निक्तसग्निना शुद्धिमेव हि ॥ परीता दाहपूर्वार्णि शुद्धिर्भाया
न्निभाण्डवत् ॥ प्रभूतमन्नं काकोघैर्जलनन्मात्रवर्जना ॥ उद्धृष्टं सानु संस्पर्शादन्नं दोषं विधाय तु ॥ आचम्यान्नादिकं
स्योक्त्या शुद्धं परिवेशेत्युत ॥ निस्वानां रुक्षणा छुद्धिः सलेपानां मलेपगः ॥ गत्वापनयना छुद्धिर्दुर्गन्धानां सुकीर्तिता
॥ आशनं नयनं यानं शुद्धिमेति मृदुभसा ॥ द्विष्य श्वसर्वतः शुद्धाः शक्तनिः फलपातनात् ॥ वारिणी शुध्यति सत्येन नक्ष
त्रेण न शुध्यति ॥ अशाली मनोऽष्टमनो दोषाघ्नवर्तनात् ॥ यथोदितेन शोचेन सर्वमेतद्विभुध्यति ॥ ॥ शिपु

॥ प्रायः ॥
॥ ७ ॥

स्करे पारमेश्वर महातत्रे सामान्यप्रकरणे भोजनोत्तरफलं ॥ ७ ॥ ॥ परमेश्वर उवाच ॥ ब्रह्मभोजनपात्राणां शुद्धिं शृणु
समासतः ॥ उवाणाश्च तथा न्येषां स्थितिस्थानां तु मन्त्रिणां ॥ सर्वेषां मपि पात्राणामोपेतानां च शौचनं ॥ अपि
रुद्रश्च यत्किञ्चिद्विरुद्धमविरोधतः ॥ निर्मात्यं सद्यः संस्पृष्ट्या गात्संशुद्धिमेव हि ॥ अमेधोपहतानां तु शुद्धि
व्यागादुदाहृता ॥ रेतोमूत्रपुरीषाणां मुपाद्याता स्परित्यजे ॥ श्लोष्मशोपहतं यच्च सिकन्निः सिंहनेन तु ॥ रक्तपूयव
साद्ये श्वभागतः शुद्धिरिष्यते ॥ अग्रे संस्कारतः शुद्धिर्मन्त्राज्याहुतियोगतः ॥ त्रिः परित्यक्तवस्त्रेण शुद्धिर्भवति वा
भसां ॥ चैत्रवद्वज्रजातीनां शुद्धिः शाल्वेयभाषिता ॥ तक्षणादह्नात्सेकोत्सेकात्माज्जनालेपनाद्भवः ॥ आगताः शु
चयः सर्वे सर्वेभ्यः गतं शुचिः ॥ अमुद्यमेद्भिर्भिर्भिक्षं यच्च वाचा पुरास्यते ॥ विशुद्धमविशोधनं प्रोक्तानुक्रमशो व
तः ॥ निवेदनात्तु देवाय गुरवे च पुनस्ततः ॥ इति पुष्करपारमेश्वरे महातत्रे सामान्यप्रकरणे पात्रशुद्धिपटलं
॥ ८ ॥ ॥ ह्यमानोप्यघोरैरासविकार्यैश्च पावकः ॥ तदा पापात्मको दोषो यजमानसमुद्भवः ॥ ब्रह्महत्यादिकं पापं सद्यो
जातेन नाशये ॥ सुरापानकृतं वामः प्रणासयति पातकं ॥ सुवर्णस्तेच जैपापं बहुरूपः प्रमार्जये ॥ गुर्वङ्गनागमन्या
पंयुर्वोनिर्द्विदृक्षणात् ॥ समस्तव्यस्तसम्यक्तीसम्भवं पातकमहत् ॥ सदा ग्राह्यस्य होमेन तदोशो स प्रमार्जनं ॥ न
न्नाकुलीचकासादीन्कुर्याद्गुरोः सदा ॥ प्रमादादप्यथा कृत्वा वामदेवशतं जपे ॥ निःसिंहननुकरोति प्रमज्ज
नुवारिणा ॥ शौचयेच्च मृदा चैव सकृन्निश्चाधरोत्तमं ॥ अमेधोपहतं देहं मृद्भिः शुद्धितिसप्तभिः ॥ उत्तमाङ्गोपघाते च

॥ रामः ॥
॥ ७ ॥

वारिणास्नानमाचरे ॥ वपुभृती नानुविहृपात्काशीनाम्नपशिराणां ॥ मृदाकृत्वा तु तद्धोत्रमध्यमाङ्गे विभुमिति ॥ उन्न
माङ्गे तु सर्वत्र स्नानमेवाह वारिणा ॥ प्रायश्चित्तनृपं कुर्यात्प्रायश्चित्तशतं बुधः ॥ उद्धृत्य तु विहृपात्कृतं शौचं यथावि
धिः ॥ स्नात्वा शुद्धिं समायाति श्रिया दशगुणा दत्तात् ॥ सूत्रोच्चारैरुत्तमं श्रीवारुणां स्नानमाचरे ॥ भस्मस्नानं यदि कुर्या
वस्त्रस्नानं गृहासदा ॥ दिवा करकैरेयुक्तं दिवा स्नानं पुरास्यते ॥ अपुरासं च तदोत्रो राहो न न्यत्र वर्ज्ये ॥ अक्षमाला क
एजुश्चक्षानयेद्भववारिणा ॥ गायत्र्या तु शतं जाप्यं विधिस्थः कारयेत्सदा ॥ सहस्रमन्यजस्पर्शात्सूत्रछेदे भवेत्तथा ॥ जी
रोत्सूत्रस्य संछेदे गायत्र्या शतं जपे ॥ प्रमादाद्भोषणासिक्तां मन्त्रीनिःसिंहनेन वा ॥ अमेध्यभूगता वापि अक्षमाला
परित्यजे ॥ अक्षिप्तेनाक्षमालानस्य च व्याकदाचन ॥ तथान्यमन्त्रिणां चैव प्रायश्चित्तं शतं श्रिये ॥ अन्यमन्त्रनपाद्यु
द्धिः पुनः सस्कारकर्मणा ॥ अन्यनोपहृतायास्तु शुद्धिस्त्यागस्त्युक्तिर्निता ॥ इति पुष्करपादमेश्वरे महात्मने सामा
न्यपुष्करपादमेश्वरे ॥ १ ॥ अथ स्वायम्भुवे सूत्रसङ्ग्रहे प्रायश्चित्तं लिख्यते ॥ अथाचार्यव्रतं श्रीसुब्रह्मचर्याचार्य
एकीह ॥ सद्यदि शक्तिपर्यन्तामत्यसेनमन्त्रसंहितां ॥ पक्षगुणसधः शायी नक्तासीचरुभुक् सदा ॥ मोनी त्रिवरास्त्राथी
हन्वा उद्धिग्नसंयमां ॥ शुक्लाम्बरधरो नित्यं शुक्लमाभ्यानुलेपन ॥ योगपद्माक्षसूत्रोचमुग्धाजिरपवित्रं धृक् ॥ होमं प्रति
हि नं कुर्यात्तज्याने शक्तिः क्रमात् ॥ घृतेन वा घृताक्षैर्वा नित्यैः शोणेण तरुलेः ॥ वृद्धिभिर्वा समिद्धिर्वा दध्राचोपियवेत्त
था ॥ श्रीनृलेर्विचपत्रेर्वा पुष्पेर्वा यज्ञिकोऽभ्युधेः ॥ ततो व्रतसमाप्नोत पूर्वोक्तं मण्डलं जपे ॥ व्रतग्रहणकाले च देशे

॥ प्रायः ॥
॥ ८ ॥

कः साधकस्तथा ॥ शुभिषि च्यात्मनात्माचमननविजयेततः ॥ चरेत्तन्मन्त्रवृत्तं मन्त्री साध्यमन्त्रोक्तवत्सना ॥ पारिपात्रमहे
देवा सखेवामलयेतथा ॥ मन्त्रीदेवगिरेवापि विश्वेवाभुक्तिमत्पि ॥ गङ्गातटे समुदेवाशौशेले अक्षयवर्धते ॥ अर्ध
देनिन्नागायाम्बायोदधौ संगता स्वयं ॥ पुष्पपत्रफलोपेतमुत्कुशोपचितं शुभं ॥ प्राच्योदकसमिन् स्थितनिःशब्दं
नमाश्रये ॥ तस्मिन् स्थितः प्रसन्नात्मा कायभुङ्क्षु समाचरे ॥ कृच्छ्रचन्द्रायणाद्यैर्वाशाकाद्यैर्वापचोदितैः ॥ प्राणवृत्तिभि
रोधेन प्राणाक्लृप्तमभ्यसे ॥ सहस्राणां शतं पूर्णं वरासा साकृतनिश्चयः ॥ भुङ्क्षु कायः सुनक्षेत्रेति मित्रोपचितोदितैः
॥ संपूज्य देवदेवेशं दुर्याधिपतिं परिग्रहं ॥ स्थापितं अषिभिः पूर्वसर्वलक्षणलक्षितं ॥ आश्रयेत्सिद्धिदं लिङ्गं स्वयं वा
परिकल्पितं ॥ कीलितं वर्ज्यं यदि ह्यंस्कन्दविष्णुमानुभिः ॥ उपर्युपरि लिङ्गं च मुखलिङ्गं नथैव च ॥ अथवा लक्षणेर्षु तं
स्थण्डिलमपरिकल्पये ॥ स्थण्डिलेऽपि हिमं त्राणां सिद्धिराभुपवर्तते ॥ श्रेष्ठं मन्त्रं चानुखलिङ्गं मभावात्प्राशुरं स्मृतं ॥
याम्यकोवे एव अन्तुनसिद्धाविध्यते बुधैः ॥ परिगृह्येत्सिद्धं लिङ्गं लिङ्गकल्पोदितं शुभं ॥ पूजयेत्सततं मन्त्री मन्त्रादेहमगा
श्वतं ॥ तोयबुद्बुदसामान्यं दिव्ये श्रव्यं विवर्जितं ॥ सर्वदुःखाश्रयं पुंसामिति बुद्ध्या समं वने ॥ गजवाजिरथस्त्रीणां न
स्य हेतुकदाचन ॥ द्याया क्रीडनसारूप्याः शरीकावन्धहेतवः ॥ एतद्रूपमधर्मस्ययः स्पृशेत्साधकः स्त्रियं ॥ तस्माद्विना
मनोऽथाप्यचरेद्यभुवि चोदितं ॥ यद्याकृष्येत विषयेर्नागगन्धर्वयक्षिणी ॥ मन्त्रेवाकृष्यभुञ्जीत न भूस्त्रीसबली स्पृ
शेत् ॥ तभिः सह रमेनावद्विषये र्यदि पीडितः ॥ देहपातो भवेद्यावत्ततो निर्धारा मर्हति ॥ वेदादिषु प्रसङ्गेषु नृन्यायेषु

॥ रामः ॥
॥ ८ ॥

पौष्यपि॥ स्वल्पामपि मतिम् मन्त्री मकुर्यादोपसगिनीं॥ पादुर्भवंतिसिद्धस्य सर्वार्थावितलाः स्वयं॥ तस्मात्सर्वम्प
रित्यज्यमन्त्रसिद्धिपरो भवे॥ सर्वासां मन्त्रसिद्धानां मूलं विद्याङ्ग यन्त्रकं॥ अतस्तमस्य सेदादौ कल्योक्तेन क्रमेणानु॥
अयुतानि देशैकैकं विधिशास्त्रोक्तवर्त्मना॥ जप्त्वा बुतेश्च विधिवत्स्नानः सिद्धे जपे ननु॥ न विलम्बितमस्य षष्ठ्या
स्वीकृतमङ्गलं॥ नासंख्यन्तमनोज्ञानं जपं कुर्याद्विचक्षणः॥ शितवासा शितोष्णो शितयज्ञोपवीत्यपि॥ शितानु
लेपनः स्वर्गोचरे द्विधा विधेयं॥ रक्ताम्बरधरो मन्त्री रक्तमाल्यानुलेपनः॥ मासमेकस्युरोक्तं चरेदुल्लिखिते बुतं
पीतवासा चरेत्मासं पीतमाल्यानुलेपनः॥ पीतयज्ञोपवीती च रुद्राण्युतमुत्तमं॥ बुतं पुरुषु तस्यापि मासमेकं चरे
दुधः॥ सर्वकृष्णोपचारैराशिवार्चनरतः सदा॥ चित्राम्बरधरो धारिश्चित्रमाल्यानुलेपनः॥ सर्वसिद्धिपरो मन्त्री चरेत्पा
श्रुपतं बुतं॥ बुतबुतं समाप्नोतु कलशेन शिवाम्भसा॥ स्वमन्त्रपरिजपेन स्वात्मानमभिषेचरे॥ एवं विद्यावतस्नानः सर्व
त्राविकृतो न घ॥ जपे द्विष्टमनु द्विष्टः स्वकल्पविधिना ततः॥ संयम्य चेन्द्रियग्राममनुप्रनियमः सदा॥ लोपे वा संयमेका
र्यम्युत्क्रमः श्रुतिर्बोद्धितः॥ नतिष्टो दुस्तराणां गो न निन्द्यादिव मूर्त्तयः॥ न देवान् न श्रवींश्चैव न गणान् न च मानवः॥ एषा
मेकतमस्यापि यदि निन्दा समाचरे॥ स्नात्वा सर्वात्मना कुर्यात्प्राणायामद्विरष्टकं॥ ऐतोस्तर्गनिशायां नुषभ्रूजमिद
मेव हि॥ दिवा याद्वेन पूर्वोक्तमघोरैराचरेदुतं॥ सङ्गम्य योषितं मन्त्री प्राणवस्य महात्मनः॥ प्राणवृत्तिनिरोधेन लक्ष
मादृत्य शुद्धानि॥ विद्यावतमतिक्रान्तानि एव बुतस्तथा॥ सहस्रं पूर्ववत्सम्पगाचार्यस्त्रिगुणं हितं॥ अननुज्ञा

॥ प्रायः ॥
॥ ६ ॥

तमन्त्रं न कुर्यात्मातृकं विधिं ॥ कृत्वा मोहाज्जपेत्सद्यमेकाहं षष्ठ्युपस्थानं ॥ कशशय्यासमोमोनीकशस्त्रायीक
शाम्बुयः ॥ कशतन्मेधद्रुमन्त्रीचरोद्विष्टुदितं वृतं ॥ निर्माल्यशङ्करोमोहात्कुर्याद्ब्रह्मजपक्रमान् ॥ शितिकन्त्रिगु
रां कामाक्ष्यश्च गव्यमुपोषितः ॥ एतदेव वृतं कुर्यात्त्रिगुणं केवलसुधीः ॥ जनिनो न नयगिनपदभुङ्क्ता च शुध्यति ॥ इ
तरेषां तु सर्वेषां समायाताम्यतिक्रमे ॥ जपेदेकादशात्मानममन्यो योषितस्त्र्यहं ॥ कृत्वा ह्रस्वमतीन्द्रोर्ध्वगतिपि
रावृतं चरे ॥ महापातकिनाश्चैव बुद्धितिक्रममादिशे ॥ सर्वेषामेव पापानां परानिष्कृतिरुच्यते ॥ एकादशात्मनो
व्यस्तः समस्तो वा विधौ जपः ॥ अचार्येऽन्तं वचस्तथ्यं कुर्यात्तद्विचारितं ॥ तस्मात्सर्वमवाप्नोति परलोके हितं फलं
॥ सकृज्जपात्समारभ्यः शिवस्यैकादशात्मनः ॥ लक्ष्यावत्यरानिष्ठापोक्तापापकृतानि ह ॥ तस्माद्यतिक्रमं शा
न्वाप्रायश्चित्तं चरेद्बुधः ॥ मन्त्रमित्युपभोगार्थं लोकसंघनिमावृतः ॥ नित्यं संध्यामुपाशीत लोपे चोपवसेद्देवं
निरुजः सकृज्जपाने सद्योजातः शतं जपे ॥ देशिकश्चान्दिकश्चैत्रिगुणं तु तदेव हि ॥ कृत्वा स्वाम्मवशो चान्यः प्रायुक्तश्च
शिवं जपे ॥ बहूदेवसिकेभ्यो शेषद्रुगां यदुशरितं ॥ होमः साहस्रिको वा स्याद्ब्रह्मभिः शितिकोपि वा ॥ उपवासस्तथा स्नानं
पञ्चगव्यासनं जपः ॥ होमश्चैव मलं हन्ति सर्वं शंकरजं नृणां ॥ ॥ इति स्वायम्भुवे सूत्रं संग्रहे प्रायश्चित्तपटलं ॥
१० ॥ विवधमर्त्तं चरेत्प्रायश्चित्तं लिख्यते ॥ अथ पापविशुद्ध्यर्थं प्रायश्चित्तं समाचरे ॥ कृत्वा शौचं तथा स्नानं शिवा
ग्निगुरुपूजनं ॥ उन्थाय पश्चिमे यामे पुनरुत्तरे कमण्डलु ॥ धौतपादुकमाक्रम्य मूत्रं कुर्याद्यथागमः ॥ दशो वि

॥ रामः ॥
॥ ६ ॥

नीतस्तत्त्वज्ञो जलदातविधानवत् ॥ सहायः शौचकार्येषु तदभावे कमण्डलुः ॥ वाचं नियम्य यत्नेन वृषीव नोत्काशवर्जितः ॥
शिरः प्रावृण्य कुर्वीत अंतर्द्वाय तृणैर्महां ॥ दिवा संध्यासु कर्णस्थो ब्रह्मसूत्री ह्यदश्चरत् ॥ कृष्यान्मूत्रपुराये च रात्रौ चेद्
क्षिराणामुखः ॥ मार्जनं वामहस्तेन वीरणाद्यैर्याजिकैः ॥ न विरामूत्रं निरीक्षेत दद्यात्मात्मन एव क ॥ न निजानजदे
वानां गोब्राह्मणजलं प्रति ॥ जलुः शाङ्गलभस्मस्थिष्ठजघ्रायां विवर्जये ॥ पादावसेनं मूत्रं पुराणवृषीवनश्च यत् ॥ इ
रादाय तनात्सर्वं पञ्चात्मद्विकृतं भवे ॥ गृहात् शिश्रुचोऽथाय समायुक्त कमण्डलुः ॥ शौचं कुर्यात्पुनरुदमोभिगन्ध
लेपापनुत्तये ॥ तिस्रो लिङ्गे मृदे योज्यास्त्वेकैकान्तरमृत्तिका ॥ आमलीफलमात्रश्च पञ्चवामकरो तथा ॥ मृदस्ति
स्रः समाख्याता मूत्रोत्सर्गभवे ह्युचिः ॥ पञ्चपादे मृदे योज्याः सति स्त्रोन्नरमृत्तिका ॥ दशवामकरो चैव सप्तपादेषु
स्तथा द्वये ॥ उपस्पर्शनकाले तु तिस्रो दद्यात्पुरुषस्तयोः ॥ तिस्र एव तथा याज्या जंघाशौचे नु मृत्तिका ॥ सुक्षिणीना
शिका कर्णोस्त्रिभिः संशोध्य हस्तयोः ॥ कर्दमा मध्यसूत्रेऽनुदिर्गं द्वे पञ्चसप्तधा ॥ क्षालिते वारिणा पूर्वसति स्त्रोन्न
रमृत्तिका ॥ ग्रामणि वथा च करो मृत्तोयैः सुविशोधये ॥ असूत्रेऽनुदिर्गं द्वे पञ्चसप्तधा क्षालिते ॥ वारिणा पूर्वसति
स्त्रोन्नरमृत्तिका ॥ ग्रामणि वथा च करो मृत्तोयैः सुविशोधये ॥ अन्नः कृत्वा भुजो सम्यग्वह्निर्जानुनिधाय च ॥ उद्धृताभि
रनुष्माभिः पूर्ताभिर्वस्तुचक्षुषा ॥ हृद्रमाभिर्लेनाभिस्त्रिचतुर्धा समाचरे ॥ परिमृज्याद्विरस्य च द्वादशाङ्गानि चालमे
॥ भुक्षीमेव ततो भूयः शिवमंत्रेण पूर्ववत् ॥ आचमेदुलतीर्थेन ब्रह्मचरि ह्यदश्चरत् ॥ नदनरान्नरेः पाणिमाली

॥ प्रायः ॥

॥ १० ॥

आज्ञाय चाम्भसा ॥ वस्त्रशौचस्य वक्ष्यामि तद्बुद्धौ शुद्धयेतः ॥ वस्त्रशौचविहर्तुं नो सोऽशुचिरप्यशुचिर्भवे ॥ देवकार्योपयोग्यानां प्रत्यहं शौचमिष्यते ॥ वाससामि तरेषां तु कार्यशौचं मलागमे ॥ शुचिना तोरणां कृत्वा वंशदण्डत्रयेणानु ॥ तत्र वासांसि निर्निज्यसम्पग्वधाविशोधये ॥ खगैर्वाद्दृष्टेते हृक्षेनिर्मले वाशिना तले ॥ दुर्वाजालशुचौ वापि क्षालितेषु नरोष्ठु वा ॥ विरमूत्रेरेतादिगन्धानां मृत्नो येन विशोधनं ॥ कार्यमादौ ततः शौरैर्गेमूत्राद्यैश्च शोधनं ॥ मृद्वारितावदादेयं गन्धलेपावुभावपि ॥ तस्यानान्नकृतो यावत्सर्वा सुद्वयशुद्धिषु ॥ कौशेयाधिकया हृक्षेः शोमीणां मोतसर्षपैः ॥ श्रीफले रंभुपद्मानां कृत्वा नामरिष्टकैः ॥ चेलवदक्षरुनेत्राणां पक्षचामरचर्मणां ॥ वल्कलानां च सवृषां शुद्धिः कार्यविज्ञानता ॥ वैदलानां पुत्राणां वस्त्रवहुद्विरिष्यते ॥ गोवालेर्घर्षणां चैषान्विशेषः परिकीर्तितः ॥ कांश्यस्तामुपत्राणां त्र्युषी सकयोरपि ॥ शुद्धिः शौचाधिमाकार्या भस्मक्षाराम्लवारिभिः ॥ तिलैर्पंकाम्बुजैरोप्यं शुद्धिः पात्रं विभुद्भिति ॥ मन्यस्मशं खशुक्लानां शौचैर्तेजसवत्स्मृतं ॥ एजस्वलासूतिकाद्यैर्मूत्रैश्चातिदूषितं ॥ अग्नेरयाश्च संयोगो नो जसं शुद्धिमाप्नुयात् ॥ सूक्ष्मे हि स्य पात्रस्य त्रिकृत्वा परिमार्जितं ॥ शौचं तु पुगका मेतकत्तं तैर्जसस्य तु ॥ दद्याणां मिह सर्वेषां शुद्धिरुल्लव नं स्मृतं ॥ पालालनृणां काष्ठानां पोक्षणां शुद्धिरिष्यते ॥ श्रुत्वा दिचरूपात्राणां मूशनो लुखलस्य च ॥ सूर्यगोरसभाण्डानां शुद्धिरह्मनवारिणा ॥ शृङ्गास्थिदण्डनागा नक्षत्रैश्च शौचं विशोधये ॥ अभ्यन्तोपहतानां तु गोमूत्रेणोदकेन तु ॥ संहृतानां च दद्याणां पोक्षणां शुद्धिरिष्यते ॥

॥ रामः ॥

॥ १० ॥

असंहतं दम्यशोचं कर्ष्यप्रत्यक्तिकंसदा ॥ भक्तिध्यानादिराशीता मेकदेशस्य ह्यरो ॥ तावत्मात्रं समुद्रपशेषः प्रोक्ष
णमर्हति ॥ अम्भशास्त्रियसाकार्यं मृदाचैव विशोधनं ॥ शोकमूलफलघानां धान्यवहुद्विरिष्यते ॥ गोलीडम
क्षिका लीठकृमिसंस्पर्शनेषु च ॥ द्रागावलेहनाहुद्विरनस्याद्विश्वप्रोक्षणात् ॥ खरोष्ट्राश्च शृगालाद्यैर्विद्धराहाव
लेहने ॥ तन्मात्रसन्नमुद्रपशेषसंस्कारयेद्धुधः शिप्रेत्सुकेन संस्पृश्य त्रिश्चागाघातमेव च ॥ सुचर्या तोयसंस्पृष्टाः
शुध्यन्ते प्रवृत्तसंशयः ॥ मक्षिका केशतन्मिश्रं पणनोपहतचये ॥ रजः पिपीलिका युक्तं भुञ्जेन्नोन्नमवेशतं ॥ ता
वन्मात्रसमुद्रपशेषे दम्भसाततः ॥ आज्याहिघारनाहुद्विर्भस्मक्षेयेणावाभवे ॥ भूमिस्थमुदकं पतं विभृत्स्मा यत्र गोर्भ
वे ॥ नष्टाप्रं यद्यमेधेन वर्णागन्धरसान्वितं ॥ न मुखोद्दिष्टुषोद्दिष्टाः कर्पराङ्गुये गताः ॥ नश्मश्रूगता नास्यश्च न दन्ता
न संस्थिताः ॥ पादोत्पृशति ये चान्ने पराक्षमनविंदवः ॥ तेषां धिक् वैः समाज्ञेया तैरप्रयतो भवे ॥ कृत्वा भुक्त्वा च सुप्त्वा
च पीत्वा भावाधमेः सह ॥ वीविल्वाप्ययनोदौ च प्रयतोप्याचमेत्युनः ॥ दम्यरुक्तः समुद्रिष्टः सन्निधाय भिषग्विमे ॥ दम्य
शुद्धिश्च पूर्वोक्ता कृत्वा दद्यात्तु रूपतः ॥ शासकत्वरवन्म्रीकमृत्तिका भस्मवारिभिः ॥ ग्रामाद्भस्मशतं गत्वा नगरान् च
तुर्यं ॥ महीसर्वत्र मेध्यास्यान्त्रिलेपायत्र दृश्यते ॥ भुवि राकरं दम्यं कारुहसः भुवि सदा ॥ प्रस्रवे व भुवि वर्त्ततः श
कुनिः फलपातने ॥ विष्णुषो मक्षिका चैव दद्यात्तु सूर्यरश्मयः ॥ लोहूर्वापरापश्च मेध्यान्त्रिस्पर्शने सदा ॥ नगरग्राम
स्थानां वापरिभुम्पगृहादहिः ॥ पादो प्रक्षाल्य मृत्तौ धिर्गृहान्नः प्रविशेत्ततः ॥ शिरस्त्रानं प्रकुर्वीत श्रवणीषु विशेषतः

॥ प्रायः ॥
॥ ११ ॥

॥ श्रीगोमयेः समुद्रं त्रिशिरं समन्ततः ॥ स्नानं वस्त्रं परित्यज्य द्वितीयं परिधाय च ॥ तेन स्नानं कृत्वा पादौ वस्त्रम्
न्यसमाददे ॥ सोपवीतः समाचम्य पातीयमभिमन्त्रये ॥ एकविंशति वारं सुशिवमन्त्रेण भक्तितः ॥ ध्यायमानः
शिवं शान्तं शनैः स्नानं समाचरे ॥ आचम्य मात्मनः कुर्यादभिषेकं नतः पुनः ॥ कुम्भनः पर्याप्तैः कण्डूयपुटेन वा
॥ शिवेनैकादशान्मानं स्वयमन्येन वा पुनः ॥ विद्यालक्ष्मीविशुद्धार्थमभिषिञ्चेत्समन्ततः ॥ आचम्य प्रोक्षयेद्
यस्तावदेवात्मनः शिरः ॥ गृहे च परिजपेन स्नानं कुम्भो न कारये ॥ एवं भवति सुश्रातः सर्वपापविवर्जितः ॥ सर्व
तोर्थाभिषिक्तस्य श्रद्धातः फलं लभे ॥ संध्यात्रयपरिशुष्टः शिवेकादशिकात्रयं ॥ जप्त्वा विशुद्धिमाप्नोति स्नानेन
नः शतं जपे ॥ पर्जन्यपूज्यदेवेशं गुरुमभिचम्य भक्तितः ॥ अदत्त्वा च वलितं तत्र शिवस्याष्टमं जपे ॥ पुष्पपत्रफल
मूलमन्त्रपानाद्यभौषधं ॥ अतिवेद्यतुभुञ्जानः प्रायश्चित्तीभवेन्नरः ॥ शिवेन शतजपेन पूजया च विशुध्यति ॥
अनस्थिप्राणिसंघातं हृत्वेकादशिकं जपे ॥ हत्वा च पक्षिणाः सर्वान् त्रिरेकादशिका जपे ॥ सर्वमार्जारान् कुलं स्नान
मुष्टुं हयं हयं ॥ गजाद्याश्च भृगालांश्च हत्वा चाष्टशतं जपे ॥ जपेदष्टसहस्रं नृपक्षत्रविज्ञो वधेष्टु च ॥ शिवान् गुरुपूजा
च योगिन्सु द्विजभोजनं ॥ हत्वा हृद्गच्छिंयं वालं शिवपंचशतं जपे ॥ जपेदष्टसहस्रं सुदुष्टविनिपातने ॥ सहस्रं
शिवभक्तश्च नाद्यामृतकसूतके ॥ संस्कारेषु च सर्वेषु गृहेषु किमुता न्यतः ॥ सूतकेनात्र भोक्तव्यं मृतकश्च विवर्ज
ये ॥ भुक्त्वा प्रमादातः स्नेहद्विवस्याष्टशतं जपे ॥ श्वविद्वराचाणाले मार्जारकपिके कुटैः ॥ उलूकगृध्रकाकोशैः सुष्टु

॥ रामः ॥
॥ ११ ॥

मन्त्रमभक्षये ॥ शिवेकादशजपेन गन्धेन हविषा बुधः ॥ पीतेन शुद्धमते क्षिप्रमभोज्याहार इषितः ॥ तीर्थयात्राविशुद्धात्मा स
दुजः शिवभावितः ॥ पुत्रैरपि न भुंजीत सार्द्धं दुरैरधार्मिकैः ॥ महापातकशुद्ध्यर्थं सहस्राणि जपेद्दृशः ॥ प्राणायामैस्त्रिं
ध्वश्च शिवमग्निश्च पूजये ॥ ऐतोमूत्रपुराणप्राणायामाचवाहरी ॥ भुक्त्वा चान्नमभोज्यन्तु गन्वा चाप्यन्यजांस्त्रियं ॥
जप्त्वा शिवायुतं सम्यक्पठेत्तु विधिना बुधः ॥ पञ्चगव्यं सकृत्पीत्वा सर्वपापैः पुमुच्यते ॥ गोमूत्रं गोमयं क्षारं दीपसर्पि
मसुकमातः ॥ जपेत्त्रिंशच्च भिर्बुधैः ॐ कारेण कुशोदकं ॥ पञ्चाशदपत्रपत्रे वा ताम्रपात्रे वा स्थितं ॥ कले कंस्थं शि
वे नैव जपेदष्टशतं पुनः ॥ अहोरात्रे षितः स्नातः शिवस्य पुरतः स्थितः ॥ ॐ कारेणैव मन्त्रेण प्राप्नुयः कोऽपि वै ॥ पीतमा
त्रो भवेत्पुनः संपूर्णशिशिनिर्मलः ॥ ब्रह्महत्यादिभिः पापैः सर्वैरेवाभुमुच्यते ॥ मानुषि तु समुद्रतः सहस्रजागनुकश्च
यत् ॥ अस्थिमञ्चागतं पापं ब्रह्मकुर्चशराणां दहे ॥ अष्टम्यां ब्रह्मकुर्चं न स्नापयित्वा सकृद्विवं ॥ पीत्वा च पातके स्मृतः
शिवलोके महीयते ॥ तस्मात्प्रातश्चतुर्मासं ब्रह्मकुर्चं न स्नानं ॥ सर्वपापविशुद्ध्यर्थं महापातकशुद्ध्यर्थं ॥ तस्मादे
तत्परं गुह्यं महापातकनाशनं ॥ प्रायश्चित्तं शिवे नोक्तं न देयं यस्य कस्यचित् ॥ एतद्गुह्यं परमं प्रायश्चित्तं शिवबु
धः ॥ चोत्थेच्छन् पापेषु प्रकाशे प्रार्थयो हुम् ॥ शिवज्ञानमिदं शान्तं महापातकनाशनं ॥ पुरो प्रत्यगुह्यं पश्चात्प्रा
थयेद्ब्रह्मरात्मनः ॥ इति शिवधर्मे नोक्ते प्रायश्चित्तपटलं ॥ ॥ अथ किरिणो प्रायश्चित्तं निरूप्यते ॥ ॥ गुरु
उवाच ॥ नित्यं हानिर्यदा देव प्रायश्चित्तं तु तत्र किं ॥ ॥ भगवानुवाच ॥ शतजापादजास्तु द्विः सं ॥ ध्यालोपे कृते सति

॥ प्रत्य ॥

॥ १२ ॥

नित्यरुनौ जयेदशशतकलुदेशिकः ॥ वरुदेवदेशिकं भूशे उपवासो भवेत्स्वगः ॥ सहस्रं पञ्चमैकं वक्तव्यं सरुनो ध्रु
वं ॥ नित्यरुनौ देशिकस्यापि वरुदेवशिवक्रिया ॥ नष्टायदायुते हेतुजन्मा भुद्धिः स्यात्स्वहात्मिका ॥ दुराया तस्य दातव्यं के क
लस्यासुतद्वयं ॥ ससंख्यायस्य वापञ्चसहस्राणि दिनक्षयं ॥ कर्तव्यो घोरसंज्ञस्य जपकार्ये यथार्थतः ॥ आचार्य
स्य वचो ग्राह्यं न देवस्य भवेत् वगः ॥ गरुड उवाच ॥ अन्नं काकादिभिर्जुष्टं यदा तत्रापि किञ्चिद ॥ ॥ भगवानुवाच ॥
॥ श्वका कालीढमन्नञ्च स्वल्पं त्याज्यं लुदेशिके ॥ शोणाढकप्रमाणं यदा लीढं न संत्यजे ॥ ग्राममात्रं तदुक्तं
तपोऽप्यवामेन भुङ्क्षति ॥ भुद्धिरजगतात्मा त्वाश्विका कालीढरक्षणे ॥ कलसामाण्डकेः स्पृष्टं ह्युदोगकार
कं ॥ श्वासं काशकरं जुष्टं विडालनकुलदिभिः ॥ दुर्भर्तः जरातुद्धिः स्नात्वा गव्याद्यभक्षणात् ॥ ॥ इति किरि
णात्ममहातंत्रे द्विचत्वारिंशतमः पटलः ॥ १२ ॥ गरुड उवाच ॥ गृहस्थो गृहणी योगात् दुष्टं हृतं कथं ॥ दिनादानां यथाय
च तादृशं च वद प्रभो ॥ भगवानुवाच ॥ विप्रभुद्धिदशार्हा तस्याः क्षत्रियो द्वादशाहिका ॥ दशपंचाहिका भुद्धिर्वैश्यसु
ऽस्य मासिका ॥ स्वधर्मस्थः क्रियानिष्ठी तानि वृत्तसमायुतः ॥ शुध्यते तत्क्षणात्मानान्नित्यरुनि रतो न्यथा ॥
पृथक्पाकः प्रकर्तव्यं सद्योगं वर्जयत्तदा ॥ तद्योगाद्दोषसंबन्धो ह्येते प्रोक्तो न्यथानहि ॥ पञ्चसहस्राणि दि
नैर्देतेऽपि यथा लोके चित्स्थाना वासना भवे ॥ नित्यरुनिं प्रकृत्वा यस्तद्युक्तं तत्समो भवे ॥ तस्य तावन्निका भुद्धिः
वकान्नक्तभोजनात् ॥ स्नानं नक्तभोजिजित्वा घोरं जापाद्युतत्रयात् ॥ न हानिर्न पृथक्पाकस्तदा भुद्धिः स्यात्स्वहात्मिका ॥

॥ राम ॥

॥ १२ ॥

सभाभावाद्यथागस्तत्रात्मिका मता ॥ ५ दहिताश्चतस्रस्तदुत्तरोत्तमयो यदा ॥ क्रमानस्तत्कुर्यादश्व
ऐकवासनं ॥ सूतकनुसुतादीनां मानुषशेरास्तुतकं ॥ संपूर्णागर्भयतनाहुदिः स्नानाक्षरात्मिका ॥ अर्घ्यकस्या
चूडसंज्ञस्यमृतादालाग्नस्तुतकं ॥ येषां नस्तुतकं तेषां स्पर्शः स चयनोद्भूतः ॥ परापत्नीकारुकादीनां कार्यश्च
श्रुतिर्चोदितं ॥ ५ ह्यज्याभोजनाचारं भक्ष्याभक्ष्यविधावपि ॥ गरुडवाच ॥ भक्ष्याभक्ष्यविधीदेवप्रायश्चित्तनुत्तर्क
॥ उद्दिष्टः सूतके प्राप्ते वलादर्थदिहागते ॥ भगवानुवाच ॥ अष्टमङ्गलके पुंस्त्वेभुत्वा वामशतं जपे ॥ नामप्राप्त
निक्रामेभुत्वा वक्त्रं शतं जपे ॥ चूडवृत्ते सगोदाने विवाहेषु न दोषज्ञाक ॥ चतुर्थिकानां भुक्त्वा तु जपे शुद्धश्च पूर्ववत् ॥ पा
कादिषु ऋतुष्वन्नं भोक्तव्यं पावनं यतः ॥ द्वादशोकादशाहेतुभुक्त्वा घोरं जपे अहं ॥ भोज्यमन्नं त्रयाराणालुभूजाणां न
कदाचन ॥ शोचाचारसमायुक्ताः भूजायेऽमद्यपाभुभा ॥ रुडाश्च न पराभक्ता भोज्यास्तैः अन्यजानहि ॥ तेषां मध्ये च कु
म्भस्य कर्त्तव्यः स भुभोमतः ॥ हिसामद्यविनिर्मुक्तो भक्त्या चारुश्चितो यदा ॥ भोज्यो वा न्यान्पजः कामात्कष्टमार्ग
तथा यदि ॥ भुक्त्वा घोरं सहस्रं नु जपे दर्द्रमकामतः ॥ तदा गारामसंल्लिको देवतास्थापरेषु च ॥ भुक्त्वा पञ्चशतान्येव ई
शानस्य तथा जपे ॥ द्वावेवाथि मिरो भोज्ये द्वावभोज्ये स्मृता विह ॥ अत्रापि त्रिशतं जप्त्वा पञ्चमस्य विशुध्यति ॥ भुक्त्वा
न्यलिङ्गनां स्थाने सहस्रं कस्य ते जपे ॥ कामतस्तु जपे दर्द्रं न देवाऽकामतो जपे ॥ अकामात्कामतो बुद्धा तज्ञैः सह
विचार्य च ॥ कर्त्तव्यं शास्त्रसंसिद्धमथ वा गुरुभाषितं ॥ महापातकयुक्ता नां प्रायश्चित्तं भवेद्गुरुः ॥ सामान्यपातका

॥ प्रायः ॥
॥ १३ ॥

नानुबुद्धतिक्रममादिशे ॥ इतिकिरिणाख्ये महातंत्रे त्रिचत्वारिंशतितमः पटलः ॥ १३ ॥ गुरु उवाच ॥ विशेषपातका
न्यत्र सामान्यानि स्थितानि च ॥ प्रायश्चित्तं च यतेषां ह्यस्य वाकीदृशं वद ॥ ॥ भगवानुवाच ॥ ब्रह्महत्यासुरापानं स्ते
यं गुर्वङ्गनागमः ॥ विशेषपातकान्यत्र तद्योगात्पञ्चमं भवे ॥ हत्वा कामाद्विजं सद्यंगवांगोष्ठे जपेत्तदा ॥ पीत्वा कामा
सुरां वामं शिवहर्मे जपोत्सदा ॥ कृत्वा स्तेयमकाराच्च घोरं पितृवने जपे ॥ गुरुग्रीगमने वक्रमकामाजुजपेद्वये
॥ योगं कृत्वा समस्ते स्तुतगाये पञ्चमं जपे ॥ प्रकाशे कामतस्तस्मिन् लक्षमावर्त्तय शुद्ध्यति ॥ अकामाद्वारहस्पे च सह
स्य छुद्रिरिष्यते ॥ कामतः सरहस्पे च भवेत्तत्राष्टतद्वयं ॥ अकामतः प्रकाशे च तत्रापि चाष्टतद्वयं ॥ गुरु उवाच ॥ कृते शु
द्धिः कामतस्तु तदानि हि ॥ दयावान्देशिकस्थस्य तदा कुरुपुरःसरः ॥ पुनर्यागप्रकर्त्तव्यः शुद्धिस्तस्यान्यथानि हि ॥ पात
कत्रयसंयोगः सामान्यो ब्रह्मणादितः ॥ मद्यपानं यदासूडेक्षिते स्वल्पकं भवे ॥ पवति त्वाद्यतस्तस्य दोषस्तत्र न
जायते ॥ नियमो घोरजापः स्यात्कर्त्तव्यश्च शतत्रिकः ॥ गुरुग्रीगमनं यच्च चतुर्णामपि तत्समं ॥ गुरु उवाच ॥ शिवो हे
तस्मान्न त्वरं भवे ॥ काष्ठादिपार्थिवं गृह्यते जोड्यं विना खगः ॥ सद्योजाता छुता छुद्रिरकामा कीर्त्तिता तव ॥ पंचविंशति
को जायः कर्त्तव्यः कामतः शतं ॥ छुताद्यां जपहूत्वा तु लवणं शर्करादिकं ॥ अकामात्कामतो वापि जपेद्दामंत्रपूर्वव
त् ॥ एतिकातारकांस्यादि गृह्णात्वा तेजसश्चये ॥ धनुं चाघोरतः शुद्धिः कामाकामानुपूर्ववत् ॥ पुष्यगन्धादिकं यच्च
वायवं स्त्रियमेव च ॥ अनृगहं गजाश्वादि गृह्य वक्रमनुपूर्ववत् ॥ क्षितिश्च लिङ्गं शास्त्रं वा गृह्ये शं पूर्ववज्जपे ॥ अ

॥ रामः ॥
॥ १३ ॥

भक्षंभक्षरोजातेगुह्यकस्यशतंजपे॥ अकामात्रिशतकामाजपेत्तद्यादिवर्जना॥ शङ्करेसर्वपापानाङ्गमाहुला
रोवाजपे॥ ज्ञात्वाकाममकामित्वमेकंवावर्तयेद्वरं॥ निर्माल्यभक्षरोजातेप्रमादादेयुतंजपे॥ अघोरस्यनचान्य
स्यकामाद्यागादिभुध्यति॥ निर्माल्यलंघनेकामान्नदत्तचशतंजपे॥ अजश्चत्रिशतंमोहाजपेदुह्यशतंपुनः
॥ निन्दामुमादतः कृत्वाशिवस्यारोश्चवापुनः॥ जपेदशतंदाशुद्रिशगमेकंसूर्यत्रितः॥ दशोर्द्ध्रिशतादशोर्द्ध्रिभवे
त्मानजपाहुतिः॥ तदुर्द्ध्रं पंचमंयावद्वृत्तान्तंविधायते तदुर्द्ध्रमुपवासः स्यत्रिरात्रमयुताब्दे॥ ज्ञात्वाचतुर्दलंज्ञा
नंजातिभक्तिसहस्रतां॥ यत्नाद्विचार्यतद्द्यादुरुवालघुवासनं॥ तदवस्यंपुकर्तव्यमथवागुरुभाषितं॥ निष्कृज
तिसंयोगेकल्पनायंयथोदितं॥ ॥ इतिकिरिणाख्येमहातंत्रेचतुश्चत्वारिंशतिमःपटलः॥ १४॥ ॥ गरुडवाच
॥ निष्कृजतिसंयोगेकामात्कामेकृतेसति॥ प्रायश्चित्तंभवेत्किन्नुवदलोकविलाश्रयः॥ भगवानुवाच॥ अका
माङ्गोपुजायस्मिन्मन्दिरेसंस्थितायदा॥ सर्वभाण्डपरित्यागात्कृच्छ्राहुर्द्रिर्नरहुचिः॥ कामतोयदिवाभुक्तासकृ
दुतिहृदुतः॥ वामदेवजपाहुतिःपरोकोन्नेववासकृत्॥ ज्ञात्वाभुक्ताथवातेनतदासौतन्मयाभवे॥ अर्च्यचर्म
जास्पृष्टायदिवामन्दिरेस्थिता॥ भाण्डत्यागादजाहुद्रिहृत्प्रहात्यश्वसहस्रिका॥ तात्प्राभुक्ताचकामादाहृदुर्द्ध्रोर्द्ध्र
जपेज्यहं॥ कामादादिगुरांकर्मसकृद्योगाद्भवेदिह॥ अकामाद्गुरुसंयोगःसंजातस्तद्व्योएपि॥ तदाचात्रायणका
र्यमन्यथानैवशुद्ध्यति॥ बहुदैवशिकोयोगःसंजातःकामतोथवा॥ तदाचात्रायणद्वार्यवारिणाकेवलेनतु॥ प्रा

॥ प्रायः ॥

॥ १४ ॥

शिंहिंसात्मकेषां पेशतघोरजपाद्धुचिः ॥ कामादकामतो वापि घोस्पर्शरूपकं ॥ सम्प्रविचार्य तं जात्वा दद्याद्धुचिपुनर्गुरु
॥ गरुड उवाच ॥ एकभक्तमहंकुर्यामहंचयदपाचितं ॥ अहंचतक्तभोजितं अहस्यान्माहताशनः ॥ एवं कुरु समाख्या
तपजापत्य इति स्मृतः ॥ अहमुष्मिन्निवेदयिष्यामि अहं स्यात्क्षीरभोजनं ॥ अहमुष्मिन्निवेदयिष्यामि अहं चैकैव नो यदा ॥ तत्र कुरु स
माख्या तं ह्यति कुरु श्राव्यथ ॥ क्षीरस्य त्रिपलम्या न दिवसानेकविंशति ॥ अति कुरु समाख्यातः पराकश्च निबोध मे ॥
द्वादशाहे निराहारः पराक इति स्मृतः ॥ मासां द्विंशति सप्तद्विः स्यात्कुक्कुटस्य च हासये ॥ चात्रायणविधिः प्रोक्तो जनादेव ज
जात्मकः ॥ स्नात्वा स्नात्वा जपः कार्यो मन्दिरे वाथ वा वहिः ॥ समाप्ते तु विधौ कार्यं भोजनं शास्त्रे चोदितं ॥ इति किरणा
ख्ये महातंत्रे पञ्चशतवारिंशति मः पलः ॥ १५ ॥ गरुड उवाच ॥ परस्पोष्टुष्टु सस्पर्शो यदि स्यादेव तत्र किं ॥ पात्रशुद्धिरपि
प्रोक्तानेक्ता सापि वपुः प्रभो ॥ भगवानुवाच ॥ स्वजाति दीक्षितः स्पृष्टुस्तदा च मयि शुद्ध्यति ॥ आचम्यादाक्षितस्यापि स्व
जाती शशतं जपे ॥ तदेव भूय संस्तु स्य स्पर्शना दीक्षितस्तु ॥ स्पर्शादक्षितस्यापि शतान्यभ्यस्पर्शो धितः ॥ इति रेवाम्याद
हानं प्रायश्चित्तं भवेत्तु ॥ पुरुषाघोरे माजा जाती शाबालाणां दितः ॥ त्रिसत्रमन्यजस्पर्शान् स हस्त्राणि दशो वतु ॥ पञ्च
मस्तु मंत्रस्य जपे न दविचारतः ॥ कुरु घोरजपः कार्यः पुनश्चाण्डालमङ्गमाह ॥ अथ ते कंजपे द्वा मासा यश्चिर्न वि
शुद्ध्ये ॥ स्नात्वा स्नात्वा यथा स्पर्शप्रायश्चित्तं नुत स्य तत् ॥ पात्रशुद्धिं श्राव्येतां स्वशास्त्रविहितं खगः ॥ हेमिरोप्यादिना
त्राणां वारिणां शुद्धिरिष्यते ॥ शस्त्रादीनां भवेत्तु द्विजुषेर्वामथिते न तु ॥ भस्मना कांश्चिदुद्भिः स्यात्तस्मात्तस्मै न शुद्ध्यति ॥

॥ रामः ॥

॥ १४ ॥

॥ उद्धृष्टनिप्रपात्रस्य भुद्धिरेखा मयोदितः ॥ प्रोक्ष्य भुद्धिभ्यसंदेहा दुद्धिश्च स्पष्टभाजनं ॥ नृम्बादिवेराहपात्राणां भुद्धिस्तथा
स्तीरवारिणा ॥ भुद्धिश्चोदकभाणानां मयि न्निकरणात्मिका ॥ नृणां दिकश्च यत्किञ्चित्काष्ठं वा प्रोक्षितं भुवि ॥ उद्धृष्ट
त्वा ॥ विभुध्यते तथा गोमयमार्जनात् ॥ विद्याद्युपहतस्वाण्डस्तान्येस्योद्धेराहमृणायं ॥ शेषस्या पूर्ववद्धुद्धिर्जसास्त्री
विभुध्यति ॥ तर्जने निर्माल्यसंस्पर्शाद्ग्राण मृद्वेण संभवं ॥ शेषस्य पूर्ववद्धुद्धिर्बुद्धिर्भुद्धिर्जलोद्भवे ॥ आचारमाचरेष्ट
वंशास्तोक्तं गुरुभाषितं ॥ तदेतस्य पुकर्त्तव्यमन्यथायतनं भवे ॥ गुर्वर्थं नित्यं हतिर्या न दोषो यतस्ततः ॥ इति किरणा
त्ये महातंत्रेषु चारिंशतिभिः प्रायश्चित्तपटलः ॥ १६ ॥ ॥ पुनित्वा पारमेश्वरे महातंत्रे प्रायश्चित्तपटलं लिख्यते ॥ अ
कामो दुस्तरां हत्वा कामतो वा महा मुने ॥ सद्योजातं जपेत्तत्र ततः पापादिमुच्यते ॥ सङ्गमेवागवाङ्मोक्षे एकाहं नुव्रतं व
रे ॥ सद्योजातं चरेद्ब्रह्मचर्यं हत्वा अपि सुब्रह्मन् श्रीचरेद्ब्रह्मचर्यं क्व व्रतं ॥ निरयेक्षो जपमभिजोदहं पापम
शेषतः ॥ दिक्शान्तं जपं द्रव्यं हतशेषं विभुध्यति ॥ गुरुपत्नीं सुखां वापि दुहित्रीं भगिनीं तथा ॥ अगम्या गमनं कृत्वा
वामदेव जपेद्धुधः ॥ अंशमात्रोदके विश्वं अदिन्याभिमुखं स्थितः ॥ दुर्द्धं वा हृदि न हस्तं जप्त्वा पापादिमुच्यते ॥ चारणा
भिर्नो विवर्णां म्वासं मोहात् कामचारिणीं ॥ भुक्त्वा विष्टाममेधं नु वामदेव जपेत्ततः ॥ दिनानि त्रीण्यनुद्विंशौ नाभि
मात्रोदके स्थितः ॥ प्राणायामेन जपप्रव्यः कृतान्पापादिमुच्यते ॥ सुवर्णं स्नेयगोधान्यं हत्वा वपुर्वरं स्त्रियं ॥ वलादका
रणान्मन्त्री मित्रदोहे कृतथवा ॥ मन्त्रां शैवी कृतीन्मनुसमृत्काष्ठव्रतं चरे ॥ जानुमात्रोदके विश्वं त्रिंशोपविशेत्त

॥ प्रायः ॥
॥ १५ ॥

॥ वामदेवं जपेत्तस्मात्प्रायादिमुच्यते ॥ गोघ्नो वास्त्रीवधो वापि मातृहन्ति रातथा ॥ प्रायश्चित्तीजपघ्नो रं
विधिनानेन भुध्यति ॥ हत्वा च त्वास्त्रीयं नागादोषाद्यं पापमाचरे ॥ अघोराष्टसहस्रं लुजप्रायापादिमुच्यते ॥ अ
भक्षभक्षणां कृत्वा सुराम्पीत्वादिना धमः ॥ दिनरोषभ्रूयेदक्रं पातके मुच्यते भृशं ॥ भिक्षान्नपक्ताय देकान्नमुमाद
भ्रूयाद्यदि ॥ सकृदुच्चारणादक्रं न दोषात्मुच्यते भृशं ॥ एकान्नन्नित्यमश्रीयाद्यक्ताचारो थगूढवान् ॥ अघोराष्ट
भ्रूयेदक्रम न्नदोषादिमुच्यते ॥ क्षत्रियाम्नाथे वैश्याम्नाथका मादिनिहन्त्य च ॥ ईशानाष्टसहस्रेण शतं शुक्लवि
भुध्यति ॥ सुदं हत्वा पुमादनुमहिषोद्याखणदि च ॥ ईशानशतजपेन तत्पापं नयते भृशं ॥ भद्रकृत्तसमुत्सृष्टदिने
मोहात्पुमादतः ॥ गायत्र्यष्टशतं जप्त्वा शिष्यं पापात्पुमुच्यते ॥ वृत्तलोपो वृत्तभृशः क्रियालोपो भवेद्यदि ॥ गायत्र्यष्ट
शतं नैव मुद्दिदं तादृशं पुनः ॥ इष्टमंत्रवृत्ते युक्तो यदि तद्विषयी भवे ॥ सद्यस्याष्टसहस्रेण गायत्र्या वा विभुध्यति ॥
नृणां गुल्मलतादृशं वर्मं हित्वा विशेषतः ॥ गायत्र्याष्टशतं नैव क्षणा निर्मलता वृजे ॥ व्याघ्रं सिंहं मृगं भानं वाजि
नं हस्तिनं तथा ॥ सूकरादींश्च हत्वा लुजपेदष्टशतं क्रमात् ॥ कृमिकीटपतंगादिपुका मत्कुशदंशं कान् ॥ मक्षिका
दंश्च हत्वा लुसकृदेव विभुध्यति ॥ भुतादंष्ट्रे विभुध्यते गायत्र्यष्टशतेन तु ॥ मार्ज्जरसूक्ष्मे देवः स प्रजपेन भुध्यति ॥
॥ भृगालवृकदंष्ट्रो वा भुद्वा त्र्यष्टशतेन तु ॥ कुम्भीरमकरैर्द्वयः सकृदेव विभुध्यति ॥ अन्तादिपुष्यजां हत्वा अ
वस्थितिं बह्वपि ॥ दृष्टादृष्टानि सूक्ष्माणि स्मरणादेव भुध्यति ॥ शिवनिन्दापवादश्च शिवमन्त्रस्यैव बहिः ॥ गाय

॥ रामः ॥
॥ १५ ॥

अथ सहस्रेण समादाबुध्यते भूरां ॥ राजानं राजपात्रं वा कुलमुद्धाद्य शेषतः ॥ प्राणायामशतेनैव संशोभते केन शुध्यति ॥
शिवस्य शिवमंत्रस्य शैवाचारस्य चैव हि ॥ निन्दकान् न हि हस्यापि समायाग्नविलुप्यते ॥ अस्त्रसंरोधणास्ति कुलक्षमेकं क
दाचन ॥ शिवन्नमस्य घाते तु यदि बुद्धिस्तस्यैव भवे ॥ शिवविद्याङ्गसंपूर्णभाचार्यः परमेश्वरः ॥ शिववन्द्यनीयो सौकु
न्तानिन्दाशतं जपे ॥ समायी आत्मवानस्य पुत्रकश्च विशेषतः ॥ कृत्वा निन्दां ततस्तेषां तद्विद्वि न विभुध्यति ॥ प्रायश्चि
त्तं गृहस्थानां येन मंत्रे बुते स्थितौ ॥ कुटुम्बासकृच्चिन्तानां यतीनां नास्ति पातकं ॥ हत्वा तु देशिकं मोहाद्रेकं तु न्यसमाहि
तः ॥ एकादशीति पदं मंत्रं लक्ष्मावर्त्त्य शुध्यति ॥ संहितापारगो मंत्रीयः करोतीह पातकं ॥ सर्वत्र नृस्य शस्त्रिपुं मन्त्रा
क्त्या करोति सः ॥ अप्रबुद्धस्य दातव्यं प्रायश्चित्तयथोदितं ॥ पुतादेशं च पूर्वोक्तं शिवतंत्रस्य पारगे ॥ तुलापुरुषसहस्र
स्य चान्द्रायणशतस्य च ॥ तप्तकृच्छ्रानि कृच्छ्रस्य बुद्धिर्बुद्धिशतस्य च ॥ सर्वतीर्थाभिषेकस्य बहुकृतुफलस्य च ॥ भस्मगाय
त्रिजपस्य कलां नार्हन्ति षोडशीं ॥ रुद्रकोटिं सहस्रस्य भवेज्जपस्य यत्फलं ॥ तस्माद्वायत्रिमंत्रेण शतजपेन तत्समं ॥ ॥
ॐ सद्योजाताय विष्णवे वासुदेवाय धीमहे ॥ तन्नो धीरः प्रचोदयात् ॥ ॥ इति भस्मगायत्री ॥ ॐ नमो हेशाय वि
ष्णवे वासुदेवाय धीमहे ॥ तन्नः शिवः प्रचोदयात् ॥ शिवगायत्री ॥ ॥ मन्यस्म ते जसश्चापि स्तामसं स्तेभस्मना ॥
कांस्यशारेण वस्त्रं च चर्मकाषायवारिणा ॥ आलावुकं वैदलं च वारिणा कल्कलं तथा ॥ नृणामयस्य पुनः पाकादु
क्षणाद्दूरवस्तु ॥ तेन संचदहेत्यात्र प्रोक्त्या शुद्धिर्न पूर्ववत् ॥ पोक्षिते नृणां काष्ठं च क्षितिर्गोमयवारिणा ॥ अति

॥ प्रायः ॥

॥ १६ ॥

शास्त्रादिभिः स्मृतः स्नात्वा विप्रो विभुष्यति ॥ पादौ पुष्पाभ्यां च चम्पुभिर्भक्तिनाम्यथा ॥ उच्छिष्टलेपसंपर्कोत्पूर्वोक्तविधि
माचरे ॥ विरामत्रलेपदुष्टचतुष्टयैः तृयभाजनं ॥ सत्यपूता स्मृता वाचा सद्गिराचारिता क्रिया ॥ मनः पुनश्च सर्वभूत
तमित्यभिधीयते ॥ इति इव्यभुक्तिः ॥ ॥ प्रायश्चित्तं पुनश्च विप्रश्च वृक्षक्रमेण तु ॥ सर्वपापविभुष्यर्थं स्मरणा
देवमोचनं ॥ सद्योजातं जपेद्गोष्ट्युररण्ये पर्वतेऽपि वा ॥ सरितां सङ्गमे च वै शमशानाय तनोऽपि वा ॥ पुरापतीर्थेऽपि वा
भक्ष्यः सद्योजातं सुयन्त्रितः ॥ शतानि दशजपानुवृत्तघाती शिवायतः ॥ निरशतः सप्ताहं च स्थित्वा तु जपसंयुतः ॥
त्रिस्रायी पञ्चगव्यासी चीनवल्कलधारकः ॥ युनेन विधिना वृक्षचुम्बकं हृत्य विशोधये ॥ गोघृश्च युषितो द्रुत्वा
सद्यं पंचशतं जपे ॥ उपपातकिः सर्वेऽपि एव जपः स्मृतः ॥ कार्य्यं हि रुषितं स्नानं पुरापस्थानं समाश्रितः ॥ गोव
धान्युच्यते क्षिप्रमत्र नास्ति विचारणा ॥ सर्पदंष्ट्रोपवासेन सह देकेन भुष्यति ॥ सुरोपि त्वायु कामेन भस्मगा
यत्र होषितः ॥ सद्योजातं सहस्रं तु जपान्ना भुष्यति किल्बिषात् ॥ युभक्षभक्षणेऽप्येव द्रुत्वा भुष्यति किल्बिषात्
॥ असत्यतिगृहं गृह्य सद्यो द्वादशभिः पुनः ॥ मुच्यते किल्बिषा क्षिप्रं स्तेयीयश्चान्यकुत्सितः ॥ चाराणालस्यर्शसंभाष्य
प्रभाणायामशतं जपे ॥ सद्योजातेन मन्त्रेणानात्र कार्य्यं विचारणा ॥ गुरोर्वक्त्रं लंघयित्वा पुनर्वाचाचार्य एव च ॥ सदा
पंचशतं जपान्मुच्यते गुरुलंघनात् ॥ दिवा च यदि वारात्रौ दुःस्वप्नं यदि पश्यति ॥ स्नात्वा जपेत्ततः सद्यं न तस्मान्मुच्येत
किल्बिषात् ॥ त्रिसंध्यं तु जपेद्दशसु सद्योजातं शिवायतः ॥ सर्वभूतवधं कृत्वा न स पापैस्तुलिष्यते ॥ पूर्वपिरानमो

॥ रामः ॥

॥ १६ ॥

संध्यासद्योजातशतञ्जपे ॥ अहोरात्रकृतं पापं तत्क्षणादेव नश्यति ॥ प्रायश्चित्तविधानं तु सद्योजातं न कार्त्तिकः ॥
 वामदेवस्य वक्ष्यामि क्षत्रहृत्पाविभुक्षये ॥ वृक्षक्षेत्रवधे जप्त्वा शतात्म्यैः शिवायुतः ॥ पञ्चगव्यासं कृत्वा तस्मात्पा
 पात्पुमुच्यते ॥ भूधर्मे वाप्यशक्तो वा युभक्षयदिभक्षये ॥ जपे द्वा मशतात्म्यं च तस्मात्पुच्यन्ति किल्विषात् ॥ अग
 म्यागमनं कृत्वा वामदेवशतं जपे ॥ वृक्षाणीमितरां वापियोभिगच्छेत्तदीक्षितः ॥ वृक्षराशौ शतञ्जप्त्वा तस्मात्पा
 पात्पुमुच्यते ॥ क्षत्रियो द्विशतं नैव वैष्णुत्रिशतं न वै ॥ भूजो जप्त्वा तु चत्वारि वामदेवं शिवायुतः ॥ एकरात्रो धितो भू
 त्वा तस्मात्पापात्पुमुच्यते ॥ कर्मणामनसा वाचा अमृतं यो नुवर्त्तते ॥ वामदेवशतं जप्त्वा तस्मात्पुच्यन्ति किल्विषात्
 ॥ कामतोरेतसोत्सर्गे जपे द्वा मशतद्वयं ॥ रेतो मूत्रपुरीषं वा प्रमादाद्यदिभक्षये ॥ वामदेवशतं जप्त्वा तस्मात्पापात्पु
 मुच्यते ॥ चतुर्धर्माण्यभिश्चाहृता भुध्यन्ते यथा ॥ संप्राप्तिमन्त्रिता कृत्वा प्रोक्षयेत्तानि वेदये ॥ शिवायुगुरवे नैव
 हविष्यन्ते द्विनिर्दिशेत् ॥ चतुष्पथे श्मशाने वा स्त्रुका मोन्यतोऽपि वा ॥ दिशोऽप्युक्तेरेद्रस्मन केनाप्यभिभूयते ॥ गु
 ष्यादिपापसंयुक्तो वामदेवेन भुध्यति ॥ ॥ अघोरेण प्रवक्ष्यामि प्रायश्चित्तमतः परं ॥ निर्माल्यं भक्षयेद्यस्तु दीक्षि
 तः शिवशासने ॥ अघोराय शतं जप्त्वा कृत्वाग्निं नुविभुध्यति ॥ कर्मणामनसा वाचा कृत्वा चैव नुपातकं ॥ संप्रवारा
 ञ्जपेद्योरं तस्मात्पापात्पुमुच्यते ॥ अनस्थिप्रणि संपातं कृत्वा घोराय कञ्जपे ॥ दक्षिणास्तु वहुं कृत्वा तमेव त्रिगुणं ज
 पे ॥ स्थावरानां जतानां च द्रुत्वा कृत्वा प्रयोजनं ॥ शतमेकं जपेद्योरं तस्मात्पुच्यन्ते किल्विषात् ॥ स्वहृत्तिसः परित्यज्य

॥ प्रायः ॥

॥ ७ ॥

अनाथाय नुवर्तते ॥ दक्षितः कुरुते पापनस्य शुद्धिनिबोधमे ॥ कदाचित्स्यात्स्वकर्मेण पातितः पुनरागतः ॥ अघोरं श
तं तं जप्त्वा मासमेकं शिवायतः ॥ ह्रस्वायुतं शिवमोक्तं तस्मात्पापास्तु मुच्यते ॥ शिवशास्त्राण्योनिन्दे दक्षितः शिवस्य
सने ॥ प्राणायामैर्जपे घोरं सकृज्जप्त्वा विशुध्यति ॥ उद्धिष्टं भक्षयेद्यस्तु स्पृशेद्यस्य कस्यचित् ॥ अघोराष्टशतं
जप्त्वा तस्मात्तु चेत किञ्चि वा ॥ अघोरं जपते यस्तु कृष्णस्य स कृन्निशि मुच्यते सर्वपापेभ्यो निस्मृतो निरुजो
भवे ॥ यस्तु चतुर्व्यथेन घञ्जिपथं वापि दक्षितः ॥ दशधा वर्तये घोरं तस्मात्पापास्तु मुच्यते ॥ एकतश्च त्रयो वेदागा
यत्री वापि वैकतः ॥ गायत्र्या लभते स्वर्गं मघोरेण शिवालयं ॥ प्रायश्चित्तमघोरेण मया ब्रह्मसुचोदितं ॥ अधुना स
त्यवक्ष्यामि प्रायश्चित्तनरैरातः ॥ आचार्योऽव्यलोभेन दीक्षयेद्ब्राह्मणस्य विः ॥ शुचिस्नात्वा जपेद्द्व्यंशतमघोज
रं बुधः ॥ अग्निकार्यं मतः कृत्वा तस्मात्पापास्तु मुच्यते ॥ क्षत्रियस्य शतैर्नैव वैश्यास्पृशेत् शतैर्न च ॥ शूरे विंशतिजप्त्वा
जपेद्द्व्यंशं क्षितो मांसमशरो ॥ शुभक्षमशरोऽत्रिंशदवाच्यवचने तथा ॥ गुरुनिन्दापवादितु जपेद्द्व्यंशं जलेशतं ॥ पंथा
परुरो वक्त्रे जपेद्द्व्यंशतः शतं ॥ अन्तरजस्वरास्पृश्यं यदि भक्षेत्यमादतः ॥ सप्तवारं जपेद्द्व्यंशं तस्मात्तु चेत किञ्चि
वा ॥ सकान्तं यस्तु वेभुक्ते भक्षेन्न्यक्ता प्रमादतः ॥ सप्तवारं जपेद्द्व्यंशं तस्मात्तु चेत किञ्चि वा ॥ हृदकोदिनुये वि
प्राजपेद्द्व्यंशं सन्निधौ ॥ सकृत्तु हृषं जप्त्वा कलां ताहन्ति षोडशीं ॥ कृत्वादिमं जपेत्संजीपापनस्य तविद्यते ॥ ईशा
नेनाथ वक्ष्यामि प्रायश्चित्तविधिक्रमं ॥ अथ कश्चिद्विषेद्विप्रकोपाविष्टः प्रमादतः ॥ सकृज्जप्त्वा स ईशानं ब्रह्मदेवी

॥ रामः ॥

॥ ७ ॥

शुचिर्भवे योनिर्देवशिवमोहान्नष्टास्त्रयोमिनन्नथा ॥ ईशानाष्टशतं जप्त्वा तस्मात्पापान्मुच्यते ॥ देवयोन्मसृके
 द्वेष्टा अमृतं यस्तु भावते ॥ ईशानं पञ्चविंशत्या जपमानं विशुध्यति ॥ यस्तु पुत्रजितां गच्छेद्वा सखी म्वाकुलक्षियं
 ॥ ईशानाष्टशतं जप्त्वा तस्मात्मुच्येत किं लिख्यात् ॥ अकामा न्मृतकान्मवा अभोज्यं भक्षयेद्यदि ॥ ईशानं पञ्चविंश
 त्या पूतो भवति तक्षणात् ॥ कोशकोपेप विज्ञानं शूषितं रापिकेन चित् ॥ सकृज्जप्त्वा तु ईशानं तस्मात्पापान्मुच्य
 ते ॥ अथैवापातं केरुको महापातं किं नापि वा ॥ ईशानं जपमानस्तु शुचिः स्नान्वा शिवायत ॥ मुच्यते सर्वपापेभ्यो
 राहना च त्रुमायथा ॥ एकान्नमर्थभैक्षन्नायन्नु भुक्ते द्विजोत्तमः ॥ यावन्मृशति पिराडति तावद्वैषेर्न लिप्यते ॥
 अहोरात्रोषितो भूत्वा मुच्यते त्वन्नपके ॥ उपपातकं पूज्येति यदि शुद्धार्थमाचरे ॥ पीत्वा वैपञ्चगव्यं च तस्मात्पापान्मुच्य
 ते ॥ गृहोचतुर्द्वार्याभ्यां विद्युवे चैव नित्यशः ॥ ईशानं जपतं यस्तु तस्मात्मुच्येत किं लिख्यात् ॥ गोघृथं वसुधाती सुरापो
 गुरुतल्पगः ॥ एकैकस्य समाख्यातं मंत्राणामनुपूर्वशः ॥ रोप्यतामुच्चकां स्यं च क्षीरं च लवणादयः ॥ ईशानं पंच
 विंशत्या जप्त्वा मुच्येत किं लिख्यात् ॥ कर्मणामनसा वाचा पापं कृत्वा तु दीक्षितः ॥ सकृज्जप्त्वा तु ईशानं मुच्यते पा
 पसंग्रहात् ॥ नस्तु नंयस्तु भक्षेत पालाशं वापि दीक्षितः ॥ गृह्णन्नादीनि भक्ष्याणि भोगानि कवकानि च ॥ सकृज्ज
 प्त्वा तु ईशानं तस्मात्मुच्येत पापकान् ॥ पापं संशोध्य तत्सर्वमपि सितं फलमाप्नुयात् ॥ देवेस्तु याति गुह्यानि यान्मुक्ता
 नि मनीषिभिः ॥ वेदेषु याति चोक्तानि धर्मशास्त्रेणैकशः ॥ वसुभिस्तानि सर्धानि ह्रियन्ते किं लिख्यात् ॥ ए

॥ ४८ ॥
 ॥ ४९ ॥

॥ प्रायः ॥
॥ १८ ॥

तानियोतवर्तेतसमर्थः सर्वकर्मसु ॥ पञ्चवल्गजपेद्यस्तुदाक्षितः शिवशासने ॥ नतस्पतिवृतेपापतेनः सूर्योदयेयथा ॥
हिंसामद्यविनिर्मुक्तोभशाचारान्वितोयथा ॥ कुलालस्तुतदभोज्योनेवान्येऽन्त्यजा इह ॥ भुक्तान्ममजाननुकृष्टमा
र्गेगथायदि ॥ भुक्ताघोरसहस्रजपेदद्रमकामतः ॥ रजकीचर्मजाकृष्टायदिवामन्दिरेस्थिता ॥ भाणत्यागादया
दुद्विष्टप्रहोचैवसहस्रिका ॥ ताभ्यानुभुक्तात्वकामादाकृष्टाघोरजपाह्यहं ॥ कामान्द्विगुराकार्यसकृद्योगोद्विष
मृतः ॥ ॐ नमोनिर्मात्ममथनायनमः ॥ पूर्वदष्टाष्टपुष्पानुनिर्मात्मपरिशोधनं ॥ चण्डेश्वरेशाकर्तव्यचण्डवल्गभिरे
वतु ॥ चण्डवल्गभिरापुर्यवर्द्धनीपात्रमेवच ॥ मुद्राभिः पूर्वमुक्ताभिरुद्राभिश्चयथाक्रमं ॥ सद्योजातात्समारभ्यचण्ड
वल्गिणविन्यसे ॥ सद्योजातंपश्चिमायाम्बामदेवमुदीदिशि ॥ दक्षिणायामघोरानुपाचाम्बुक्निवेशये ॥ लिङ्गमुद्रनि
वेशानङ्गपुष्पघनक्रमा ॥ ततश्चण्डेश्वरस्य पूजयित्वा र्घ्ये क्रमात् ॥ निर्मात्म्यापनयनकार्यतच्चचण्डेश्वरेणतु
॥ ॐ हूं भुद्धेऽधोनायनमः ॥ भुद्धेऽधोशरीरेस्वेन्यासंकर्तुंदेशिकः ॥ निर्मात्म्यविक्रयोनेत्रपतनः शुद्धिकारणा
त् ॥ ॐ हूं नेत्रचण्डाय हुं फट् ॥ नेत्रेचण्डश्चविन्यस्यचक्षुर्वीस्वेविवक्षणा ॥ अष्टपुष्पाप्रदानेननिर्मात्म्यचगाहने ॥
अकामतोथवाकामाद्येऽसन्नत्रनविद्यते ॥ चण्डेश्वरवल्गभिसोयमुद्रन्यायप्रकल्पितं ॥ वर्द्धनीचार्घपात्रं तु लिङ्गैव
समाचरे ॥ विसर्जितस्यदेवस्यगंधपुष्पनिवेदनं ॥ निर्मात्म्यं तु विजानीयान्यक्तावल्गविभूषणं ॥ आवाहनविसर्गा
नम्यभ्यर्च्य कर्मिणां ॥ निर्मात्म्यं तद्विजानीयान्यादिदेवो विसर्जितः ॥ निर्मात्म्यं शततं नोऽलिङ्गमुद्रनिसकृ

॥ रामः ॥
॥ १८ ॥

तं **स्थापितस्य स्वयं भो धर्मे नैव तात्कालिकस्य तु** **देवं वि स र्जये नैव पूजितं लिङ्गं मुद्रां नि** **नावद्या वन्न पूजायाः कालो न्यः समुप**
स्थितः **लिङ्गे वा पिरिउ काया म्वा यावन्ति शेषे शिवार्चनं** **निर्मात्य नैव जानीयां निर्मात्यं पिरउ काच्युतं** **नलं घये च नि**
र्मात्यं स्पृष्ट्वा पुक्षालयत्करो **यत्र यच्च समुदिष्टं न ह्ये च न उ सिद्धितं** **प्रत्यहं विहितं कर्म कुराउ स्याद्देवनादिकः**
कुराउ तु जनयेदग्नि नित्यं नैमित्तिक कर्मणि **चराउ मस्म भवेत्पश्चाद्यदा देवे वि स र्जितः** **कुर्याज्जागरां चास्य या**
वदैरु रु मराउलं **जनितः संस्कृतो बन्धिर नोर्द्ध्वं वि स र्जनं** **युतः परं पु वक्ष्यामि पायश्चित्त विधिः कर्म** **यं**
कृत्वाथ चरित्वा तु महा पाप क्षयो भवे **देव चराउ गुरोऽव्यं कामतो भक्तितं यदा** **त्रिलक्षं तु जपेद्यो रं लक्षं मशौ ज**
पे न तथा **सप्त पञ्चशतान् च हो हृत्वा चैव विशुध्यति** **तदर्द्धं तु संयोगी शुद्धिर्द्धनं तु सङ्करी** **अयुतं पुति शंकरे न ह्यो**
योष्म निशाद्यं **तेषां मयि हि येष्य न्ये कलुषिताश्च चेप्पसि** **शुद्धिस्तेषां मद्योरेण भवेज्जप सहस्रिका** **व्यापादिनो य**
दालिङ्गा शो वो वा न्या भुमी तथा **पायश्चित्तं चरेत्तन्मन्त्री गु रुं शिव भाषितं** **समस्तं बहुभिर्दत्तमाचार्यैर्गुरुणा विना**
कर्त्तव्यं शास्त्रं संसिद्धं महा पात क शुद्ध्ये **उपपीत क सामान्य मुद्घाति क्रम मादि शेत्** **कर्त्तव्यमात्मना त्पे धर्नि शि कै ने**
ते र्जने **दशलक्षं जपेत्पूर्वा द्विलक्षं दु कान्द दे** **पातस्नानं शिवे पूजाया वज्जाप्य समाप्यते** **समाप्ते तु दिनं न के त्रि**
राहारस्तथा त्रयं **अचा वित त्रयं कृत्वा शुद्धिस्तस्य पु कीर्तिता** **अकामात्या दही नं तु विहीनं गुडैकैश्चरे** **चरेत्यादं स**
कामोपित संयोगी विशुध्यति **पादोर्द्धं न त्व काम स्या पादा त्या दं हि शङ्करे** **नृतीयैवावतुर्थे चापा दहीनं चरे क्रमात्**

॥ प्रायः ॥

॥ १६ ॥

पादानमभगवधस्य ततः पादद्विजेहते ॥ तनुल्यनुहते वौद्धिपादोनं क्षपतेहते ॥ वराभुद्धिः सकामानाम काममर्द्धविधीय
ते ॥ एवं जपः पुकर्तव्योगडुकानां क्रमस्तथा ॥ वृतागमेषु सर्वेषु महापातकभुद्धये ॥ समयिनश्च गाङ्गान्याहत्वा
लक्षजपेत्तरः ॥ उपोषारजनीपञ्चलडुकानां शतत्रयं ॥ दत्त्वाभुद्धिमवाप्नोति पादोनं वाप्य कामतः ॥ योनिदेतगु
हं शास्त्रमयुतस्य जपाच्छुचि ॥ सहस्रं यदि कन्यानाङ्गवाचगुरुमानरं ॥ निन्दाभुद्धिरघोरे राजपेन तु मवन्मुने ॥ उपेक्षितं गुरोर्दु
व्यन्दैव चरागरास्पृच ॥ न्यासं कृत्वा तु वातस्य कामतस्तस्करादिभिः ॥ पञ्चत्रिंशसहस्राणि अघोरे राजपेच्छुचि ॥ वृत्तिनच
हृतक्रोधाद्यादिमृत्युर्न जायते ॥ रक्तस्य दर्शनं दृष्ट्वा लक्षत्रयं जपेद्धुधः ॥ रक्तं न दृश्यते वाथ तद्दालक्षेराभुध्यति ॥ किंतु द
द्यात्सहस्रेकडुकानां शिवस्य तु ॥ अकामात्कामतोप्येवं भुद्धिर्वेना न्यथा भवे ॥ गुरुं लिङ्गं नथा शास्त्रस्युतिमाश्वाप्य
कामतः ॥ पादेन यदि संस्पृष्टा अयुतं वजपेद्धयं ॥ कामतः षड्गुणं कार्यं डुकानां शतत्रयं ॥ तदनिर्दोषतां मन्त्रीनाम्य
थाभुद्धिमर्हति ॥ गुरुशय्यासने या ने पाडुकोपात होतथा ॥ अकामाडोहराङ्गुत्या सहस्रावर्तते शुचिः ॥ तात्वाय राहरे
यजुस्तप्तो वै षड्गुणं चरे ॥ अघोरे राचरे मन्त्रीपापभुद्धिस्तदा भवे ॥ आशारेण गुरोर्कृत्वा शिवे चरोऽश्वरे विवा ॥ लक्ष
जपे जपतः भुद्धिर्गडुकानां शताष्टभिः ॥ अकामो दयुतं जाप्यं गडुकानां शत भवे ॥ अदेशं गुरुपिलोप्य शतसाहस्रिकं जपे
॥ प्रायश्चित्ते कृते भुद्धिरकामात्सहस्रजपे ॥ नित्यक्रियाविलोपे तु जपे होमार्चनादिके ॥ नपेत्पञ्चशतं घोरं कामतः
सिद्धिरिष्यते ॥ भूपिराऽमेकसन्तानधाराधूपश्चमशिक्षिका ॥ लिङ्गावर्तने न रूप्यनिविष्टुषश्चाप्य कामतः ॥ गुरुपुस्तकव

॥ रामः ॥

॥ १६ ॥

ॐ नाना यक्षनागेन्द्रयोगिनां ॥ गणमात्रमिकादीनां तन्निर्माल्यं शिवेयथा ॥ गुरुर्माष्यशिवाख्यं च पुदक्षिणाविसर्जिते ॥ च
ललिङ्गे च त्वरे च वित्रे रत्ने च हे मजे ॥ तन्निर्माल्यं दशस्थानेष्वन्यथा तु निरोधकृत ॥ देवस्वदेव इत्यं च मेवेद्यं च निवेद्यं
॥ चण्ड इत्यं च निर्माल्यं षड्विधं परिकीर्तितं ॥ देशविषये गामादि दशीधान्यचतुष्टयं ॥ देवस्वनदिजानीय देव इव
मतः शृणु ॥ वस्त्रालङ्कारधातूनि मरिचारत्नादियानि च ॥ देव इव समुद्दिष्टं नैवेद्यं सास्यं तं शृणु ॥ भक्षभोज्यान्पा
तादिदेवाभ्येयं तु कल्पितं ॥ नैवेद्यं तद्विजानीयात् तन्निवेदयिष्येति कोपरि ॥ उपनेहनि सं हृत्य पिरोत्तं काकोरासकृतं ॥
भक्षादिभक्षपातादि देवाय यत्तु कल्पितं ॥ चण्ड इत्यं तु तं ज्ञेयं निर्माल्यं यत्करोजितं ॥ न तज्जिघृक्षं न लघेत् न दद्यात् न च
विक्रये ॥ दत्त्वा क्रव्यादतां याति भुक्तमातङ्गतां वजे ॥ लंघनात्पतते सिद्धिं जिघृक्षते च हृको भवे ॥ स्पर्शनात्तु नरः स्त्रीत्व
आपते नात्र संशयः ॥ अन्यथा दहने चैव चाराण लो जायते नरः ॥ विक्रीणाति यदा पापिलुब्धः स वरो भवे ॥ अष्टधा
योनजानाति निर्माल्यस्य विधिक्रमं ॥ देशिकः साधकः पुत्रः समर्थो न विरुध्यते ॥ ॥ इति प्रतिष्ठापारमेश्वरे महात
त्रे प्रायश्चित्तपटलं ॥ ७ ॥ ॥ देवे मते प्रायश्चित्तं लिख्यते ॥ विंशं सं प्रवक्ष्यामि शृणुष्वे गमानसा ॥ अष्टम्या च
चतुर्दश्यां पक्षयो ह्मयोरपि ॥ पूजाध्यानं न पो होमो द्विगुरां समुपाचरे ॥ पूर्णमास्यां तु संक्रान्तौ गुरो चतुसूर्य
योः ॥ पूर्वोत्सवे सुसर्धं पूजापञ्चाधिकं भवे ॥ निर्घात सन्निपाते च पूर्वोक्तं विधिमाचरे ॥ प्रदद्याद्गुकाद्यं च जपाद्यं च
विशेषतः ॥ स्वप्ने चैव प्रकर्तव्यं लिङ्गं स्पेव च पुराणं ॥ पुष्पैर्वासुमनो ज्ञेयं पद्मे नीलोत्पलादिके ॥ फलेर्ध्वविविधोद्दिष्टे

॥ प्रायः ॥

॥ २० ॥

देविभक्तैः समुज्ज्वलैः ॥ लिङ्गपुराणकं कृत्वा पञ्चाद्विरे श्वभोजनं ॥ अथ यथा न भवेत्तौ शः सिद्धिश्चैव सुदूरतः ॥ शुभावे
वा कृते वाथ आपदाद्यैः क्रियार्थिभिः ॥ द्विगुणमुजपः कार्यः संध्यालोपेतुं देशिकः ॥ प्रसादात्कथितं भेदे कामसुच
तुर्गुणः ॥ प्रसादात्कविविद्येदे कर्तव्यं च चतुर्गुणं ॥ प्रसादाद्भोमविद्येदेहृत्वा तु द्विशतं जपे ॥ कामार्घ्यं तुर्गुणं हत्वा
जपञ्चैव चतुर्गुणं ॥ प्रसाद्भोमविद्येदे प्रसादाज्जपभक्ते तु तत्पूर्वजन्तसमञ्जसे ॥ प्रसादाद्धौ न विद्येदे द्विगुणं ध्या
नमाश्रये ॥ प्रसादाच्चलिते लिङ्गे स्थिरे वा चलसंज्ञके ॥ पठिवापि रिण्डकाया ग्राह्यालक्षं जपे दुधः ॥ चललिङ्गे मि
दग्धे च तत्करेण हृतेथ वा ॥ प्रायश्चित्तं स्मृतं लक्षं तत्र विद्या जपः प्रिये ॥ हस्मानुपतिते लिङ्गे जले बहति वा स्थिरे ॥ त
त्रापिलक्षमावर्त्य पुनः संस्कारमर्हति ॥ जपतस्त्वक्षसुत्रस्य पतनादयुतं जपे ॥ निजभिभूतसु यदानीयते साधको भु
वि ॥ तदाङ्गलक्षं जपन्नयते दयुतं जपे ॥ देवंगुरुं तथा शास्त्रं प्रतिमां चाप्यनामतः ॥ पादतयादिसंस्पृष्टा अयुतं च
जपे द्वयं ॥ कामतः षड्गुणं कार्यं गडुकानां शतत्रयं ॥ विसर्जितस्य देवस्य गन्धपुष्पनिवेदनं ॥ निर्माल्यं तु विजानी
यावर्त्य वस्तुविभूषणं ॥ आवाहनं विसर्गान्नं प्रत्यहं कर्म कर्मिणां ॥ निर्माल्यं तद्विजानीयाद्यदा देवी विसर्जिता ॥ वि
र्माल्यं सततं तच्छलिङ्गमुद्धृतिसंस्थितं ॥ स्थापितस्य स्वयम्भो ध्याने वत कालिकस्य तु ॥ देवं विसर्जयन्नेव पूजितं लिङ्ग
मुद्धति ॥ तावद्यावन्तपुजायाः कालो न्यः समुपस्थितः ॥ लिङ्गवापि रिण्डकाया म्वायावन्ति स्थिति चार्चनं ॥ निर्माल्यं
नेव जानीयात् निर्माल्यं पि रिण्डकायुतं ॥ गुरुवालघुवा कर्म ज्ञात्वा चैव विभागतः ॥ प्रायश्चित्तं नु दातव्यं शास्त्रोक्तं गुरु

॥ रामः ॥

॥ २० ॥

भाषितं ॥ गुरुवाक्यं प्रमारा म्वे किं नु तद्भाषितं मया ॥ यद्दाति गुरुः शिष्ये तेन भुङ्क्ष्विथ शिवे ॥ लक्षो ध्यायी गुरुप्रोक्तं
सर्वत्र द्विजसाशयः ॥ रागद्वेषविनिर्मुक्तो मात्सर्येष्वाभूतादिभिः ॥ सेपि दद्यादलं ज्ञात्वा कालपात्रवयो वसु ॥ प्राप्य
श्वित्तविभुद्वर्थपरेषां गुरुकर्मणि ॥ प्राणापीडामहाया सो यथा वै न भवेन्नृणां ॥ दातव्यं कर्मसारेण संक्षिप्तं सुवि
भाषितं ॥ अथैषिहिकर्तव्यं भगिनी भ्रातृशिशुप्रियैः ॥ उत्पन्ने प्राणासंदेहे सम्याद्यच्च ततो परैः ॥ अथ ब्रह्मजुरावाला व्याधिधि
परिपीडिताः ॥ तेषां संक्षिप्तमेवोक्तं स्त्रीणां चैव तथा भवे ॥ महापातकभुङ्क्ष्वर्थं गुरुद्वं दद्यात्समं यथा ॥ उपपातकसामान्यं
बुद्धाति क्रममाचरे ॥ एवमन्यानि पापानि उक्ता नुक्ता नि यानि तु ॥ अपोपवासभोगेनाऽभुङ्क्ष्वने भुङ्क्ष्विभा भवे ॥ दीक्षित
स्याभिषिक्तस्पर्शवयुक्तस्पर्शितं ॥ यदा वै चलते भक्तिरन्यर्जुर्धनं रं व्रजे ॥ भेताभिषिक्तमात्रं स्पृशते पूर्वसंश्रितं ॥
संक्रिषितस्याभिषिक्तं स्पर्शितं वयुक्तं स्पर्शितं ॥ आकोषितस्ताडितो वा यदा वा त्पत्रगच्छति ॥ तदानुनिष्फला दीक्षा इत्ये
वं वैश्वरो व्रजे ॥ गुरुणा तु यथा प्रोक्तं प्राप्य श्वित्तं विपश्चिते ॥ तत्तथैव तु कर्तव्यं भुङ्क्ष्वेनान्नरात्मना ॥ आचार्येण यदा
दिष्टं प्राप्य श्वित्तं भवेन्नरा ॥ अन्यथानरकं याति नान्यदुज्जम्भवे क्वचि ॥ शिष्यान्परीक्षयत्नेन दीक्षयेत्युति बोधये ॥ शि
ष्यदोषैः स्वदोषैश्च बाध्यते दीक्षितो गुरुः ॥ प्रेषणा द्वाथ संसर्गाद्यदि स्मादुर्नयः पशुः ॥ दुष्टभावस्परित्यज्य तदा तत्पुति बो
धये ॥ बोधितोऽपि प्रयत्नेन यद्यसौ नावबुध्यते ॥ निर्विवेकं नु तं दृष्ट्वा यत्नानुपरिवर्जये ॥ येऽप्यभिचारिराशिष्या दीक्ष
येत्स्वदुष्टगुरुः ॥ आचार्यः स ह शिष्येऽनुपतते नरकेऽर्धं ॥ शिष्यः शिष्यगुरोपेता आचार्यस्तु गुरोऽपि न ॥ दीक्षितस्तु

॥ प्रत्य ॥

॥ २९ ॥

नमुच्यते शिषिको नरकं व्रजे ॥ आचार्यस्वगुरोपेता दीक्षिता व्यभिचारिणः ॥ दीक्षितानरकं यानि आचार्यः शिवतां
व्रजे ॥ सुपरीक्षा सुगोपेतां हि व्याप्तो दीक्षयद्गुरुः ॥ स गुरुः सह शिष्येण प्रयाति परमं पदं ॥ परिक्षा त्रिविधा प्रोक्ता शिष्या
णां शिवशासने ॥ कालेन सन्नियोगेन स्वभावेनासमेव च ॥ गुरुशय्यासनं यानं पादुकोपाने होतथा ॥ अकामो हनं
कृत्वा सहसा वर्जने भुवि ॥ ज्ञात्वा यदा हरेत्याज्ञस्तदा वेष्टुं जपे ॥ अघोरेण चरेन्मन्त्री पापभुक्तिस्तदा भवे ॥ कमा
शङ्कान्मथावहं यदि न चापि सुन्दरि ॥ पादेन सस्पृशेन्मोहोत्सोपि पञ्चशतं भुवि ॥ दीक्षितानां निरस्कारं दत्वा कोट्य
वशं गतः ॥ जपेत्पञ्चशतात्मन्त्री अघोरेण विभुधति ॥ आसनं शयनं यानं सुमादाद्गुरुसन्निधौ ॥ शतेनारुह्य जपेन
भवेद्भुक्तिरकामतः ॥ कामतः षड्गुणं जप्त्वा अघोरेण विभुधति ॥ पेश्मैर्देववादेवा विरुद्धं जल्पितं यदि ॥ ज्येष्ठादि
भिः सह तैर्ध्यायश्चित्तं शतं जपे ॥ त्रिगुणं जप्त्वा तु वर्गाणामेवं भुक्तिरुदाहृता ॥ गुरुणापि समं जल्पं कृत्वा रोषप
दे स्थितः ॥ जप्त्वा वाष्टसहस्रं अघोरस्य भवेद्भुक्ति ॥ तत्पुनस्तु विशेषेण वन्दयित्वा क्षमापये ॥ नतमनिरये मोहक
मायाताम्रहरान् ॥ तेष्वा मप्ययुता भुक्तिरसुपाता भवेत्सुये ॥ गडुकानां सुदाने तु ह्रासयेद्भुतगुणं जपं ॥ होमे दशगु
णाहानि ज्ञात्वेवं सप्रयोजये ॥ देवस्य गडुकाद्यास्तु पादेशस्पृशते यदि ॥ अकामानुशतं जाप्यं कामतश्चायुतं जपे ॥ पुन
केपतिते हस्तादघोरस्यायुतं जपे ॥ तत्सूत्रं गतं ग्राह्यं भूमीपुस्तकवाचने ॥ आशने शयनस्थायी उपलेवा गुरुस्य च
॥ विद्यापञ्चशतं जाप्यं कामतस्तद्धिधा भवे ॥ शीर्णागमं स्वसिद्धं न भुवं शीर्णं घृतं हृतं ॥ अग्निकुरांतु शेतव्यं हृता

॥ रामः ॥

॥ २९ ॥

विद्याशतं जपे ॥ निर्विघ्नो हं द्विजं हत्वा कामचारैरामंत्रिरा ॥ विद्याया पारशी भडे नाप्याशत सहस्रिका ॥ ॐ नमो भग
वते रुद्राय भूलपातये हुन २ दह २ षच २ नाशय २ सर्वपापं भक्षय २ ह्रीं हूं फट् स्वाहा ॥ समये लोपने व्याता विद्या
पापपुनाशनी ॥ अन्वाश्च मानुषं हत्वा तदर्द्धमविमोदिनः ॥ क्षपरां वौद्रिजिङ्गवा तथा वैष्ण्वलिङ्गिनं ॥ न हन्यान्निर्नि
मित्तं च हत्वा चैवायुतं जपे ॥ हत्वा तालुन दोषो ल्लि देवाग्निगुरुनिन्दकान् ॥ शिववृत्तधरद्वयां लघना छुत्त धाजपे
॥ हत्वा च तान्न कामेन पंचधा चायुतं जपे ॥ कामतो द्विगुरां जापां कलहेनायुतं जपे ॥ अकामाधिङ्गभेदेन लक्षपं
चाशतं जपे ॥ कामतो द्विगुरां जापं गुरुभ्यः समतेन तु ॥ गुरुदोहे कृते चैव अज्ञाना मोहवासनात् ॥ पुनः सन्नापनं
कृत्वा तद्गुरे यदि सम्मतं ॥ तदा लक्षजपन्तस्य दातव्यं गुरुराप्रिये ॥ आत्मघाती गुरोर्घाती घाती चैव परस्परं ॥ पु
मादात्ता येन कृत्वा प्रायश्चित्तं विमार्गति ॥ विद्यालक्षजपन्तस्य दातव्यं गुरुराप्रिये ॥ पुनः संतोष्य यत्नेन पुनः संस्कार
मर्हति ॥ विजने चराचिस्थाने जपत्रयं यावत्पूज्यते ॥ प्रायश्चित्ते सुचीरोत्तुवर्तयेच्च विरोधतः ॥ चीरोत्तिचपुनर्द्विषेः संप
र्को यदि जायते ॥ अनुचार्यन्तदा तस्य प्रायश्चित्तं न विद्यते ॥ इति देवीमते प्रायश्चित्तपटलं ॥ १८ ॥ ॥ हंसपारमेश्वरे
महातन्त्रे प्रायश्चित्तं लिख्यते ॥ प्रायश्चित्तं च नेवेद्यं निर्माल्यं नावगाहये ॥ न च तत्कस्यचिद्दद्यात्मुक्ता चाद्वैतकल्प
ना ॥ समानो द्विष्टसंस्पर्शादाचमे सशतं जपे ॥ वक्रादयो द्विजेन्द्रादिर्इशाः शङ्करनायका ॥ क्षेत्रविष्णुः सस्पर्शादिक
द्वित्रिगुरां द्विजः ॥ तत्र जपे स्वजातीशं सिद्धौ निरशनः शुचिः ॥ जातिनिष्ठा कृतत्वेषु यत्कार्यमुपजायते ॥ शोधयेत्तत्

॥ पाय ॥
॥ २२ ॥

शैशोस्त्रुलभिर्बुल्लवेदिना ॥ यमुद्दिश्य विवेकस्यात्सस्पृष्टो नूनजातिन ॥ सर्वेषां वाह्यसस्पर्शस्य जातीशपुरःसरं ॥ मुद्र
न्यासं यमनोद्वापियेन तत्कर्मकायितं ॥ महापातसंभूतो जपाद्यानां च भुध्यति ॥ अनुरोधान् तथा भुक्ता जपे ध्विजे
श्वरं शतं ॥ सद्यसो हृतलिङ्गानां शैवाचार्य्यं न वर्जितं ॥ पादार्थिकपरिव्राजे ह्यो वक्रः कपालिनां ॥ वोद्वादिशो वलि
ज्ञानां गृहस्थानामयं मतः ॥ कपाललिङ्गभुक्ता पुनर्दशानुकारये ॥ लिङ्गोद्गरशपूर्वनास्त्वयं कुर्यात्स्फुरोपिवा ॥
लिङ्गस्यैव समुद्रारो जातीशो रत्नशङ्करात् ॥ कादिविद्याप्रसिद्धार्थनद्धक्तिगुराहेतवे ॥ स्वाहया योजने क्षेपे मंडला
ङ्गस्य क्षेपने ॥ हेमतारो यसां प्राणममरिणो भाजनशोधनं ॥ स्यात्स्नेहलेपगन्धाद्यं संचर्यो न जले न तु ॥ वारिणामृता
यं शोधयन् न भोजनभाजनं ॥ दारवं लोहकोष्ठं च तत्क्षराण्युपपातितं ॥ वंशदुग्धादिगावालैर्बद्धलानान्तथैव च ॥ ता
मुस्यान्तेन भुङ्क्तिः स्यात्कांशपात्रस्य भस्मना ॥ न कुले श्चाहि कीटाद्ये रवलीढं मृदग्निना ॥ श्वगोखरोषु संलीढं पार्थि
वनपारित्यजे ॥ दुष्टास्त्रीरजसा भुध्यत्सत्याद्या वेदतो न हि ॥ भृत्यस्त्वं ह्यहस्तस्थं पश्यति न्विभ्यमाकरा ॥ अष्टसु
तत्तद्भिस्तु शकुनिः फलपातने ॥ क्षिपुमुद्गरतः भुङ्क्ष्यच्च वाचां प्रशस्यते ॥ श्वागोऽक्रान्ता दग्धासिका भुध्येध्वेवित
लेपिता ॥ रथामार्गगतं स्पृष्टं वातचक्षुर्धरस्मिभिः ॥ वने भूतानि पूतानि न पूतानि समुद्वरे ॥ त्यक्ता केशे तथा लक्षे
भस्ममृज्जलकेपिवा ॥ स्नानाजोर्ध्रिमा छुद्भिमात्रमादाय नैकशः ॥ नाभेरुर्ध्वमतं स्नानमुपघानेन कर्परे ॥ न निंदा
द्विवमाचार्य्यवशात्संक्षिप्तं न च ॥ गांश्च वेदांस्तथा ज्ञानिवेदतृप्ता निदेहितः ॥ यावजीवं सदा पूज्यस्त्वगुरोः काष्ठ

॥ राम ॥
॥ २२ ॥

पादुके ॥ समक्षस्वापरोक्षस्वापीठस्थेशिववद्गुरु ॥ कथंचित्पतितेनेख्यभूमे मुक्ते तथा सते ॥ पतिते च तथा सुखे पद
 लस्थेशिवमुजे ॥ जलान्तिपतनेवापि संन्यस्ता मररो तथा ॥ नमृताहीनसत्वायेतेषां भुद्रिवदाम्यहं ॥ लक्षाद्विगु
 कानानुपचलक्षारिवैजये ॥ तावत्तनातर्द्धनंतस्य याव - प्यंसमाप्यते ॥ कामतस्तुविशुद्धेतसंन्यासे गौतमे
 पिवा ॥ पतनस्य न दोषोस्ति प्राप्ता शूरो ह्यराभिना ॥ मार्गान्निर्वर्तना हाताः सन्यसेत्वपागते ॥ महापथे चाप्येव स्या
 द्वे रवे पिसमाचरे ॥ तत्रार्थं चैव मंत्रीणां श्रावणं लक्षणं च ॥ पशो दीक्षां न कुर्वीतरजः पातं न दर्शये ॥ त्रिकालमेक
 कालमवाप्तव्या त्मा शिवमर्चये ॥ ध्यायेत्तपे दुर्मेघं हिं शिवान्मूर्ध्वं नखादयखादये ॥ कास्पंदत्तनुनाश्रीयाद्भक्तम्या
 नश्च व्रजये ॥ युक्षालितकण्ठवस्त्रधारयेन्न कदाचन ॥ सुष्टम्याश्च चतुर्दशपाश्च पक्षयोः ॥ पूजायाम
 धिकं कुर्यादयनेषु च पर्वसु ॥ तैलमांसं स्त्रियं क्षौरं त्यजेन्मद्यश्च मद्यपः ॥ चरुभुवर्तयेत्तासुरैर्नेनेका सते नवा ॥ रो
 गान्तमध्विन्नश्च भीतं बुतं सुविह्वलं ॥ पालयेत्समयजुस्तु शैवमन्यश्च मानवः ॥ अन्नसुख्यवती सृष्टं गर्भकर्मणि
 संस्कृतं ॥ निष्क्रामरापश्चतुर्थश्च नखादिनाम कर्मणि ॥ आरामादक कीर्त्तना नथे वत रुक्म्यतः ॥ करिविधे तथा
 वृडे प्रासने ॥ अश्च व्रजये ॥ पुष्यात्सवेन भोक्तव्यं सृतके मृतके तथा ॥ ॥ इति हं स पारमेश्वरे महातंत्रे प्रायश्चित्त
 पुकरां ॥ ॥ पश्चरितिके हं स पारमेश्वरे महातंत्रे प्रायश्चित्त लिख्यते ॥ सन्मार्गाणां द्विजातीनां भोज्यमन्नमुकी
 र्जितं ॥ भृङ्गस्य मद्यपे स्पे वत भोज्यं स्याद्विजोन्नम ॥ वस्त्रचारी गृही चैव भोज्यावेतोऽप्यकीर्त्तनी ॥ शैवा चर्यौ च तावेव

॥ प्रायः ॥

॥ २३ ॥

परानुग्रहकारको ॥ धूलचर्यपरित्यागादभोज्यः शिवनैष्ठिकः ॥ नित्यं सर्वगुरोपेतानभोज्यः परिलिङ्गितः ॥ शोवाः स्वा
यम्भुवायेच स्वाचारस्थानदीक्षिताः ॥ तेषामपिनभोक्तव्यमित्याहपरमेश्वरः ॥ इति पंचशतिकापारमेश्वरे प्रायश्चि
त्तमिदं ॥ २० ॥ ॥ तिलकपारमेश्वरे प्रायश्चित्तं लिख्यते ॥ खेष्टलिङ्गं हृतेनैव दग्धे चैव प्रमानतः ॥ प्रायश्चित्तं भवे
द्धक्षं मन्त्रस्मारो हनं पुनः ॥ प्रमादात्पतितं भूमेः पुशुत्पृष्टमथापि वा ॥ दशसाहस्रिकं जाप्यं कुर्यात्संस्कारमेलि
कं ॥ नरमात्राभ्युत्तलिङ्गं यदाभिन्नं प्रमादतः ॥ प्रायश्चित्तं न तस्यास्ति शलाकापतितं यतः ॥ स्थावरं जङ्गमं चैव लिङ्गं
विविधं स्मृतं ॥ कामतो कामयतो वापि घातितं स्फोटितं यदा ॥ प्रायश्चित्तं न तस्यास्ति इत्स्वाहभगवांश्चिवं ॥ लिङ्गात्पादं
महाघोरमधिशेषं तपश्चिनां ॥ नक्षत्रमिद्विजात्रे सुबुद्धा केशवयोरपि ॥ शलाकापतितं तस्यैव प्रायश्चित्तं निगद्यते
॥ शलाकापतितं दृष्टुं देशान्याज्यनुदेशकैः ॥ दुर्भिक्षम्याधयस्तस्मिन्नीतपञ्चनिरन्तरा ॥ तद्देशे नैव वृष्यते न च
दार्घ्यायुषोतरा ॥ स प्रवेद्याधरेतन्नेतिलके तु तथैव च ॥ शलाकापतितं नैव विप्रज्ञायते नात्र संशयः ॥ मातः परपराद्
चिद्गर्भार्थं काममोक्षदं ॥ दृष्टं तेनैव भूतोके एवमेति श्रयं स्थितः ॥ उपरादाङ्गुरोर्ध्वं च ॥ शुद्धिरेकानियमस्तु ॥ परे
त्योऽङ्गुः स्वमुत्पाद्यवाङ्मनः कार्यकर्मभिः ॥ प्रमोदतः परिज्ञाय शुद्धिः शक्तिर्जपानदा ॥ सुमादुस्तरां हत्वा गत्वा
गोष्ठे जपेज्जपं ॥ युक्तामाद्यसुतापित्वा जपेद्दामं शिवालये ॥ उपपातकिनामेय सर्वेषां च विधिः स्मृतः ॥ गोघृ
स्त्रिरूपितो भुत्वा सद्यप्यश्च शतं जपे ॥ स्नानं च पञ्चगव्याशीपरापस्थानसमाश्रितः ॥ गोवधा मुच्यते क्षिप्रमनना

॥ रामः ॥

॥ २३ ॥

स्तिविचारणा॥ दिवावायदिवा रात्रौ दुःस्वप्नं यदि पश्यति॥ स्नात्वा जपेत्ततः सद्यन्तस्मात्सुप्ते तर्कित्विद्यात्॥ पितृमृतः शुभ
श्चापि पितृभ्यः स्ववधस्तथा॥ मातुलस्य वधश्चैव सामान्यं बुद्ध्या ह समया॥ क्षत्रियादित्रयं हत्वा पादसूतेन जपो भवे॥ वधः
कृत्वा न्यजानानु कृमिपक्षिमृगेषु च॥ तत्र न्यूनं शताद्या वज्रपंक्त्या दृष्टविधिः॥ अग्निदंगरदं चैव तथाऽव्यप्र
हारकं॥ सस्त्रपारिणारो विप्रहत्वा नोपातकं भवे॥ रेनो मुत्र पुरीषाणां श्वपचारैर्न स्पृशेत्तथा॥ तदन्धसश्च तन्मा
नसुरापानं समोगराः॥ पुनः पुनर्विधियोज्ये निषिद्धास्वत्सजादिषु॥ शुभक्ष्माश्चान्नपानाद्या विधिस्तत्राधिकः प
रः॥ इति तिलकपारमेश्वरे प्रायश्चित्तप्रकरणं ॥ २९ ॥ मत्तद्रूपारमेश्वरे महातन्त्रे प्रायश्चित्तं लिख्यते॥
स्वमाज्जरत्नराशेनाम्बुत्रे पास्नानमाचरे॥ नाभेरधः श्वसंयोगात्तु द्विः शुध्य स प्रभिः॥ उत्तमाङ्गेऽथ धालिप्रः स्नात्वा
विद्याङ्गपञ्चकं॥ जपत्रयं शतमेकं तु द्विगुणं मंत्रवारिना॥ शुद्धिक्षितेन संस्पृष्टः स्नानमा गेयमाचरे॥ वायव्यवर्गस्य
संस्पर्शाद्वाहुरां स्नानमाचरे॥ रेनोत्सर्गे कृतस्नात्वा जपत्रयं बुद्ध्या पञ्चकं॥ निर्माल्यशङ्करे कामान्संपूज्य च राउनाय
कं॥ जिह्वातु उत्तरं कार्यं जपः शाङ्गम्यवेशतं॥ शुक्रामनोपि संस्पृष्टा त्रैकेवलं स्पृष्टा तं जपे॥ यदन्नं केवलं भुक्त्वा पुमादा
मृनि सन्नम॥ मृत्पात्रमग्निना दग्धं शंकतः शुद्धिमेव हि॥ तक्षणादारकं पात्रं लोहं क्षाल्याश्मनाऽनात्॥ शरीरदका
द्वह्यशुद्धिः सन्नेपानामलेपनः॥ अमेनतामुपात्रस्य कांश्यपात्रस्य भस्मना॥ वारिणां हेमरौप्यदिद्यर्घ्याणां॥ लिङ्गानां
रक्षणां शुद्धिः पात्राणां मयि रीकीर्तिता॥ विरामूत्रमद्य निर्माल्यमनुमन्त्री विजानिभिः॥ मृत्पात्राणि समस्तानि स

॥ प्रायः ॥

॥ २४ ॥

न्याज्यानिशङ्करात् ॥ समायानाम्युमादातु शक्तिजापः प्रशस्यते ॥ शतमुक्तपरानिष्ठावाग्दोषाद्दिगुरां भवे ॥ शुभशम
क्षरोसासाङ्गन्वजन्नाविभुध्यति ॥ शतमेकं सहस्रं बालक्षं वा सुविचार्यतु ॥ युगम्यागमने चैव धिरेषः प्रकीर्तितः ॥ न्या
योपार्जितं सद्धितं सद्भोपाह्यं विजानताः ॥ स्थित्यर्थमुपधितं वस्त्रनलोभेनाधिकं क्वचित् ॥ वस्त्रशय्याशनादिनां गाय
त्राशतमभ्यसे ॥ देवाग्निगुरुकार्येषु गृहीतन्निवेदनात् ॥ शुध्यते न्यायते नित्यमन्यायान्मुनिपुङ्गव ॥ ग्लानेभ्यो व्या
धितेभ्यो वा यतिभ्यः किञ्चिदौषधं ॥ सर्वेभ्यः सर्वदा ग्राह्यं न दोषोऽस्म्यत्र शासने ॥ खरोष्टुकाममार्जारे श्वश्रुगालदिभिश्च
यत् ॥ संस्पृष्टं जीठमाद्यातं ज्ञात्वा वस्त्रवलावलं ॥ पोक्षणाक्षालनाद्यर्घ्या न्यागोद्वाशुद्रिमेव हि ॥ सुतप्रस्यश्रुतस्याथ
शुद्रिरज्यस्य कीर्तिता ॥ पुनः पाकेन संशुद्धिर्न वरास्यसदा भ्रमा ॥ गुडस्यापि चित्किं च स्पष्टोक्षणादेव केवलान् ॥ मधुरः पा
कतः शुद्धिस्तथैवैश्वर्यस्य च ॥ फलानां क्षालनाच्छुद्धिर्दध्ने चैव निराक्षरान् ॥ कथितं शुध्यते क्षीरं शेषः स्यात्पाकजं हि
त ॥ शुध्यते पोक्षणाक्षीरं पर्याग्निकरणादपि ॥ अथवा दादुरोर्वाचः शुद्धिरदन्ति यम्य च ॥ परेभ्यो दुःखमुत्पाद्य वा श्रुत
ः कायकर्मभिः ॥ प्रमोदतः पस्त्राय शुद्धिश्च शक्तिजपान्नदा ॥ शताक्षुतद्वयाद्वाथ सहस्राचक्रमोदितात् ॥ गुरोर्निवेद्य कर्तव्यं
गुरवे रोचते यदा ॥ समुचितमविशेषाद्वाधितने विधानं गुरुलघुविनियोगात्साधकानां त्रिसहस्रं ॥ कथितमिह समग्रं साम्प्र
तं कर्तव्यार्थं शिववदनसमुत्थं कथ्यते तेनैव यथावत् ॥ ॥ इति पतञ्जलपारमेश्वरे महातन्त्रे प्रायश्चित्तप्रकरणं ॥ २२ ॥ ॥ प्रा
यश्चित्तं लिख्यते ॥ भवेदलुप्तनियमो लोपे चोपवसेदितं ॥ वरुदेवसि केभ्यो शिवात्रश्च जपेत्तनुं ॥ प्रमादात्सूतका

॥ रामः ॥

॥ २४ ॥

ननु ज्ञात्वा च भक्षभोजने **इ** शानजपविंशत्यापुतो भवति तत्क्षणात् **कि** शकोऽपि विद्वन्नुद्दिष्टं वापि केन चोत् **स** कृज्ज्ञानुद्दिशानं तस्मात्पातमुच्यते **ए** कान्तमथ भैक्षम्याय सुभुक्ते द्विजोत्तमे **या** वनो भ्रातितत्पिरांस्त **व** द्दोषैर्न लिप्यते **त** सुतं मक्षयेद्य सुपत्नाश्रं वापि दीक्षित **भं** जन्मादिन्यभक्षारिभोमानिकवकानि च **स** कृ **ज** ज्ञानुद्दिशानं न स्यान्मुच्येत पातकात् **हिं** साचारविनिर्मुक्तो भक्ष्याचारान्वितो यदा **क** लालश्च तदा भोज्ये निवान्या **श्वां** त्यजातय **भो** ज्यमन्नमन्यजातेः कष्टमार्गतथा यदि **भु** क्ताघोरसहस्रजपेदद्रनकामत **भि** क्षां त्यक्त्वा **ये** देकान्नन्नघोगान्मुच्यते नृशं **ए** कान्नन्नित्यमश्रीयाद्यन्ताचारोथ गूढवान् **अ** होरात्रं जपेद्वक्त्रं न च दोषादि **मु** च्यते **पा** तस्य तेजसस्याद्विज्ञानमस्तेन भस्मना **कां** स्पक्षारेण वस्त्रं च चर्मकाषायवारिरा **मृ** मयस्य पु **नः** पाकान्नक्षणाद्नवस्य च **भु** त्रादि दुष्टलेपश्च तपजे नृमयभाजनं **ते** जसं शुध्यते वाग्नौ मृदागोमयवारिरा **प्रो** क्षिते नृणां काश्चिदितिर्गोमयवारिरा **स** त्सपुताः स्मृता वाचः सद्गिरचरितोः क्रियाः **मनः** पुनश्च सर्वत्र **मि** न्यभिधायते **भु** त्नादद्यो यदामन्त्री आचार्यपुत्रकोपि वा **स** प्रवारश्च पेत्सद्यं स्नात्वा चैव विभुध्यति **उप** **चा** सेन चैकेन सर्पदंष्ट्रे विभुध्यति **अ** ज्ञानाद्वा स्नानं हत्वा कमलो वामहस्ते **स** द्यो जातं जपेत्तत्र ततः पा **पा** त्यमुच्यते **स** कृ मेवागवांगोष्ठे एकाहं च वृत्तं चरे **स** द्यो जातं जपेत्तत्र वृत्तं हत्वा व्यपोहति हत्वापि सुवहं **न** न्त्री चरेद्भुत्रिकमुजः **ति** रपेक्षोजपाभिज्ञो दहत्यापविशत्यतः **र** ह्नाभिजपे कृप्याद्भुतदोषं विभुध्यति **अ**

॥ प्राय ॥
॥ २५ ॥

भक्षभक्षरां कृत्वा कामा कामे द्विजो नमः ॥ दिनशेषजपे द्व्यंक्रं पातकादिप्रमुच्यते ॥ सुरापो दशलक्षारिपञ्चगव्याशनो नि
शि ॥ शिवपूजार्तो नित्यं जपेदात्मविशुद्धये ॥ सुवर्णसैयगोधान्पुंरुत्वा च पुवरं त्रियं ॥ वलादकारणात्मन्त्री मित्रदोहे कृते
तथा ॥ जानुमात्रोदके विरापत्रिरात्रोपवसेन्नरः ॥ वामदेवं जपेत्तत्र तस्मात्पापास्त्यमुच्यते ॥ गन्थापहररो वक्रं जपेदज्ञान
तः शतं ॥ अगम्यागमनं कृत्वा वामदेव शतं जपे ॥ बालरोगवृशतं जप्त्वा तस्मात्पापास्त्यमुच्यते ॥ क्षत्रियैश्च शतं नैव वैश्यसु
त्रिशतेन नु ॥ श्रद्धोजप्त्वा चत्वारि वामदेव शिवाय नमः ॥ एकरात्रो विप्रो भूत्वा तस्मात्पापास्त्यमुच्यते ॥ यस्तु पञ्चजिताङ्गुष्ठे
द्वालरीनु कर्जस्त्रियं ॥ ईशाना वृशतं जप्त्वा दोषान्मुच्येत क्षिप्रतः ॥ कदाचिच्च प्रसादेन वृषली सङ्गमाचरे ॥ ईशानस्य
शतं जप्त्वा तस्मात्मुच्येत पातकात् ॥ ॥ इति पारांके प्रायश्चित्तपटलः ॥ २३ ॥ ॥ अथ विद्यापरां प्रायश्चित्तं लिख्यते
॥ अज्ञानादचरेद्वापि समयादिविलंघनं ॥ कृत्वा वा कामतस्तस्य शुद्धिर्देवकथं भवे ॥ ॥ ईश्वरुवाच ॥ देवगिरिगु
हशास्त्राणां कृत्वा निन्दां जपेच्छुते ॥ जघ्वादिभावं विज्ञाय ईशान्दशगुरो नरं ॥ कृत्वा पूजां यथा शक्त्या स्तुत्वा चैव शमा
पये ॥ दशतन्साधकादीनां क्षिप्तानां मथैव तत् ॥ अन्यदा यत्कृतं पापं न दीशस्मरणाद्दहे ॥ निर्मात्य भोजने वक्र
जपेद्यश्च समतनुतः ॥ कामाद्दशगुरां वापि चरोऽशायनिवेदये ॥ भुक्तायुतञ्च देवस्य नैवेद्यमविसर्ज्जिते ॥ तद्वन्निवेद्य
शुद्धिः स्यान्नलंघने च शतं जपे ॥ भुक्ता गर्भादिसंस्कारे सहस्रं परिवर्तये ॥ कास्य पात्रे शतं जप्य न दन्मांसदिभोजने ॥ ५
द्विष्टसमानानां भुक्ता योऽप्यविशुध्यति ॥ सहस्रमयुतं चैव तथा मध्यमहीनयोः ॥ द्वित्रिरात्रे पवासश्च सरोऽपि द्विष्ट

॥ रामः ॥
॥ २५ ॥

भोजने॥ जघन्योद्धिष्टसंपर्कादेवं दशगुरां स्मृतं॥ जपो पवासद्विधश्च एक रात्रिदितः क्रमात्॥ मार्जनमुखकेर्जधम
त्रंभुक्तेतुयः क्वचित्॥ जीरागर्भेचपिवेत्स्नात्वापश्चगम्यविशुद्ध्ये॥ सद्येन गोमयं ग्राह्यं गोमूत्रं मनसा घृतं॥ सर्वेषां प
यस्त्वात्पेनदधोशेनकुशोदकं॥ गायत्र्या चैकतः कृत्वापिवेत्पापविशुद्ध्ये॥ कृमिकोटादिसंस्पृष्टाभुक्तावानेनशु
ध्यति॥ शकाकोपहतंभुक्तानिराहारो न रंजये॥ त्रिरात्रं जमुनादीनाम्भक्षणे चैव देवहि॥ सुरापो दशजक्षारिण्यपश्चगत्वा शने
निशि॥ शिवपूजारेतो नित्यं जपे दानमविशुद्ध्ये॥ विरामुत्रं भक्षयेद्यसु सप्राहं शुद्ध्ये जपे॥ सहपक्ते निरुद्धे सुभुज्जोद
शधा जपे॥ शतंभुक्ताथयन्नोक्तं स्नात्वा तु गुरुलाघवं॥ जपः कायो विशुद्ध्यर्थमधमो नममध्यमः॥ कृतो जतः शतं चैव यु
धमो मध्यमे द्विकम्॥ किंभूतमोजपश्चोद्धिष्टं त्रिकं स्याज्जपकर्मणि॥ लिंगं हित्वा गुरुं हत्वा जपे सर्वं मनसि नः॥ निशिभुक्ता
नपं वरुं पथमं चोन्नमे त्रिकं॥ दत्त्वा दध्वाय सर्वस्वनस्मात्पापादिमुच्यते॥ द्विजं हत्वा जपे तद्वत्पश्चात्तपवि वर्जितः॥ मि
क्षारोथे सर्वस्वं पुर्वं कृत्वा निवेदयं॥ स्वरात्पाकारयेद्वापि दाशानिर्वाणगामिनां॥ पादपादश्च होयेत शत्रियादिष्वनुक
मात्॥ अन्यजानां गवांचैव शुद्धहत्याव्रतं चरे॥ महिषाश्वखरादीनान्नदंष्ट्रपादसंमितं॥ श्वशृगालमृगादीनान्नस्याप्य
र्द्धं च दक्षिणां॥ मारुत्कनक्तलादीनान्नस्य पादौ विधीयते॥ शूद्रजनुवधं कृत्वा दशधा वर्ज्यं शुध्यति॥ सर्वहिंसा कृतं पा
पमन्यन्नकथितं च यत्॥ सुघोरो घोरहा सर्वस्मरणादेव निर्दह्ये॥ वामं गुरुस्त्रियं गत्वा शुद्ध्ये लक्षमभ्यसे॥ सुदवासा
ः पयः पीत्वा धातुजाया सहोदरा॥ पितृमानुश्वसाश्वसूमातुनादांश्च योजये॥ लक्षहानि क्रमादुक्ते गन्वा विप्रादियैवि

॥ २६ ॥

॥ राम ॥

॥२६॥

नशीकरायमहात्मने ॥ भूदनुदीक्षयद्यस्तुविधानेनोगुजन्मने ॥ निर्माल्यम्भक्षयित्वातुश्यापत्तुशिवयज्ञ
वित् ॥ आज्ञांवासमतिकम्पसासनेपारमेश्वरी ॥ आत्मदीक्षांमिसांकर्याद्विवत्संसितवतः ॥ इतिरोरेव
प्रायश्चित्तमिदं ॥ २५ ॥ ॥ मृगेक्षुतत्वसंहितायांप्रायश्चित्तंलिख्यते ॥ साधनादिकविद्येदेसद्योजातायुतंज
पे ॥ शतंवासंयतपारोवासरंमारुतोशनः ॥ वामस्यान्नव्यतिकरेहंसायाम्बुहूपिरो ॥ वक्त्रस्यस्पन्दनेरात्रौदि
वातद्विगुणं चरे ॥ द्विजाद्युष्टिषुसपक्वैर्वक्राद्यन्तमङ्गुरां ॥ चतुर्दलेऽबुमध्येस्थात्तेतुपञ्चमञ्जये ॥ षडहोयो
धितोलक्षंजेपेद्व्यासनोपिवा ॥ जुहुयादहतंजाप्यद्विगुणंभुद्विकारणं ॥ जपेनिर्माल्यंसंपक्वसर्ववृक्षारिणलक्षशः ॥ स
मगुंसीहितालक्षञ्जपेनिर्माल्यभोजने ॥ वामाद्याःतपयःशाक्यपादार्थिककपालिनां ॥ अजातोधिपतिर्ज्ञेयस्त्रयी
नेकलिङ्गिता ॥ तदन्नभोजनेभुद्विर्जातिसम्पर्कभुद्विवत् ॥ किन्वेन्दवंवतंप्रानेकापाल्यान्भागनेमता ॥ ईशानंस्मज
पेल्लक्षंतंमङ्गुरविभुद्रये ॥ कापालिसंकरेत्रीणिनक्षारिणकृतनिश्चये ॥ प्रमादद्योषितंगत्वाप्राणायामायुतंज
पे ॥ द्विपञ्चगुणितंभुद्वेष्टरावोच्चारसंयुतं ॥ महापातकसंयोगेशिवैकादशिकायुतं ॥ जपेद्दशगुणंप्राणसं
यमीफलमूलभुक् ॥ तत्समेवमेवंस्यात्किनुप्राणायामंविना ॥ पातकेषुतदन्नेषुक्रियाव्यतिकरेषुच ॥ जपेदेका
दशात्मानमेकंवाबुक्षमव्ययं ॥ नादद्यात्करकंकिञ्चिन्संख्याजानाभसाहतं ॥ आददन्नपरिज्ञानातुदुक्ताद्रसमा
चरे ॥ ब्रह्मदेवशिकेयोगेत्तुल्यंसाधर्मयोगतः ॥ नाक्षंविद्वयेद्विद्वान्मृष्टिसंहारणं ॥ क्लिंघ्याच्चेतसोदोषाद्ब्रह्म

॥ प्रायः ॥
॥ ३७ ॥

प्रायतं जपे ॥ इति मृगेन्द्रतत्त्वसंहितायां प्रायश्चित्तपटलः ॥ २६ ॥ निःस्वासकारिकायां प्रायश्चित्तनित्य
ते ॥ असमाप्तोक्तिको मंत्री नान्यकर्म समाचरे ॥ प्रमादात्किं विच्छेदे घृतहोमो विधीयते ॥ साहस्रीतां सरस्व
जगतां चैव रुताशने ॥ द्वात्रिंशत्क्षरमंत्रस्य यावच्छ्रुत्वा न होमये ॥ रुतां चैवं ततो मंत्री शतमद्यो नरे जपे ॥ अका
राच्चैव संछेदे अहिकेतु यदा भवे ॥ मालामंत्रस्य मन्त्रो द्विगुणानु समाचरे ॥ भुतादद्यो विभुध्येत गायत्र्या सु
शतेन न ॥ मांज्जारमुषकैर्दशः सप्तजपेन शुध्यति ॥ भृगान्नहृकदद्यो वा भुध्यभ्यवृशते न न ॥ चारणालस्य शतं
भावे प्राणायामशतं जपे ॥ सद्योजातेन मुच्येत नात्र कार्या विचारणा ॥ स्तेयं कृत्वा जपे द्यौरं मनाक्त्युत्तुखं जपे ॥
तत्संयर्कं राक्षसां जपे त्वत्तमस्तके ॥ तामुरोप्यं विटं कं वा हृत्वा स्तेयसमंत्रयं ॥ कंगुधान्यापतंधान्यं लोहं वा वकु
धात्मकं ॥ अर्थश्च विविधं कृत्वा नूनं तत्र विनिर्णये ॥ अजं जप्त्वा भवे छुद्भिर्हम हर्जुन संशयः ॥ हृत्वा गात्रं तद्वर्जं
त्रियस्तद्वर्जं ॥ कास्यं वत्सरसाद्य च तर्क्षे केन विभुध्यति ॥ सद्योजातो दहं शिपु मन्त्रद्वारोप्यसम्भवे ॥ दे
वाग्निगुरुशास्त्राणां कृत्वा निन्दं जपे द्युतं ॥ लघ्यादिभारवविज्ञाय ईशं दशगुणोत्तरं ॥ कृत्वा पुजां यथा शक्त्या लुत्वा चै
व क्षमापये ॥ दशतः सापकादीनां शतमेव तथैकतः ॥ अन्यद्वाय न्तु पापं तदीशः स्मरणा दहे गुरो कृत्वा पवादं च
तथा मंत्री शिवस्य च ॥ गायत्र्यं सहस्रेण प्रमादादुध्यते भृशं ॥ शिवविद्याः संपूर्णं आचार्यः परमेश्वरः ॥ शिव
पूजनीयो सो तन्निदान समाचरे ॥ समयी चात्मवान्नमः पुत्रकश्च विशेषतः ॥ कृत्वा निन्दां ततस्तेषां तद्वर्जं वि

॥ रामः ॥
॥ ३८ ॥

भुध्यति॥ शिवस्य शिवमंत्रस्य शैवाचार्यस्य कामतः॥ निन्दाकान्तिनिरुत्पापि भस्मयामपिलिप्यते॥ शतमेकं जपेद्दि
शं प्रायश्चित्तविशुद्धये॥ हत्वा देवस्य सर्वस्य पञ्चवृत्ताण्यनुक्रमात्॥ जपेत्पञ्चशतान्मन्त्रीपञ्चातपसमन्वितः॥
भिक्षाहारस्वशक्त्या वा दक्षान्निर्वाणामिनीं॥ शतायुतसहस्रारि विशद्विंशत्तुत्तरा॥ लक्षं यावत्पराकाष्ठाजप
स्यैवं कृतिर्मता॥ हत्वा तु देशिककृत्तमोद्रेक्षभुक्त्यसमाहितः॥ एकाशीतिपदं मंत्रं लक्षमावर्त्य भुध्यति॥ निः
स्वास प्रायश्चित्तप्रकरणं समाप्तमिति॥ सप्तविद्याधरे प्रायश्चित्तं लिख्यते॥ व्यापादिनो यदालिङ्गी शैवो
वा न्याभुमिति तथा॥ प्रायश्चित्तचरे मन्त्री गुरुकं शिवभाषितं॥ षष्ठ्यन्तवर्गमिदं तं आचार्ये गुरुराविता॥ कर्त्त
व्यं शास्त्रसंसिद्धं महापातकशुद्धये॥ अष्टोशतान्यधारेण जुहुयाद्विविधावके॥ अनाहुतशिवे मन्त्री निर्वाणो दोषशा
तये॥ इति सप्तविद्याधरे प्रायश्चित्तमिदं॥ २८॥ निःस्वासे नरे प्रायश्चित्तं लिख्यते॥ सुसमाप्ताह्निको मन्त्री ना
न्यत्कर्म कथञ्चन॥ प्रमादह्निकविच्छेदे घृतहोमो विधायते॥ आहुतीनां सहस्रैकप्रमादाद्धृतं हुने॥ पञ्चाशत्यं
घविंशद्वामन्त्री मंत्रं ततो जपे॥ विद्याधिपेण मन्त्रेण पञ्चवृत्तयुतेन च॥ परिगृह्य जपे मन्त्री संख्याद्विंशं जपेत्ततः॥
कल्योक्तं तु जपे हत्वा रुद्राय विनिवेदये॥ रुद्रार्पितं जपे मन्त्री विघ्नेष्टेण न वाध्यते॥ जालुभ्यामवतीं गत्वा जपे मन्त्रि
निवेदये॥ इति निःस्वासे नरे प्रायश्चित्तं समाप्तमिति॥ २९॥ अथ साहस्रं शिवभेदे प्रायश्चित्तं लिख्य
ते॥ गुरुदेवस्वरुत्ताचगुर्वङ्गनाममन्त्रे॥ अमेध्याद्गुणं सांसतप्रकृष्टुपदापये॥ अरुमम्भः पिवेत्तप्रीं शीरंत

॥ प्रायः ॥
॥ २८ ॥

पुत्रं हं पिबे ॥ अहं सुं सद्युतं पीत्वा अहं स्यान्मरुताशनः ॥ तत्र कुरुमिदं भडे महापातकनाशनं ॥ पितृघ्नो मातृघ्नो
घृथीति कुरु रोशुधति ॥ अश्रीय अहमेकैकं गुप्तं मध्यदिने शुधी ॥ पुनस्तृणदिने कैकं मश्रीयान्नदयन्वितं ॥
अहनि त्रिणिशितकेनेन राहुरस्त्रिवासरं ॥ अति कुरु विधानं नु समासान् दुदाहृतं ॥ आगम्यागमनं कृत्वा कुरु सान्
पनश्चरे ॥ गोमुत्रंगोमयं क्षीरमाज्यं दधिकुशोदकं ॥ अहो एत्रोषितो भूत्वा पिबेत्सान्नपनं स्मृतं गोश्वमृगादिकं
हत्वा प्राजापत्यं चरेद्विजः ॥ अहमयाचितं भुक्ते नक्तभोजिदिनत्रयं ॥ एकभक्तं अहं कुर्यान्निराहारो दिनत्रयं प्रा
जापत्यमिदं व्यातं सुपपातकनाशनं ॥ कृत्वेतानि कुरु छुणिशिबमंत्रगुरोर्भवे ॥ लोपयित्वा गुरोराज्ञं ---
वक्रो चारं विदित्वा तु सद्योजातशतं जपे ॥ सहस्रमथ वा देवि ज्ञात्वा वाक्यवलावलं ॥ अवज्ञां च वदेद्दाममघोरैको
धकर्मणि ॥ उर्भाषिते तदेव क्रमयुतं भोजनेषु च ॥ गुरुदेवागतः स्त्रीविषद्वदिनोऽथ वेष्टितं ॥ श्रुणोति चाथ वाक्य
तिकुरुते चापदक्षिणं ॥ परिणम्य गुरुं श्रीशानश्च तदा जपे ॥ अथवा चैव सर्वेषां प्रायश्चित्तं च दुर्द्धनं ॥ अघोर
श्च जपेद्देवि सर्वपापप्रणाशनं ॥ हेमरोप्यश्च तामुंचकास्पं चायसमृन्मयं ॥ नागजं वारिजं वापि पात्रमवावेण सं
भवं ॥ उद्धिष्टं मृन्मयं माज्यं भुङ्क्ति नृशतराश्रुण् ॥ वारिजां वारिणा भुङ्क्ति र्वमिश्राणा मृदममसा ॥ विण्मुत्रश्चे
ष्य संस्पृष्टास्त्यज्यास्ते वेणुसंभवाः ॥ सर्वधानसमुत्पन्नं वने होस्पृष्टं विभुधति ॥ ताम्रमलेन कां स्पृन्नुभसनाका
श्चनं मये ॥ वंगश्चायसमश्पनावारि सर्वत्र योजये ॥ वाक्कर्मचमतश्चैव यत्तु दण्डपतित्रयं ॥ त्रिदण्डि स तु विज्ञे

॥ रामः ॥
॥ २८ ॥

यः प्राप्नोति गतिमुत्तमं ॥ त्रयाणां मपि चेतेषां तिः कृतिश्च शृणु स्वथ ॥ वाचिके सत्यहं मोक्षमिति कार्या च न जपः
समाप्ते ॥ गुरुदेवाय दीनां वाचां निवेदये ॥ समुक्तो वाचिके वन्धेः कर्मवन्धं निवेधतः ॥ निराहारस्त्रिरात्रं च त्रिसन्ध्यं
अलगाहृतं ॥ ब्रह्मजापि च मोक्षोत्तमस्य च न मुच्यति ॥ मानसस्य तु पापस्य प्राणाया मन्त्राः सिक्ते ॥ शिवगायत्रि
मन्त्रेण मुच्यते बंधमावसे ॥ ॥ इति साहस्येशिवभेदे प्रायश्चित्तसमाप्तं ॥ ३० ॥ ॥ वामदेवीये क्रियासङ्ग्रहे प्राय
श्चित्तं लिख्यते ॥ संध्यालोपे तु संजाते शिवे कादशिकां जपे ॥ सुरजो निरुजो मंत्री सद्योजा तशतं जपे ॥ साध्यमन्त्रेण
वा प्राप्नोति पुणं जपमाचरे ॥ जपशेषं ततो जप्त्वा संध्यावन्दे तत्पूर्ववत् ॥ संध्यालोपे च संजाते ईशस्य त्रिशतं जपे
॥ निरुजः सहजो मंत्री संहितावर्त्तये त्रिधां ॥ साध्यमन्त्रेण वामं त्रीणि गुणं जपमाचरे ॥ चतुर्थीयां च संध्यायां पूर्ववच्च
चतुर्गुणं ॥ विधिरावस्य को ह्येष प्रायश्चित्तविशुद्धये ॥ गुरुदेवसि को भूतः सोपवासम्वृतं चरे ॥ सहस्रं पंचमस्य कंस
रुजस्य प्रकीर्तितं ॥ निरुजस्य तथा गं व्यं त्रिरात्रं चायुतद्वयं ॥ प्राणाया मन्त्रं कृत्वा शिवमग्निश्च पूजये रेतो मुख
परिषच्च पुमादाद्यादिभक्षये ॥ भुक्त्वा चान्नमहो ज्यनु गत्वा चाप्यन्नजां स्त्रियं ॥ जप्त्वा शिवायुतं मंत्री पूर्वोक्तविधिना
थतत् ॥ पंचगव्यं सकृत् पीत्वा सर्वपापैः प्रमुच्यते ॥ अहोरात्रोषितो भूत्वा शिवस्य पुरतः स्थितः ॥ ॐ कारधेनमन्त्रेण
पूर्वरात्रिभिर्मुखा भवेत् ॥ पीतमात्रं भवेत् कुड्मं शरदि नुमिवा मले ॥ मातृपितृ समुद्भूतं सहजागनु कश्चयेत् ॥ अष्टि
मजागतव्यापं ब्रह्म कुर्वोदहे क्षणाः ॥ विधिः प्रदुन्नपापेषु प्रकाशे कथयद्गुरोः ॥ पंचगव्यं स्मृतं ह्येतन्महापा

॥ प्रथमः ॥

॥ २६ ॥

हापातकनाशनं ॥ ब्रह्महत्यासुरापानं स्रयं गुर्वङ्गनागमं ॥ ये कुरास्तस्मृताः सद्भिर्महापातकिनोत्तरा ॥ यस्य यो
गस्तुतेः सार्द्धं सोऽपि चैतत्सुभाभवे ॥ कृत्वा विप्रञ्जयेत्पद्मं वा मध्ये सुयन्त्रितः ॥ सुराभ्यां ताजपेदामं शिवहर्म
विशुद्धये ॥ कृत्वा स्तेयं मकामाचघोरपितृवने जपे ॥ गुरुस्त्रीगमने वक्रमकामादिजने वने ॥ एषां योगाञ्ज
पेशान्तरागुसंयतेऽपि यः ॥ प्रकाशे कागतः कृत्वा लक्षं जप्त्वा विशुध्यति ॥ अकामादारुहस्पंचसहस्राद्बुद्धि
रिष्यते ॥ कामतस्तुरहस्पंच जपतत्रायुतद्वयं ॥ अकामतः प्रकाशे तु जपे तत्रायुतद्वयं ॥ गुरुस्त्रीगामिनं कामा
घोरार्कं कृत्वा दीक्षये ॥ दयाकन्दे शिको यस्य लक्षजापादि शुध्यति ॥ सुराभ्यां ताजपेदामं सहस्रं कामतो यदा ॥
अकामात्रीशतं जप्त्वा प्रमादद्बुद्धिरिष्यते ॥ निर्माल्यभक्षणे जाते प्रमादादयुतं जपे ॥ वरुणं नथा कामादिषां
कृत्वा विशुध्यति ॥ रजस्वला नभुं जानो गृह्य कस्पर्शतं जपे ॥ कामात्यञ्च शतयदनद्विनिर्माल्यलंघनात् ॥ निर्माल्य
शंकरे भुक्ता तत्र घोरशतं जपे ॥ उपेक्षिते तु निर्माल्ये वायसश्वादिभक्षिते ॥ वरुणं सहस्रं तु जप्त्वा मन्त्री विशु
ध्यति ॥ शिवम्यर्वसुसम्पूज्य गुरुमस्मिन्निशेषतः ॥ अदत्वा च वर्लितत्र शिवाय कशतं जपे ॥ अनिवद्ययदा भुंक्ते
शिवमिष्टाशतं जपे ॥ अश्वविहाराहृदि माद्यैर्माजी एकपि कुक्कुटे ॥ लब्धकगृध्रकाकाद्यैस्पर्शस्पर्शभक्षणात्
॥ शिवेकादशिकां जप्त्वा पञ्चगव्येन शुध्यति ॥ स्मृतके सुतके भुक्ता जपे तस्यैव पञ्चकं ॥ सहस्रं कामतो जप्त्वा
अकामाच्च शतं जपे ॥ गरान्नभक्षणात्सद्यमुमादाजुशतं जपे ॥ द्विशतं गरिका न्नस्पपतितानां शतं जपे ॥ अष्ट

॥ रामः ॥

॥ २६ ॥

मेमासिपुंस्त्वेववामदेवशतंजपे॥ वामप्रासननिष्क्रामेभुक्तावक्रशतंजपे॥ चतुर्थिकान्त्रभुक्तावामदे
वशतंजपे॥ सद्यथाद्वेनयोभुक्ते अघो एत्रिशतंजपे॥ सहस्रकामतः प्रोक्तमसृष्टुज्ञानभक्षरो॥ वान्तस्तान
अलेकृत्वासद्योजाताशतंजपे॥ वापीकूपतडागानां क्षाराम्मोक्षरो तथा॥ शिवज्या पुतिष्ठान्त्रभुक्तावाम
लिङ्गिनां॥ अभक्षभक्षणां नादातद्वंवाप्यकामतः॥ सद्योजातंजपेन्मन्त्री प्रमादात्सां सभक्षरो॥ दशरूपसिवक्र
स्पयंचवेकान्त्रभक्षणात्॥ भैक्ष्यन्त्या प्रमादानुतत्रः शुध्यतिकिल्बिषान्॥ वस्त्रंचतुर्विधंचर्मपुतिगृहशतंज
पे॥ कामतोयसहस्रनुसद्योजातंजपेदुधः॥ दधिक्षारं मधुसर्पिस्तेलं लवणमेव च॥ शर्करा च गुडश्चैव गृहीत्वा
वाममभक्षे॥ मणिसुक्ता प्रवालानि सुवर्णरोप्यमेव च॥ सर्वशस्पसमृद्धानुसर्वशो स्पे एतसमन्विता गृही
त्वा पृथिवी विद्वानीशानमूर्ध्वं जपे॥ सर्वेषामेव पापानां शङ्करे समुपस्थिते॥ पवित्रराणि जपेत्पञ्च एकं वा
वक्ररूपिणं॥ वामदेवं जपेद्विद्वान् शुध्यते वनसंशयः॥ यो निराङ्कुरजं दोषं अस्मकाष्टनृणादिकं॥ गृहीत्वा वस्त्रय
न्किञ्चिद्वक्ररूपं जपेदुधः॥ ज्ञानोपहारो वक्ररूपमा कामे कृते सति॥ गुरुपुत्रं गुरोभार्यं निन्दये प्राप्नुयैश्वर्यं
ईशानस्य शतं जप्त्वा ततः शुद्धिमवाप्नुयात्॥ मूषिकाश्च विद्यानेव पञ्च गव्यं भक्षये॥ सप्ताभिमानि न कृ
त्वा सद्योजातेन शुध्यति॥ श्वानदष्टेन थैवेह स्नात्पूर्ववदाचरे॥ असत्युतिगृहं गृह्य सद्योजातशतं छुत्ति॥ चांश
लस्पर्शने स्नात्वा सद्योजातं स कृजपे॥ प्राणायामत्रयं कृत्वा ततः शुद्धिमवाप्नुयात्॥ गुर्वज्ञां लंघयेद्यजुक्षि

॥ प्रायः ॥

॥ ३० ॥

तानानुनिन्दकः ॥ सद्योजातं शतं जप्त्वा ततः शुध्यति मंत्रवित् ॥ ५ ॥ स्वप्नदशनिस्नात्वा जपेत्सद्यश्च पूर्ववत् ॥ कर्मणा मन
सा चैव प्रमादाद्ग्रापितेऽनृते ॥ वामदेव शतं जप्त्वा ततः शुध्यति किल्बिषात् ॥ अकामादेतसोत्सर्गे जपेद्द्वामशतद्वयम्
॥ गर्भापहरजो वक्रञ्जपेत्सम्पुङ्गुः शतं ॥ धेनुं प्रमादतो हत्वा जपेत्सद्यश्च दिषश्चकं ॥ शतानि पञ्च प्रत्येकमीशा
नेन विशुध्यति ॥ मनसा चिन्तितं पापं कर्मणान्वतक्तं ॥ सप्तवारान्जपेद्द्वारं ततः शुक्तिकिल्बिषी ॥ स्थावराणां ल
ताद्येदेऽद्युद्यो रस्य शतं जपे ॥ चत्वरं लंघयेद्यस्तु दशरूपाणि तं जपे ॥ दिवासत्रप्रमादञ्च जपेत्सप्तत्रिषश्चकं ॥ गुरु
श्च ह्येदयस्तु दुष्टालोपे श्वमु ॥ ६ ॥ उपवासत्रयं कृत्वा जपेद्दुल्लशतत्रयं ॥ शिवरामेयदा कुर्यात्सर्गेशिवाङ्ग
णौ ॥ प्रत्येकं सोपवासस्तु जपेद्दुल्लशतं क्रमात् ॥ चत्वरं हृक्षमूले वा श्मशानेथ सकृन्मजे ॥ ईशानं जपेन्मन्त्री प्रमा
दाद्यु तपंचकं ॥ दुष्पले जलकृष्टे च नक्षत्रेरेडिमल्लके ॥ विपरितककुभोवापि सौम्यद्यो रशतञ्जपे ॥ नगोवादीक्षितः स्ना
त उपोष्याद्य शतं जपे ॥ क्षिप्तो यो शिवे भक्तानिन्दा कुर्वन्पनिन्दितः ॥ गुरुदेवाग्निविदुषान्दीक्षितानां शिवागमे ॥ सहस्रं
पञ्चमस्यैकं जप्त्वा सिद्ध्यति किल्बिषात् ॥ शर्पदष्टः शतं जप्त्वा उपवासाद्विशुध्यति ॥ तत्राचारान्यदानिन्दे दद्यो रशतं
जपे ॥ गुरुदेवाग्निहृद्धानां सन्निधौ स्नानभोजनं ॥ परिहासं तथा दर्पं कृत्वा पञ्चपवित्रकं ॥ दशवारं जपेन्मन्त्री वक्रजुक्ती
वभाषणात् ॥ गुरुपत्नी यदा दष्टा दुष्टवृद्धा शतं जपे ॥ बलरूपं प्रमादात्तु विवस्त्रां त्रिशतं जपे ॥ पुनः स्थिप्राणि सद्यो
हत्वा वैसंहिताञ्जपे ॥ पक्षिणस्तु वक्रजुक्त्वा तामेव त्रिगुणं जपे ॥ सर्पमारु कमान्ज रत्नकलश्चाध्वगर्दभात् ॥ ७ ॥ गुं गतं

॥ रामः ॥

॥ ३० ॥

मृगं व्याघ्रं हत्वा चेशं शतं जपे ॥ हत्वा शृङ्गं त्रिंशत् शिवं पञ्चशतं जपे ॥ जपे दष्टं सहस्रं शिवं सहस्रं दष्टं निपातनात् ॥
॥ चारुणालिनीयज्ञानान्मन्दिरे संव्यवस्थिता ॥ मृन्मयादित्यनेन्द्राणं कुरुचीरो नरं जपे ॥ सहस्रं शिवं तदा पञ्चतनः ॥
शुद्धिमवाप्नुयात् ॥ भुक्त्वा चाकामतश्चैव तत्र कुरुक्षुद्रतां छुचिः ॥ कामतो यदि शाभुक्ता स कुरुक्षुद्रतां ॥ वामदेवं जपे
छुद्रिः पराकान्ते धवासकृत् ॥ तात्वाभुक्त्वाथ वातेन तदा सौतत्समो भवे ॥ रजकी चर्मकारो च स्मृत्वा वामन्दिरे स्थि-
ता ॥ भाषात्मा गादजा छुद्रिः स्रग्हात्य च सहस्रिका ॥ अकामतो यदा स्पृष्टा भुक्त्वा घोरं जपे अहं ॥ कामाद्वा द्विगुरां
कर्मसकृद्योगाद्भवेद्यदि ॥ अकामाद्वाथ संयोगः संजातस्तद्वयोरपि ॥ तदा चाद्यायरां कार्यमन्यथो नैव शुद्धति ॥ वड-
देवसिको योगः सञ्जातः कामतोऽपि वा ॥ तदा चाद्यायरां कार्यं वालिराणो केवलेन तु ॥ मासा द्विगुणं स्रग्हातिः स्यात्कुत्सेकै-
कस्मै च ह्यसये ॥ चाद्यायरां विधिः प्रोक्तो जलाच्चैव जलात्मकः ॥ एकभक्त्यहं कुर्यात्तद्वयं कुर्यादयं चितं ॥ अहं च तत्त-
मं जित्वं अहं स्यात्मा हतासनः ॥ एवं कुरुः समाख्यातः प्राजापत्यं न्यथा विधिः ॥ अहं मुष्मं पिबेद्वारि अहं स्यात्क्षीरभो-
जनं ॥ अहं मुष्मं घृतं पीबन्निराहारे दिनत्रयं ॥ तत्र कुरुः समाख्यातं मति कुरुमतः शृणु ॥ क्षीरस्यात्रिपलं पानं दि-
वा सानेका वंशति ॥ अति कुरुः समाख्यातं पराकं शृणु साम्युतं ॥ द्वादशाहं निराहारः पराकस्य विधिः स्मृतः ॥ पर्वसंवि-
त्सर्वेषु कदाचिन्मेथुनं दिवा ॥ कृत्वा युतं जपे स्यात्प्राज्ञः परावस्य वने स्थितः ॥ एतौ कृत्वा युतं द्विजुसध्यायामयुतं जपे-
॥ मेथुनदशाहं नमवेच्छुद्रिः स्रक्के मृतके तथा ॥ एकद्विगुणं चतुर्णामु-अनध्यायो दिनमितु ॥ समयो दिविधिस्थाना

॥ प्रायः ॥

॥ ३९ ॥

न पस्थानां त्वयं विधिः ॥ देवाग्निगुरुकार्येषु विद्वेदो नैव विद्यते ॥ ब्रह्मचर्यं न तोमो न क्षान्ति माहार लाघवं ॥ एतद्योरं
समुद्दिष्टं नये विपश्चलक्षणां ॥ स्वधर्मस्थः क्रियानिष्ठो ज्ञानवृत्तिं समाश्रितः ॥ शुद्धते तत्क्षणात् क्षान्तिरिति नैव
तो न्यथा ॥ पृथक्पाकः प्रकर्तव्यस्तद्योगं वर्जयत्सदा ॥ तत्रोपाद्यो वसन् स्वस्थस्तदा सौतस्तमो भवे ॥ तस्य वेतामसो भुद्धि
र्वाचकान्न भोजनात् ॥ विष्कालं शुध्यते स्नानाद्योरजा पादुरत्रिका ॥ महानिर्न पृथक्पाकस्तदा भुद्धिर्लभ्यते
काः ॥ पतनात् पूर्णगर्भस्य भुद्धिः स्यात् क्षणमिका ॥ अर्वाकस्या चूडसंज्ञस्य मृतो बालो मृदुव्यति ॥ येषां तत्सूतकवे
षां स्पर्शः पश्चादि नोर्ध्वनः ॥ कारुकाणान्धारज्ञां शिष्यिनां राजसेविनां ॥ वेद्यानां दासकादीनां सद्यः शौचं प्रकीर्तितं
॥ न चैवाभ्यनतियमोतिः स ज्ञानान्नपश्चिनां ॥ शिवज्ञानान्नलज्वालपुष्पज्ञानचेतसा ॥ यदा पर्वतमादीप्नन्नाश्रय
निकदा च न ॥ सर्वस्य समता दृष्टे शुद्धार्थमविचारतः ॥ भुद्धिरपि मुनिव्याघ्रसङ्गत्यागात् प्रकीर्तिता ॥ प्राणा शुद्धानि
विधिवत्प्राणायामवत्सदा ॥ ध्यानादुष्टमनुद्दिष्टप्रधानस्य महात्मनः ॥ विवेकादु ध्येतेत्यात्मा यथोक्तं परमेशि
ता ॥ सत्यमनसः भुद्धिरिन्द्रियाणां यमादिभिः ॥ अहिंसा सत्यमयं ब्रह्मचर्यमकल्कता ॥ पञ्चैते तु यमाः प्रोक्ता
नियमाश्च मिबोधने ॥ अक्रोधो गुरु शुश्रूषा शौचमाहार लाघवं ॥ अपुमांस्तु पञ्चैते नियमाः प्रकीर्तिताः ॥ इति
क्षमादया स्तेयं शौचमिन्द्रियनियमः ॥ इति विद्यासत्यमक्रोधो दशधर्मस्य लक्षणाः ॥ सत्यशौचं मनः शौचं शौचमिन्द्रि
यनियमः ॥ सर्वभूतदया शौचं जलशौचं तु पञ्चमम् ॥ आत्मज्ञानं स्मृतं यद्युभवेदिदं दकारकं ॥ एतान्तेभ्यो व्यधिते

॥ रामः ॥

॥ ३९ ॥

भ्यो वायतिन्यः किञ्चिदोषधं सर्वभ्यः सर्वदागृह्यन्ते दोषोत्पन्नसो सने ॥ न त्पजेत्शाणमेकं च स्मरणां पारमेश्वरं
नाशुचिः शणमप्येकनिष्ठे वेदीक्षितोऽनु ॥ दशोर्द्धात्रिशतादध्वग्भवेत्स्नानजपाशुचिः ॥ तदुर्ध्वम् च मंयावद्वर्तनक्षे
तभोजनं ॥ उपवासंततश्चोर्द्धात्रिरात्रं चायुते जपे ॥ ज्ञात्वा वलावलं ज्ञानजातिभक्तिसहिष्णुतां ॥ दद्यात्तस्य तदा मंत्री
लघुवागुरुवाससः ॥ तच्चावश्यं प्रकर्त्तव्यमथ वागुरुभाषितं ॥ प्रायश्चित्तं प्रकर्त्तव्यमन्यथापतनं भवे ॥ पुरुषा
घोरवामाज्जातीशास्त्राणादिषु ॥ अन्यजानानुसर्ध्वषामीशानः पुनरिष्यते ॥ ॥ इति वामदेवीये क्रियासंग
हे प्रायश्चित्तपत्रं ॥ ३९ ॥ अथाद्योजयत्तथाधिकारेऽपि कुलामते प्रायश्चित्तं लिख्यते ॥ वामदेवानुवर्त्तचक्षेद
क्षिणगोचरी ॥ सामान्यं वामदेक्षेऽपि प्रायश्चित्तं तु लिख्यते ॥ द्विगुणश्च जपः कार्यः संख्यालोपे च मंत्रिणा ॥ प्रमादा
त्कथितं भडे कामतश्च चतुर्गुणः ॥ प्रमादात्तु कविच्छेदे कर्त्तव्यं तु चतुर्गुणः ॥ जपश्च साधकेऽङ्गका मतस्तद्विधा भ
वे ॥ प्रमादाज्जपस्य चोदे रुत्वापि द्विशतं जपे ॥ कामाचतुर्गुणां रुत्वा जपे चैव चतुर्गुणः ॥ प्रमादाज्जपभङ्गेन आपुर्य
तत्समं जपे ॥ कामतो जपभङ्गे च नपे ह्येव चतुर्गुणः ॥ स्वमंत्रेश्चैव कर्त्तव्या शेषिकमुदाहृतं ॥ मंत्रं सामान्यमाख्या
मिप्रायश्चित्ते यथा भवे ॥ ॥ ॐ नमो भगवते रुद्राय भूलपाणये रुद्र २ दह २ पच २ नाशय २ सर्वपापं भक्षय २
क्षीं हूं फम् ॥ विद्यासामयाकाख्याना प्रायश्चित्तार्थकर्मिणां ॥ प्रमादाच्चालिते लिङ्गे स्थिरे वा चलसंज्ञके ॥ पी
ठे वा चिरिउकायाम्बुविद्यालक्षं अपेक्षुधः ॥ प्रायश्चित्तार्थकं जप्त्वा होमं कृत्वा तथा पुनः ॥ पूष्टे क्तिन विधातेन कर्त्तव्यं

॥ प्रायः ॥
॥ ३२ ॥

स्थितिस्थापनं ॥ चललिङ्गे च निर्दग्धे तस्करेण हतेथवा ॥ प्रायश्चित्तं स्मृतं तत्र विद्यासूत्रस्य पतनादयुतं जपे ॥ गुरुसंस्थि
नश्चैव शयनासनपादुकाः ॥ देवस्य गडुकाद्यभ्युपादेन स्पृशते यदि ॥ प्रमादादद्वायुने जाप्यं कामतश्चायुतं जपे ॥ प
तिते पुस्तके हस्तात्थापितं यत्र तत्रैवा ॥ तत्क्षेत्रे भूगते वाथ भूमौ पुस्तकवाचने ॥ असने शयने स्थाप्यं प्रलेतुं गृह
स्य च ॥ विद्यापंचशतजाप्यं कामतस्तद्विधा जपे ॥ जीर्णागमं स्वसिद्धान्तं पुस्तं जीर्णं घृतं क्षुतं ॥ अग्निकुरितुं होतव्यं रु
त्वा विद्याशतं जपे ॥ पुष्पाच्चयतकले तु नृणां काष्ठादिद्वेदने ॥ सकृदुच्चार्य विद्यानुयत्किञ्चित्तस्मै चरे ॥ दुःस्वप्ननाश
नश्चैव सप्तधा वर्तयेच्छुचि ॥ निर्निमित्तं तथा घाते पुष्पिणां शतधा जपे ॥ पक्षिणां घातने चैव निर्निमित्तेन भामिनि ॥
विद्यापापारिनामायास्त्रिशतं जपमाचरे ॥ निर्निमित्तं चतुष्पादघातनेन वधाशतं ॥ निर्विनिदं द्विजं हत्वा कामचार
णसंविता ॥ विद्यापापारिणा भेदे जाप्या दशसहस्रिका ॥ यागार्थं च यशुं हत्वा तत्राचारस्पृष्टकं ॥ नदीये द्विजवधे
नित्यं न वधेन द्विजोमतः ॥ अन्याश्च मानुषां हत्वा तद्वर्जं च विनोदतः ॥ वेद्मार्जं नालिङ्गानां च तथा वैष्णवजिह्वा
म् ॥ न भेदे निर्निमित्तेन भेदाद्वाप्ययुतं जपे ॥ शिवग्निरुहनिन्दायाः कर्तुं घातेन दोषभाक् ॥ शिववृत्तधराद्याया
संघनाद्युतधा जपे ॥ हत्वा च तान कामेन पञ्चधा युतकं जपे ॥ कामतो नियुतं जाप्यं क्लृप्तं हृत्वा युतं जपे ॥ अकामा
लिङ्गभेदे तु लक्ष्यं चोशकं जपे ॥ कामतो द्विगुणं जाप्यं गुरुराणामंमतेन तु ॥ तपस्विना निन्दने चैव योगिनीनां तु
दूषणी ॥ स्त्रीणां च नाठने चैव शिवज्ञानस्य दूषरो ॥ अयुतं चैव जप्यं न जपे द्विघ्नभासवे ॥ इव्याणान् दूषरो चै

॥ रामः ॥
॥ ३२ ॥

वक्षरचक्रे च संस्थिते ॥ तत्कालकालहो न्यन्ने सहस्रेण भुविर्भवे ॥ अथवा भोजनं कार्य्य समन्नेन तत्पश्चिन्तां ॥ गुरुदो
हे कृते नैव शुभानामो ह वासनात् ॥ पुनः सन्नापनं कृत्वा तद्गुरुं यदि मर्षये ॥ तदा लक्ष जपनस्य दातव्यं गुरुणा प्रिये ॥
गुरुपत्नी गतो मोहात् सकृन् सर्वात्पुनः स्पृजे ॥ पुनः सन्नापनं कृत्वा प्रायश्चित्तं प्राप सर्म्यति ॥ तस्यापि लक्ष जाप्यं नुदातव्यं
निर्विकल्पतः ॥ न त्यजेत् कामतो मोहात् नारकी स्नानं संशयः ॥ प्रायश्चित्तं न तस्योक्तं दीक्षाफलविरोधिनः ॥ आत्म
घाती गुरोर्घाती घाती चैव परस्परं ॥ पुमादन्नापनं कृत्वा प्रायश्चित्तं च मार्गति ॥ विद्यालक्षं अपन्नस्य दातव्यं च
वकेन तु ॥ गुरुं सन्नोष्य यत्नेन पुनः सत्कारमर्हति ॥ गुरुगुरुतराद्यैस्तु पुमादादक्तदर्शनाः ॥ दशलक्षं जपेत्तस्य तद्गु
रोर्यदि सम्मतं ॥ गुरोः स्थाननिवासी च तस्याचारस्पृहना ॥ स्वागमस्य विरोधी च अस्थितिस्थितिकारकः ॥ पुनर्नो
कात्स सस्तीतो गुरुभ्यः स्पृगुरुं व्रजे ॥ भक्तीचारविरुद्धस्तु प्रायश्चित्तं च मार्गति ॥ दशलक्षं अपन्नस्य दातव्यं शास्त्र
वेदिभिः ॥ तेनापि भक्तिमाथित्यभुवि स्तुतमानसः ॥ विजने च भुवि स्थाने जप्यं यावत्पूर्वके ॥ संपूर्णे च जपेत्त
श्चाज्जपस्तेषां समर्पये ॥ तेभ्यो भोज्यं प्रदातव्यं वृत्ताख्यादव्यसंभवं ॥ यद्यसौ भोजने नैव भुञ्ज्य यदि ते स्वपि ॥
अथवा पुष्पतान्दुलचन्दनोदकप्रासने ॥ धारणेनेपने भुद्धिर्गुरुत्पश्चावधारणे ॥ यथाशक्त्या तु मंत्रज्ञैः कर्तव्यं वा
वधारणं ॥ प्रायश्चित्तं सुचीर्णं तु व्रतं तच्च विरोधतः ॥ पारम्पर्या तु व्रतं च व्रतयेच्च विशिद्धं ॥ इत्याद्ये जपयथा
धिकारोऽपि कुलामते प्रायश्चित्तपटलं ॥ ३२ ॥ अघोरे श्वरी स्वच्छन्दे मंत्रपीठे द्वादशसहस्रे प्रायश्चित्तं लिख्यते ॥ देव

प्रायः॥

॥३३॥

चराः गुरोर्द्वयं कामतो भक्षितं यदा ॥ द्विलक्षं वरु रूपस्य जपे ह्यक्षम कामतः ॥ चतुः पञ्च गुरां वापि हत्वा संच विभुध
ति ॥ तदर्द्धं न तु संयोगी तदर्द्धं न च साङ्गरी ॥ तदर्द्धं प्रति साङ्गरे जप्त्वा पोष्य निशा द्वयं ॥ तेषामपि हि ये चान्ये कलुषिता
स्तु चेत्तसि ॥ सहस्रेणाविशुद्धिः स्यादघोरेण जपस्य तु ॥ गुरुतल्य गतानानु अग्निवर्णामयः स्त्रियं ॥ अथ गृह्यात्र
यः प्राणायामान्मुचेत्तपातकात् ॥ अथ वा दशलक्षारिजप्त्वा घोरस्य सुन्दरी ॥ लक्षैकं गङ्गुकान्दत्वा कामतोपि
विशुध्यति ॥ अकामात्सफलक्षारिजप्त्वा स्नानाच्चनेषु च ॥ उध्यते नात्र संदेहो लक्षार्द्धं गङ्गुकैः सह ॥ व्यापादितो
यदा लिङ्गि शिवो वा व्याश्रमीत तथा ॥ प्रायश्चित्तं चरेन्मन्त्री गुरुक्तं शिवभाषितं ॥ षष्ठं प्रवक्तुं भिर्दत्तमाचार्ये गुरुणा
विना ॥ कर्त्तव्यं शास्त्रसंसिद्धं महापातकशुद्धये ॥ उपपातकसामान्येर्दुष्टाति क्रममादिशे ॥ कर्त्तव्यमात्मनान्ये
र्वादिशे केनेतरेर्जने ॥ दशलक्षाञ्जपेत्पूर्वं द्विलक्षं गङ्गुकान्ददे ॥ प्रातस्नानं शिवे पूजाया वज्राप्य समाप्यते ॥ स
माप्तिं यदि न नक्तन्नि राहारस्तथात्रयं ॥ अथाचितत्रयं कृत्वा शुद्धिस्तत्र प्रकीर्तिता ॥ पञ्चम्विंशमले प्रोक्तं पञ्चार्थं
कालिकेतथा ॥ तदा शुद्धिर्भवेद्देवि शैवाक्षे घातिते प्रिये ॥ अकामात्पादहानं नुविहानं गङ्गुकैश्चरे ॥ चरेत्पादसका
मोपितसंयोगाविशुध्यति ॥ पादोर्द्धनत्वकामस्य पादानीयं नुशङ्करे ॥ नृनीये वा चतुर्थे वा पादहानं चरेत्कमा
॥ शेषाणामयुते केन शुद्धिस्तथा मुदा हतः ॥ शिवलिङ्गीक्रमं ज्ञात्वा प्रायश्चित्तं हते यथा ॥ पादुनं भगवन्तस्य भग
वत्यादन्दिने हते ॥ द्विजतुल्यं हते वीक्षे पादुनं क्षपने हते ॥ एवं जापः प्रकर्त्तव्यो गङ्गुकानां क्रमात् तथा ॥ चरितं शुद्धि

॥ राम ॥

॥३३॥

सकामानामकामार्द्रविधीयते॥ प्रायश्चित्तेषुसर्वेषुगडुकानांजपस्पृश॥ अकामात्कामतो ज्ञात्वा तत्संयोगी
चशङ्करी॥ प्रतिशङ्करसङ्कीर्णरुद्धातिःकममादिशे॥ गात्रसमयितं कंन्यां हत्वा लक्षं जपेदुधः॥ उपोष्य रजनीः
पञ्चगडुकानां शतत्रयं॥ दत्त्वा भुद्धिमवाप्नोति पादुनमोप्यकामतः॥ निन्द्य देवगुरो शास्त्रे अयुते कंजपेदु
चिः॥ प्रतिनेनुहते क्रोधाद्यादिमृत्युर्न जायते॥ रक्तस्पदर्शनं दृष्ट्वा त्रिलक्षारिणं जपेत्तरः॥ रक्तन्न दृश्यते वाथ तदा
नक्षेण भुध्यति॥ किन्तु दद्यात्सहस्रैकगडुकानां शिवस्पृश॥ अकामात्कामतोप्येवं भुद्धिः स्यान्मान्यथापि यो॥ लिङ्गं
गुरुं तथा शास्त्रं प्रतिमा वाथ कामतः॥ पादेन यदि संस्पृष्टा जपेत्तत्रायुतद्वयं॥ कामतः षड्गुणं द्वायं गडुकानां
शतत्रयं॥ तदनिर्दोषतामं त्रीनाम्यथा भुद्धिमर्हति॥ गुरुशय्यासनं यात पादुकोपान् न होतथा॥ अकामो द्वाहनं
कृत्वा सहस्रावर्तने भुचिः॥ ज्ञात्वा यदा रूहे प्राज्ञस्तदा वै षड्गुणं चरे॥ अघोरैराचरेन्मन्त्री पापभुद्धिस्तदा भवे॥
आं जालोपं गुरोः कृत्वा शिवे चरोऽघोरपि वा॥ लक्षजप्त्वा ततः भुद्धिः गडुकानां शताष्टभिः॥ अकामादयुतं जाप्यं ग
डुकानां शतं ददे॥ आदेशं गुरवे लोप्य शतसाहस्रिकं जपे॥ प्रायश्चित्ते कृते भुद्धिरकामात्सहस्रं जपे॥ नित्यकर्मण्य
भावे च जप होमार्चनादिके॥ जपेत्पञ्चशतं घोरं द्वामतः भुद्धिरिष्यते॥ अकामाद्युतमेकं नुद्धिगुणं चान्दिके भवे
गवाग्निमथ कोमारी प्रतिमा चापि सुन्दरी॥ पादेन संस्पृशेन्मोहाद्धनैः स्यान्मन्त्रभिः भुचिः॥ निस्कारं दीक्षिता
नान्दत्वा शोधवशङ्कतः॥ जपेत्पञ्चशतान्मन्त्री अघोरैराविभुद्भति॥ कामयित्वा तु कोमारीं मण्डपतद्वरं पुनः॥

प्रायः॥

३४॥

विशेषाच्छिन्ननाशोऽं सहस्रावर्तनाच्छुचिः॥ अघोरोहरतेघोरं दुष्कृतं न स्य सुन्दरी॥ गुरवरो वयित्वा तु कोधो घेरा
वावदे॥ अवश्यं तं चरेन्मन्त्री॥ अचरीणो बन्धनमभव॥ वध्यते किञ्चिच्चोरानान्यो वै मोचने क्षमः॥ गुरोरपि अभावत्वा
न्मृतो वा प्रवसितो यदि॥ उपसन्नेतदा तस्य समुधार्य त्रिपञ्चभिः॥ दातव्यं देशिकेऽप्ये सुप्रायश्चित्तं चरेद्बुधः॥ सहस्र
स्वाथतस्पाङ्गं गुरुवालघुवासमं॥ अघोरेणाप्रतप्यं चरित्वा भुध्यते भृशं॥ होमाथश्चैव गुर्वर्थे लिङ्गाथं योचितं च य
त्॥ लोभ्येत न ह्यया वाथ भक्षयेत्तनु दुर्मतिः॥ जपेद्भक्षं स पादभ्यतस्य भुद्रिस्तदा भवे॥ अकामात्पादहीनस्तु जप्त्वा
भुद्रिमवाप्नुयात्॥ लंघयेद्ये छिवनिर्मा ल्पमुनालम्बाथलंघये॥ जप्त्वा युतत्रयं मन्त्री गडुकानां शताष्टकं॥ कासत
स्तु विभुध्येत प्रमादादयुतद्वयं॥ जलाग्निपतने वापि संन्यस्तामरणां यदा॥ नमृताहीनसत्वा ये तेषां भुद्रिस्त्वदमि
ते॥ तक्षाङ्गं गडुकानां पञ्चलक्षं जपेत्पुनः॥ तावत्स्तानां चर्चनं तस्य पावजाप्य समाप्यते॥ कामतश्च विभुध्येत
कथितं तव सुन्दरी॥ पतनस्य न दोषोऽस्ति स्थानादनोहरां विना॥ मार्गाभिर्वर्तिनीहीना अत्यन्तं मयागतः॥ म
हापथेऽपि एतस्याङ्गेरेवेपि समाचरे॥ अकामाश्च धितीद्याया गुरुलिङ्गतपस्विनां॥ अघोरेणाचरेन्मन्त्री प्रायश्चि
त्तं शतं क्रमा॥ कामतो द्विगुणां जाप्य द्वायां तथा चरे॥ प्राकारतो रोगोऽज्ञालेश्मशाने च त्वरे गुरां॥ चतुःपाठे च
भृङ्गारेन क्षेमधे च सङ्गमे॥ एकदशे च कृपादेवि रामचन्द्रं नैव कारये॥ अकामाऽद्विशतं घोरं जपेत्थामादृतत्रयं॥ एवं
मन्ये बुधे त्रेषु भुद्रिघोरं जपाद्भवे॥ घातयेत्वाप्यभुस्वार्थे सामान्यं प्रणिनः कचिन्॥ सामान्यैः बद्धं जाप्यं द्वागाद्ये

॥ रामः॥

॥ ३४॥

हिंसरुस्वकं॥ आदेशंगुरवेदत्वाजपेदेशशतंशुचि॥ अकामाद्वयछतादुद्धिरवमन्यत्तहन्तरे॥ पादुकोपानहोश
र्यामासनश्चतथेवच॥ पद्मांस्थित्वाप्रसादाच्चशिरसाधारणोजपे॥ अघोरंदिशतमंत्रीकामतःषड्गुणंजपे॥ गु
र्वङ्गभूषणंयच्चवस्त्रद्वज्रादिसुन्दरी॥ पद्मानसंस्पृशेन्मंत्रीजिगीषान्नात्मतश्चरे॥ कृत्वाचैवप्रसादेनदिशतेतवि
भुध्यति॥ कामतस्त्रिगुणंकृत्वातस्यभुद्धिद्रुवंभवे॥ शङ्करंजन्महानेस्तुसमयाचारलघनेः॥ कृत्वापुनश्चरेन्मंश्री
प्रायश्चित्तेनभुध्यति॥ अयुर्नैकंजपे ह्योरमकोमादुध्यतेऽमे॥ कामतस्त्रिगुणंकार्यलक्षंसकलुषश्चरे॥ दुःखसु
न्यादपित्यानुकन्यातांचतपस्वितां॥ असंयुतेर्यदावाग्येर्निर्भत्सयेन्नमोद्वगः॥ अघोरस्यशतान्यश्चजप्त्वाचैवक्षमा
पये॥ यदानक्षमतेकश्चिद्विगुणंजपेन्नदा॥ आहवेगोगुरुर्वैरेविद्वरेतस्करेपिवा॥ वधयन्नंवधेद्विपुनतेनवस्त
हभवे॥ भवेद्योहोहतेलिङ्गमस्मिन्वापुतिहन्यपि॥ येनकेनहिदोषेणकर्मभिदुष्टकृत्सितैः॥ चौर्येवापुतिल
घ्नन्नुनवधेनैवतिगृहे॥ निगृह्णेतैवकर्त्तव्यःस्त्रीणांचैवतपस्वितां॥ लिङ्गभेदाःस्त्रियाहत्याभवेद्वैघातिनेस्तुतेः॥
निर्द्धारणपरिदण्डायतिकन्यांशतामभवे॥ अपराधसहस्रेपिनहन्यान्नाविडम्बये॥ शतंचोचासतेजप्त्वापादुकेगु
रुसन्निधौ॥ अकामादुपविष्टस्तुतेनभुद्धिरकामतः॥ कामतःषड्गुणंजप्त्वाअघोरेणविभुध्यति॥ पेशुन्येद्वेववा
देवाविरुद्धंजल्पितंयदि॥ न्यष्टादिभिःसहान्येवाप्रायश्चित्तंशतंजपे॥ त्रिगुणंचोच्चवर्गणामेवंभुद्धि

॥ प्रत्यः ॥
॥ ३५ ॥

॥ रामः ॥
॥ ३५ ॥

प्रार्थयित्वा तु गुरोराचार्यकस्य तु ॥ ईदृशं च वृत्तं कृत्वा पर्यट्टि द्वा रणी तले ॥ एकरात्रं तथा गामे त्रिरात्रं खट्वे तथा ॥ पञ्च
रात्रं पुरे भोक्तं स प्ररात्रं महापुरे ॥ स्मशाने त्वेकलिङ्गे वा एकवृक्षे च तुष्यथे ॥ भृत्यागारे नदीतीरे पर्वते सिन्धुसाग
रे ॥ पितृवनादि तीर्थेषु रूडतीर्थेषु सर्वदा ॥ स्थानेष्वेव जपं कुर्यात्कायशुद्धिनिवन्धनं ॥ शाकमूलं फलाशी च ए
कान्तरमथापि वा ॥ कृत्वा मान्यमकासस्तु समयापुत्रकोपि वा ॥ दशकोटिस्तदा जप्त्वा उपशर्प्य गुरुं पुनः ॥ सर्वार्थ
शुद्धिं शुद्धस्तु दक्षितो भैरवे धरे ॥ सर्वपापविनिर्मुक्तः शुध्यते नात्र संशयः ॥ पुत्रकेच मृते देविकर्तव्यो द्विगुरो
जपः ॥ ततो वै द्विगुरो जापसाधके तु मृते भवे ॥ यदाचार्यो मृतो देविकोऽप्यशान्तिजपं कुरु ॥ कृते जपे धरेणाथ पू
र्ववद्वादिशोधितः ॥ शुध्यते नात्र संदेहो यदि वा कलुषितो हृदि ॥ निन्दन्समायिनं मोहात्सहस्रैकेन शुध्यति ॥ पूर्वव
त्सूत्रकाद्येषु द्विगुरां द्विगुरां भवे ॥ गुरुं निन्दति मूढात्मा लक्षार्द्धेन स शुध्यति ॥ यस्तु पक्षे गुरोर्द्वयं हानिर्यत्रोप
जायते ॥ तत्र लक्षभ्रमे देकं प्रज्ञाहीने तदर्द्धकं ॥ यः शृणोति गुरोर्निन्दानगच्छेन्न निवारये ॥ सोऽपि देविगुरुदोहात्
क्षजाप्येन निर्मलः ॥ गरिाकापि हि याभुक्ता गुरुराशौ लराद्युते ॥ शुभो न्यासात्तु शिष्यस्य यतो मातेव कल्पिता
॥ अत्रापि लक्षमेकं तु जपे नैवात्र संशयः ॥ विणमुत्र कुरुते यस्तु भूभागे तु गुरुपुत्रे ॥ न शिष्येन च कर्तव्यं तत्र स्थाने
कथञ्चन ॥ कृत्वा जप्त्वा पुनश्चेकं मूलमत्र स्पृशति ॥ पशुक्रोडां यदा पश्येदकामानुशतं जपे ॥ दुराधीनस्त
तो गत्वा आगतश्च पुनर्यदा ॥ विंशतिस्तु सहस्राणि शिष्यस्यान्तानि सुवृते ॥ परं शिष्ये स्वशिष्यं च द्विगुरापरिक्ता

प्रायः॥

३६॥

निर्गतं महाबुतेधरेसाईतथापाशुपतेः सदा॥ संपर्कं कुरुते यस्तु तस्य दोषश्च दाम्पहं॥ लक्ष्मिमेकं जपेन्मन्त्री लक्ष्मि
न्नादिभक्षणा॥ वेतार्हं न तवौ द्राना मगवाना नथेवच॥ पूर्वमेव फलं प्रोक्तं संपर्कं न्नादिभक्षणा॥ सोमबुद्धर
विस्कन्दविष्णुदेवश्च मातरः॥ उपजीवन्ति ये देवि पूजयित्वा तु भोजकाः॥ ते वै देव लकास्तेषां प्रायश्चित्तं वदाम्यहं
॥ सम्पर्कनेः समं कृत्वा भाराः स्युः यदा भवे॥ मृन्मयस्य तदा त्याग दुर्यादिव विचारतः॥ लोहनामुं तथा कांस्यं हेमं
रोप्यदिसम्भवं॥ अग्नौ भुक्षितं दातेषां भस्मना मलशोधनं॥ शंखभुज्यादि तोयात्थम्पञ्चगव्यं न शोधये॥ वस्त्रतो
येन भुज्येत मन्त्रो तोयेन रञ्जितं॥ चर्मादीनि तथा चित्रमन्त्रतोयेन पोक्षये॥ काष्ठानां क्षालनं प्रोक्तं पोक्षणां शय
नाशने॥ एवमादीन्यनेकानि ज्ञात्वा चैव विशोधये॥ जन्महोते स्स हे कत्वं सम्पर्कः कामतो यदा॥ द्रियते च जपेद्देवि शु
कामादयुतं जपे॥ अज्ञात्वा शास्त्र सद्भावं ज्ञात तत्त्व समुच्चयं॥ दीक्षां कुर्यात्तियो मोहात्पश्चात्ताप कुर्यात्तच॥ पञ्चल
क्षं जपेत्तत्र यदि वां द्रुति शोभनं॥ ज्ञानं शास्त्रं तथा मंत्रं स्नेहो भात्य काशये॥ लक्ष्मिमेकं जपेन्मन्त्री प्रायश्चित्तविशु
द्धये॥ तदङ्गं जुजपेद्देवि शास्त्रं हरति वै यदा॥ भञ्जते तद्वदव्यातं दहन्मादिगुणं जपे॥ अथ लोभेन विज्ञाय करोति
यस्तु चुम्बकः॥ ज्ञातन्नपि न कुर्वति तत्त्वमेदन्नथेवच॥ षष्ठिनेव सहस्राणि मन्त्रस्य परिवर्जनं॥ अग्नि कार्यं न कुर्व
निर्देशिकाये प्रमादतः॥ वर्षाभ्यन्तरं संख्यायाः कर्त्तव्यं लक्ष संक्षया॥ प्राकारतो रणा ज्ञालैश्मशाने च त्वरेणुहां॥ वतु
प्यथेव भगवते न दामध्ये च सङ्गमे॥ एकदृशे तथा कृपे विण्मुञ्चं कमेते यदा॥ अकामादि शतं घोरं जपेत्कामाद्युत्तत्र

॥ रामः॥

॥ ३६॥

यं॥ एवमन्येषु क्षेत्रेषु शुद्धिर्घोरजपाद्भवे॥ इति सर्वस्वदेहादसाहस्रे प्रायश्चित्तपटनं॥ ३४॥ कामिकाप्रभा
वतारे कामिकारव्या प्रायश्चित्तं लिख्यते॥ नैष्ठिकं वा गृहस्थं वा घातयित्वा तु देशिकं॥ पञ्चाष्टकं समाश्रित्य स
कलिङ्गं प्रसन्नधीः॥ शतार्द्धननरं कृत्वा दशलक्षे लुभ्यति॥ कामतस्तु स मुद्दिष्टमकामाद्भूतसंख्यया॥ यदि स्या
छुल्लुहस्तो सौ शास्त्रार्थे तु पराशुरव॥ रिपर्यस्तो महागूढो क्षेत्रधर्मपरायणः॥ खरे वद्भस्मलिप्ताङ्गो घातिनो सौ
विनायकः॥ स्थितिसंलक्षणाया यलक्षारो ननु कारये॥ नदस्तधारयित्वा च वस्त्रपुतेन वारिणा॥ साधकं घटितयेन
समयाचारसंयुतं॥ श्मशाने तु शिवं स्थाप्य मष्टलक्षे लुसेचये॥ अकानादिहकाराने ईदृशेषा च वरानने॥ सेव
येत्यरमेशेन विस्तुरन्तयने क्षरो॥ ज्ञानेन च महादेवि अज्ञानादस्ति संख्यया॥ समपिन न तथा कृत्वा गुर्वारधनतत्प
रं महानदं समाश्रित्य च नृक्षे लुसेचये॥ दशधन्वनारया वदकामाश्चक्ष संख्यया॥ अपाशक्रियमानस्तु सेचये
त्कारो श्वरे॥ अपाशक्रियमारो तु पाशशुद्धिः प्रजायते॥ वल्लहत्यादिके जाते पूर्वमाने मुदा हनं॥ स्वर्णलिङ्गे हतेन
ष्टदग्धे चैव प्रमादतः॥ प्रायश्चित्तं स्मृतं लक्षं मंत्रस्यारो हरां पुनः॥ प्रमादात्पतितं भूमे पशुस्य मथापि वा॥ दशसाहस्रिकं
जाप्य निष्ठे संस्कारमौलिकं॥ हस्ता नुपतितं लिङ्गे अयुतेः पञ्चभिः भुचोः॥ द्विहस्तानुयदालिङ्गे अयुतेः पञ्चभिः भुचो
॥ द्विहस्तानुयदालिङ्गं पतितं तु प्रमादतः॥ नदालक्षे रो भुद्धिः स्यात्पुनः संस्कारमौलिकं॥ पुरुषमात्राद्युतं लिङ्गं य
दि भिन्नं प्रमादतः॥ प्रायश्चित्तं न तस्यास्ति इत्याहु भगवांश्च शिवः॥ शिवलिङ्गे क्षस्त्रे च शिवज्ञाने वरानने॥ अष्टेनष्टे ह

प्रायः॥

३॥

तेदग्धेलक्षमावर्णभुधति॥ प्रायश्चित्तेकृतेभुध्रिःस्थापनञ्चतथापरं॥ इतिकामिकापुत्रावतारेकामिकाख्ये
प्रायश्चित्तसमाप्तिमिति॥ ३५॥ अथसिद्धयोगेश्वरीमतेचतुर्विंशतिसाहस्रेवीजभेदेप्रायश्चित्तंलिख्यते॥ सर्व
भुधतिदेवेशभग्नलिङ्गीनभुधति॥ लिङ्गलुद्धिविधपोक्तंस्थावरंजङ्गमनथा॥ आश्रयेस्थावरंविद्याघातिलेपि
चजङ्गमं॥ द्वयंभित्वातभुधतेस्त्रीणांवेतिगृह्यपि॥ नष्टेभुधवपुःक्षिप्रमुमादातुवियोगतः॥ प्रायश्चित्तंस्मृतं
लक्षस्युनःस्यान्मनुरोपरां॥ चललिङ्गंयदादेविपतितञ्चात्पतिष्ठितं॥ शतमष्टोत्तरंरुत्वाजपंकुर्याच्चतुर्गुणं
पञ्चधाहस्तभुधेनुरुतेवैषङ्गुरांञ्जये॥ एवंज्ञात्वातुमन्त्रःप्रायश्चित्तंनुकारये॥ उक्तञ्चवीजभेदेनशुक्रामा
त्कामतेपिवा॥ गुरुदत्तंस्वतोवापिप्रायश्चित्तंचरेदुधः॥ अथास्त्रावरणिःसाङ्गसम्पर्काद्वैशिकोजपः॥ उक्ताचार
विलोमेनपञ्चसाहस्रिकोजपः॥ पुमादाघोषितंरुत्वाशुतीवाप्यवरधितीं॥ पञ्चधालक्षजाप्येतलक्षहोमेनवा
भुचि॥ समयीसाधकोवापिपुमादाघदिघातितः॥ जप्त्वादेशगुरांलक्षंलक्षंरुत्वाविभुधति॥ कामतःकोटिजापे
नलक्षैश्चदशभिर्हृतेः॥ विभुधत्यनुतापेनकपालव्रतसेवना॥ रुत्वाचगाम्युमादेनप्रायश्चित्तंसमाचरे॥ एकान्तरोप
वासश्चित्रिकालंस्नानशीलता॥ त्रिसंध्यनुजपःकार्यस्त्वष्टोत्तरशतंक्रमान्॥ घण्टासन्नुवतेस्थित्वाप्रतिनोभोज
येतनः॥ कामतेविनिहत्याथप्रायश्चित्तंनविद्यते॥ कोशानांविप्रयंकृत्वाशास्त्रेप्रतिमयोरपि॥ लक्षरोभुधतेदेवि
पुनर्दीक्षानथेवच॥ विवस्त्रांवनितान्दृष्ट्वापुमादात्यकटस्तनीं॥ सप्रधावर्जयेद्देविविभुधेननसंशयः॥ इति सिद्ध

॥ राम ॥

॥ ३७ ॥

योगेश्वरीमतेचतुर्विंशतिसाहस्रेवीजभेदे प्रायश्चित्तपटलं समाप्तं ॥ ३६ ॥ अथ भैरवश्रोतसिसिद्धयोगेश्वरीम
तेचूडामणितंत्रेऽनरोत्तरे प्रायश्चित्तं लिख्यते ॥ देवुवाच ॥ प्रायश्चित्तं महादेवमूलतंत्रे नुसूचितं ॥ समयालो
पयेद्यत्कृत्वा शास्त्रार्थसन्नतिं ॥ समयीपुत्रकोवाथसाधकाचार्ययोरपि ॥ मूलतंत्रे मया देवि सूचितं कथि
तो न हि ॥ कल्याण्येन महातंत्रे प्रायश्चित्तस्य निर्णयः ॥ कथ्यते स समासेन प्रारिणो हितकाम्यया ॥ निर्मल्यशंक
रो हो मां जायते कस्यचिद्यदि ॥ सहस्रनुत्रिसंध्यायां यावत्सप्तादिनावधि ॥ आवर्तनादिभुध्ये न समयाख्यातुविद्यया
॥ कामानिर्मात्य भस्मीचिदितां द्वादिनमेव च ॥ षण्मासाद्युध्यते तस्या जपमानास्त्रिसंघिषु ॥ अकामात्कामतोऽपि
निर्मात्य स्पृशद्गुरुं ॥ वर्जयेत्तं प्रयत्नेन यदि ह्येति हि मात्मनः ॥ भक्षयेद्देवैर्लेह्यं चलेवापि स्थिरेऽपि वा ॥ स्वमंत्रेण
तु संसिद्धिं अन्यथा शङ्करो भवेत् ॥ यागकाले महादेवि वीरसंघस्य कीदने ॥ न भवेद्गुरुस्तत्र यो वामंत्रः प्रपूज्यते ॥ अका
मात्कामतो वाथ गुर्वज्ञा लंघने न तु ॥ दुर्गतिः स इरात्मानु प्रायश्चित्तस्य भाजनं ॥ न वसिद्धिर्भवेत्तस्य गुरुलोके परत्र
च ॥ प्रायश्चित्तं न दातव्यं कर्तव्यं नियमेन तु ॥ षण्मासेन विभुध्ये तत्रिसंध्यं जपसेवना ॥ संख्यायारहितो देवि विधिः
सर्वेषु चोदितः ॥ लंघनादुत्पत्ती तु गुरुत्रीं भगिनीं तथा ॥ प्रायश्चित्तं न तत्रास्ति कल्पकोटिशतैरपि ॥ अधिक्षेपं द
हनस्य आचार्यस्य मनोपमे ॥ अदमेकं पुनोऽस्ति त्वनियमा जपसेवनाः ॥ शुद्धकायो भवेत्तेन अन्यथा न रंकं पुजे ॥
भुञ्जेत्तु गुरुणा देवि सिद्धिस्तस्य भवेद्भुवं ॥ नृष्यन्ति देवताः सर्वाः समुदायश्च विन्दति ॥ अकृत्वा वा कथं न स समया

प्रायः ॥

३५ ॥

चारलोपके ॥ एवं ज्ञात्वा तु मेधावी गुरोराज्ञानुपालये ॥ विवस्मन्वनितां दृष्ट्वा प्रमादात्पुनरुक्ततां ॥ स प्रधावर्त्तयेद्विभु
ध्येतेनात्र संशयः ॥ पशुक्रोडां यदा पश्येदकामाच शतं जपे ॥ सांसादिभक्षरो देविनिषिद्धानाम्युरागमे ॥ समये च
वमार्गे तु अनुष्ठान परायणः ॥ स प्रधावर्त्तनात्कामादकामादर्द्रता भुवि ॥ विरुद्धं वदते कश्चिद्भुक्तः समयिभिः स
ह ॥ स प्रसंख्याक्रमेणैव त्रिसंध्यं जपे सेवना ॥ कृद्रुत्पुत्रकैः सांघ्रं विरुद्धं वदते यदि ॥ दिनद्वयं त्रिसंध्यं च जपे न
समसंख्यया ॥ आचार्यैः सह यत्किञ्चिद्ददते वाग्निरूपकं ॥ अधिक्षेपं महेशानिवाचया मनसापि वा ॥ अयुतैकं
वृत्ते स्थित्वा जप्त्वा चैव विभु ध्याति ॥ पुनः क्षमापयेत्तनुं अन्यथा नैव भुध्यति ॥ साधकेः सह केवैशं कृद्रुचि न सुमं
धीः ॥ द्विशतेन विभु ध्येत नित्यानुष्ठानतत्परः ॥ स्त्रीणामथाधिक्षेपं च प्रोढा म्वासा च कं त्यकां ॥ दिनमेकं त्रिसंध्या
यां शतमष्टौत्तरं जपे ॥ एष एकविधि देवि साधकाचार्ययोरपि ॥ शास्त्रमनेकधा देवि पञ्चश्रोतात्मकं तथा ॥ गार्हपत्यं
ततश्चतुसिद्धान्तं वामदक्षिणं ॥ शास्त्राद्विनिर्गता मंत्रास्तर्ज्जन्त्या करणादयः ॥ इति हासपुराणानि भारतं च भवि
ष्यति ॥ शिवक्रान्त्युजाङ्गारं सर्वविशास्त्रसागरं ॥ शास्त्राणां दूषरो देवि पञ्चश्रोतात्मके तथा ॥ सम्यग्भूषणो चैव श
तमष्टौत्तरं जपे ॥ अकामाद्यातयेत्कंश्चिद्देवं वैमलपञ्चकं ॥ दशलक्षं जपेन्मंत्रानियमस्थो वृत्ते स्थितः ॥ घातयेत्का
मतो देवि प्रायश्चित्तं न विद्यते ॥ अर्द्रात्तु दर्द्रजापेन संयोगाद्यं करे तथा ॥ प्रहाराच्च जपेत्पञ्चरक्तदक्षप्रदर्शने ॥ हस्त
माङ्गं च ते लिङ्गे अयुतैकेन भुध्यति ॥ द्विसंख्याक्रमेणैव परिमाराजपस्यतु ॥ त्रिसंध्यं न जपः कायो दिनद्विके

॥ रामः ॥

॥ ३५ ॥

मेणतु॥ मासमेकं वृत्ते स्थित्वा प्रतिमा भोजयेत्ततः॥ अग्निके तु शते केन संध्या लोपेत्तथैव च॥ ब्राह्मणं घातयेत्था
मादयुताङ्गं न भुङ्क्षति॥ शूद्रे तथाङ्गं तः ख्यातं द्विगुणं वोङ्गं न गनकं॥ अकामात्कामतो वापि प्रायश्चित्ते न विद्यते॥
इति भैरवस्योतसि सिद्धयोगेश्वरी मते सार्द्धं त्रिसाहस्रिके चूडामणितंत्रे उत्तरोत्तरे ज्ञानाधिकारे भैरवो घातयेत् प्राय
श्चित्तपठनं॥ ३६॥ अथ सिद्धयोगेश्वरी मते चतुर्विंशति साहस्रत्रिके सारोत्तरे प्रायश्चित्तलिख्यते॥ अभक्षा
भक्षणां कृत्वा पेयापेयं तथैव च॥ मेथुनं चैकजापेत् अगम्यागमने द्विभिः॥ स्नेह्यादिस्पर्शने देवि त्रिजपेन तु मुच्य
ते॥ गोवध्यां ब्रह्महत्यां च सहस्रेणो वशोधये॥ स्त्रीहत्या मयुतेनैव लिङ्गभेदे तथैव च॥ संध्या लोपे कृते चैव शतम
ष्टोत्तरं जपे॥ सहस्रेः पञ्चभिर्देवि देवद्वयं विशोधये॥ सर्वपापिणो वधं कृत्वा हत्वा चैव चराचरं॥ अष्टोत्तरशतेनै
व मुच्यते सर्वकिल्बिषा॥ ५ः स्वप्ने तु त्रिधा जाप्य अरिष्टे च चतुर्विधा॥ निषिद्धा चरणो मंत्री शतमष्टोत्तरं जपे॥
स्त्रीवालताऽने चैव दुर्भाष्या भाषणो कृते॥ शतमष्टोत्तरं जप्या सर्वपापादि मुच्यते॥ सहस्रजपे मंत्री सम्यक्का
र्यमंत्रिणा॥ अन्यवृत्तधरेः सार्द्धं सम्यक्कृतं विवर्जये॥ अथ कश्चित्पुमादेन सहस्रं पञ्चधा जपे सर्वपातकसं
भुङ्गिर्युते कं न जायते॥ तोलितं भुङ्क्षते पापी सर्वपापकरो नित्यः॥ अयुतजापादग्निहोता रुधते पञ्चपातकैः
॥ युनध्याये पठेत् स ह स्याष्टोत्तरं जपे॥ कामतो कामतो वापि यत्पापं सप्तपार्जितं॥ सहस्रेकं कामकामस्तु न क्ता शी
लानपूर्वकं॥ पञ्चविंशति साहस्रेः सकामो मुच्यते नृशं॥ कथयामि ततो विद्यां प्रायश्चित्ते तु भैरवि॥ ॐ अघोरैर्हो

प्रायः ॥
३६ ॥

परमेधोरेहंघोररूपेहःघोघोरमुखीभीमभीषणोचमपिवहेरुहूररफट् २ हं हः फट् ॥ परापरासमाख्याताविद्यापा
पप्रशंशाशिनी ॥ उद्धृतादिभ्यभेदनेत्वेकचत्वारिंशदक्षरे ॥ ॥ इति सिद्धयोगेश्वरीमतेचतुर्विंशतिसहस्रेत्रिकसा
रोत्तरेप्रायश्चित्तपटलंसमाप्रमिति ॥ ३७ ॥ ॥ सर्वज्ञानमहोदधोप्रायश्चित्तं निरूप्यते ॥ वृत्तहत्यासुरायानंगोवध्यागुरु
निन्दनं ॥ चारुणालस्पर्शसम्पर्ककृत्वाप्रारिणवधनथा ॥ अमोज्यभोजनकृत्वासद्योजातेनैशुध्यति ॥ विरामुन्नभक्षणे
देवितोगोमांसभक्षणे ॥ अगम्यागमनंकृत्वावासदेवेनैशुध्यति ॥ निर्माल्यभक्षणे ॥ छिद्ये ५ छिद्ये स्पर्शनेपिवा ॥ वृत्तलो
पेवृतत्यागेगुर्वाज्ञातंघनेतथा ॥ छेदनेपुरापवृक्षारान्मथानिर्माल्यलंघने ॥ लिङ्गिनेनिन्दनंचैवशुद्धोरेणैवशुध्यति ॥
गर्भपातीगुरुडोहीस्त्रीवधोत्तारिविक्रयी ॥ मित्रविश्रम्भघातीचदेवब्राह्मणानिन्दकः ॥ दोक्षयेद्व्यलामेनस्थापनञ्चक
रोतियः ॥ रजस्वलान्नभोज्याचवक्रजापेनैशुध्यति ॥ वाचिकम्यातसंपापेक्षायिकंयत्पुकीर्तितं ॥ सर्वतन्नाशयेद्देविश्च
जापेनमानवः ॥ एवंहिकर्मतंसर्वैशुभंवायदिवाशुभं ॥ शुभंकर्मसमाश्रित्यनाशयेदशुभंप्रिये ॥ जन्ममृत्युजलोत्पत्तिः ॥
खशोकानुवन्धनं ॥ जपहोमेनरपन्नितस्मात्पुरापंजपंकुरु ॥ जपेनैशुध्यतेपापञ्जपेनाभ्यद्रुतंलभे ॥ ५ ॥ खस्वप्नंवाथवारि
वृंहन्त्यतेपुरापजायतः ॥ पुरापङ्कर्मसदाकुर्यात्पुरोपनप्राप्नुयात्सुखं ॥ तस्मात्पुरापमयोभूत्वापुरापङ्कर्मसमाचरे ॥
गुरुवाल्युवाकर्मज्ञात्वाचैवविभागतः ॥ प्रायश्चित्तचतुर्दशतयंशास्तोक्तंगुरुभाषितं ॥ गुरुवाक्यंप्रमाणंवेकिमुतद्राशि
तंमया ॥ ॥ इति सर्वज्ञानमहोदधोप्रायश्चित्तप्रकरणंसमाप्रमिति ॥ ३६ ॥ ॥ अथरसस्वद्वन्द्वेवद्याहस्येप्रायश्चित्

॥ रामः ॥
॥ ३६ ॥

नं लिख्यते ॥ देवस्वेभक्षितं चैव शुक्रा माद्वरवर्णिनि ॥ वरु रूपस्य मंत्रस्य कोटि जाप्येन शुध्यति ॥ कामते द्विगुणं जाप्य
मुनर्क्षानुशुद्धये ॥ अथ वा शिवनिर्माल्यमुनालं वा पुलं घये ॥ जप्त्वा युतत्रयं दत्त्वा गडुकानां शताष्टकं ॥ कामत
स्तुतदा शुद्धिर कामादयुतद्वयं ॥ अक्रामाद्विद्वेत्तु भक्तिते च कदाचन ॥ लक्षाद्विजपेत्तु कामतो लक्षमाचरे ॥
अक्रामाचरणद्वेत्तु भक्तिते लक्षमाचरे ॥ लक्षद्वयेन कामा मुदीक्षया च पुनः शुचिः ॥ देवद्वये गुरोर्द्वयद्वये च रीतिभ्य
स्य च ॥ त्रिरात्र उपवासं तु कृत्वा मंत्रं जपेद्बुध ॥ निर्माल्य भक्तितं येन अक्रामेन सुराधिपे ॥ पञ्चायुतानि जप्त्वा तु शु
ध्यते नात्र संशयः ॥ वरु रूपस्य मंत्रस्य कामते द्विगुणं जपे ॥ शङ्करस्थानु कामा मुयेष्टमूलसंभवा ॥ गुरुगुरुतरां
पालघुलघुतरास्तथा ॥ देवद्व्यादिके दोषाः कथिता ये मया प्रिये ॥ तत्सम्पर्कं तु सम्पर्ककथिता मूलसंभवा ॥ शं
रस्य महाभागे तृतीयांशेन कीर्तिता ॥ यः पुरा कीर्तितो जाप्यः अक्रामात् कामतोऽपि वा ॥ शङ्करैः सह संपर्के प्रतिशंकर
एव च ॥ शङ्करमुजपस्तत्र अर्द्धेन कथितो मया ॥ ॥ इति सद्यदेवघ्राहस्ये प्रायश्चित्तमिदं ॥ ३६ ॥ ॥ पितृमते प्राय
श्चित्तं लिख्यते ॥ ब्रह्मघाती जपे लक्षं व्रतस्थः सुसमाहितः लिङ्गप्रहारदायी च स्थिरे वा जीव संज्ञके ॥ जपेष्टशसहस्राणि पं
चातपसमन्वितः ॥ कर्णनासादिकं हित्वा शक्तः स्यादशलक्षिकः ॥ नक्तभोजी जपेद्बुधे पञ्चातपसमन्वितः ॥ नष्टक्षस्त्रे
देवेशि दशसाहस्रिको जपः ॥ दग्धेलक्षजपाद्विहते दशधा ततः ॥ यत्र मंत्रीः पुरन्पत्ता दोषो नेव विसर्जये ॥ ॥ इति पितृ
मते प्रायश्चित्तं समाप्नोति ॥ ४० ॥ ॥ पारमेश्वरे महातंत्रे प्रायश्चित्तं लिख्यते ॥ गुर्धिराणां प्रकरणं भुत्वा वाममनु

प्रायः॥

४०॥

स्मरे॥ वालानां नाम करणोसद्योजातमनुस्मरे॥ निष्क्राम्यान्तं प्रासने च पुरुषं तु समभ्यसे॥ भुक्त्वा च दूडा करणो कर्णवे
धितथैव च॥ वृते तथा च गोदाने भोक्तव्यं निर्विशङ्किते॥ विवाहे तु यदन्नं स्यादोषस्तत्र न विद्यते॥ वर्ज्यं च तुर्थिकान्नं न भु
क्त्वा वाममनुस्मरे॥ पाकयज्ञेषु भोक्तव्यं हविष्यज्ञेषु चैव हि॥ सोमसंस्थासु भोक्तव्यं न दन्तं पावनं स्मृतं॥ वापी कुप
त गगानामारामाश्च कल्पते॥ प्रतिष्ठासु च देवानां न भोक्तव्यं कदाचन॥ सूतके मृतके चैव भुक्त्वा वाममनुस्मरे॥ आ
त्मीयेषु न भोक्तव्यं सूतके मृतके तथा॥ भुक्त्वा त्रिरात्रमभ्यस्पव ह रूपं विशुध्यति॥ दक्षितान्नं न भोक्तव्यं चातुर्वर्ण
स्य शङ्किते॥ त्रयाराणां वासराणां दीनां भुञ्जीत दक्षितान्नमनी॥ स्वधर्मसंस्थितानां नु न स्तूजाराणां कदाचन॥ अमघपाश्च
ये भूजाः शो वाचारसमन्विताः॥ रुद्रभक्ताश्च ये तेषां भोज्यमन्नं प्रकीर्तितं॥ द्वावेवाथ मिरो भोज्यो ब्रह्मचारी गृहीतथा॥ अ
भोज्यमन्नयोरन्नं तथा चैवान्पलिङ्गिनी॥ जपः सर्वत्र सर्वेषां सहस्रमुषितात्मनां॥ कराठमात्रं जले कार्यं समयेन्द्रियवा
हिनीं॥ एवं भवति शुद्धिस्तु गुरोर्ध्वं चरममिति॥ श्रितियारमेश्वरे महातंत्रे सामान्यप्रकरणे गुर्विना भोज्यान्नपटलं
समाप्नोति॥ ४१॥ अथ गेये महातंत्रे मोहदूडोत्तरे प्रायश्चित्तं लिख्यते॥ प्रायश्चित्तं प्रवक्ष्यामि सांप्रतं ते शची
पते॥ दोषव्यपो हनार्थाय धर्मस्य स्थितये पुनः॥ मोहादज्ञानतो वापि अमुपसृजनीर्हने॥ पवित्रं कारयेद्यस्तु स पापी
प्राप मोहितः॥ पञ्चदिनमनाहारे जप्त्वा पञ्चायुतं हरे॥ शुद्धिमेवं समप्येति नान्यथा तु कदाचन॥ भाडाहर्द्धं न कुर्वीत
सिद्धान्ते दोषभागमवे॥ तदक्षद्वयमघोरैराजप्त्वा चैव विशुध्यति॥ देवादज्ञानतो वापि नाद्यादि त्रये कृतं॥ तत्राप्येवं

॥ राम ॥

॥ ४० ॥

विनिर्देशं प्रायश्चित्तं पुरन्दर॥ स्वशास्त्रे वर्तनं नित्यं समायाचारपालनं॥ सुपरीक्षा प्रकर्तव्यं निषिद्धाचारवर्जनं॥ यथाशु
तं यदा दृष्टं निवर्तं गुरुभिर्यथा॥ स्वसिद्धान्तविरोधेन तद्विलंघनं॥ सहसंधे विलोपेन युजात स्पशतं जपे॥ त्रि
काललोपं त्रिगुणसौपवासं सकामतः॥ एककालार्चने लुप्ते सहस्रं दक्षिणं जपे॥ एककालं द्विकालं वा त्रिकालं सार्द्धं
एतत्त्रिकं॥ उपवासं समोपेतं कर्मलोपे कृते सति॥ देवाथैवैव गुर्वर्थिकाललोपेन दोषभाक्॥ शास्त्रनिन्दा गुरोर्निन्दा
लिङ्गानां यत्र वर्तते॥ तस्मात्स्थानाद्बुद्धेदुरंसद्योजात शतं जपे॥ महापातकसंयुक्ता ये चान्ये पापकर्मिणाः॥ पतितश्चा
भिशास्त्राश्च ते नुवर्ष्याः प्रयत्नतः॥ अज्ञानात्सकृत्तिं कृत्वा दक्षिणं स्यायुतं जपे॥ नलंघयेद्गुरुद्वयां न शिवस्य न लिंगि
नां॥ त्रिशतं रूपिणं जप्त्वा शोकन्यासद्विजेशतं॥ सहस्रं लुविते लिङ्गे वर्तिते द्विगुणं छुचि॥ अयुतं विचतुर्लुठिते सुते
स्वभुदशायुतान्॥ गडुकाद्यंभिघाते च घृयुता ध्वस्तदला॥ सुत्यादौ श्लेष्मसंस्पर्शं दक्षिणं स्यायुतत्रया॥ इष्टलिङ्गे ह
तेनैव वल्किलोठे प्रमादतः॥ जप्त्वा लक्षमघोरैरातद्रूपं स्यापता छुचिः॥ साधारं पतिते लिङ्गे ताले तालेऽयुतं जपे नि
राधारे नु द्विगुणं कल्पं न्युताधिकं ततः॥ अक्षसूत्रापरोधेन उक्तपादं चरेद्बुध॥ अविस्मर्त्तयान्नेतुर्भङ्गे वाथ विवर्त्त
ते॥ शतद्वयात्सहस्रात्तदद्वाक्रमतः शुचिः॥ द्विगुणं स्थण्डिले प्राहुः प्रायश्चित्तं मखाधिपः॥ निवृत्तिरसशिवेव हो
त्रिरत्रं समुपोषितः॥ अयुतं रूपिणा जप्त्वा शुद्धिं मर्त्यसंशयः॥ रक्षिते पिहिनिवृत्तिर्यो अहोरात्रमुपोषितः॥ सहस्रं
रूपेण जप्त्वा शुध्यति साधकः॥ पूर्वान् हं चैव मध्याह्नं समाप्य स्थितयो तनो॥ चरेन्माधुकराभिक्षां भुक्तिमुक्तिसमो ह्क

प्रायः ॥
४९ ॥

॥ तांभिक्षांयाचयित्वातुकिञ्चित्स्थित्वा न्यतोवुजे ॥ अनुनिवर्त्तितंभुमोद्विषांज्ञात्वाहन्मन्त्रवर्णिनां ॥ स्थितं बुद्धाश्रम
इदं कुचिस्थानंनिधायच ॥ मृद्भिः संशोधय वरुणो करोक्षाल्यचमेततः ॥ मन्त्रस्तान्ततः कृत्वा मन्त्रकायोर्ध्वविस्मरन्
॥ सुस्रंक्षोपोल्कयेध्यात्वापोक्ष्यतान्तेविभज्यच ॥ शिवायगुरवेदत्वाभुञ्जीतविधिपूर्वकं ॥ आचान्तः पूर्ववत्स्नातः
स्नत्वा तत्वाशिवंगुरुं ॥ अयाचितैः स्थितिंकुर्यात्स्वधनेः वाक्रमागतेः ॥ स्वजातिदक्षितैः स्पृष्टः स्नात्वा चम्परातंज
ये ॥ तस्मिन्क्षिते स्पृष्टे स्नात्वा चम्परातद्वयं ॥ समीपेक्षिते स्पृष्टे स्नात्वा चम्परातद्वयं ॥ तस्मिन्क्षिते स्पृष्टे सो
पवासो जपो मतः ॥ एवं बुद्धा प्रकर्तव्यमितेरेः पादवर्जितः ॥ पुष्पाद्योरवामो जगानोशाखासुरादितः ॥ त्रिरात्रम
न्यजस्पर्शादघोरस्यायुताकुचि ॥ सकृच्छ्रययुतं शक्रचाराणालस्पर्शनिदिशे ॥ स्नात्वा नात्र प्रकर्तव्यं प्रायश्चित्तं सुरा
धिपः ॥ अन्नाद्यंमदिरास्पृष्टं यदिभुंक्ते त्वकामतः ॥ विरमूत्रेरेतस्मात्स्पृष्टं लीढ्वा काककुकुरैः ॥ कपिग्राहशिलाक्षै
र्विद्वराहैश्च हविषेते ॥ शृङ्गाडुद्विष्टं संस्पृष्टं स्पृष्टं स्नात्वा तन्नातिभिः ॥ कृत्वा मन्त्रान्निराहारः पञ्चगव्यं समाचरे ॥ प्रति
संध्यं सहस्रं नु जपेद्योरसमाहितः ॥ त्रिदिनत्रक्तभोजी स्यात्त्रिस्त्राधीध्यानतत्परः ॥ द्वमिष्टुचतुर्थीरुसहस्रं होमयेत्त
तः ॥ उपवासनथानक्तं पञ्चगव्यं विशुद्धये ॥ क्षत्रियो ध्याननिष्ठे तु भुङ्क्ष्वेवं विनिर्दिशे ॥ त्रिकालाह्नवनं वैशेषस्तु
कुडैर्विनिर्दिशे ॥ अकामादिगुरांकामात्सर्वेषां परिकीर्तितं ॥ गृभनालाकुलसुनस्पलाण्डुकचकानिच ॥ अनेध्वो दु
र्नवंमांससन्तुक्ता स्यान्निरसनस्यहं ॥ मत्स्यकराकसास्युकनखंचैव कपर्दिकां ॥ पीत्वा नवोदकं मन्त्री पञ्चगव्योपवा

॥ रामः ॥
॥ ४९ ॥

सकः॥ कृमिकाग्रहिसंयुक्तं भुक्त्वा वानेन शुध्यति॥ पक्षिकाकेसकोटैस्तु दुष्टं त्यक्त्वा ममोदनं॥ भस्मसंस्पृष्टं प्रोष्येत
शेषं भोज्यं न दुष्यति॥ पीतशेषं नु यत्नोयं प्रमादाद्यदित्येवे॥ उषोष्परजनमिकां पञ्चगव्येन शुध्यति॥ पित्तं ते
पतत्यन्ते तदन्तं योतिमोहितः॥ सहस्ररूपिणां जप्त्वा पञ्चगव्येन शुध्यति॥ भुञ्जनस्य सुदृष्टावेऽद्विष्टेऽप्येद्विष्टेऽप्युते
आदौ शौचं ततः स्नानमाचान्नपुराचमे॥ सहस्रं रूपिणां जप्त्वा सोपवासे विशुध्यति॥ पुनश्चाचान्नः स्त्रीदोषोऽप्य
जपद्वारमपञ्चगव्येन शुध्यति॥ विनायज्ञोपवीतेन पिवति भुक्ते यदनरः॥ पञ्चगव्यं निराहारे जप्त्वा घोरं विशुध्यति
उद्विष्टं लुप्यदास्पृष्टं उद्विष्टं धृष्टं राक्तादिभिः॥ स्नानं शौचं निराहारः पञ्चगव्यं च पाकुचिः॥ घोषार्कहस्मरौ प्यासां वज्र
शीशकयोरपि॥ भस्माभुवारिणां शुद्धिर्निर्णयं स्याद्यथाहरे॥ शंखसाम्बुकभुक्तानाने जस बहुद्विरिष्यते॥ कथितं शु
ध्यते क्षारं दधि शुद्धिर्निर्णयते॥ दधिपात्रान्तरे दत्त्वा विक्षेपेन दननरं॥ अन्नादिलेपनिर्मुक्तम्योक्षणा दुध्यते दधि
सुतप्रस्यं कृतस्याथ शुद्धिरज्यस्य कीर्तिता॥ एवं मधुगुडादीनां प्रोक्षणादग्नियोगतः॥ स नृणां चैव सुशोदासौ सि
ष्टा लसलेपिका॥ स नृणां प्रोक्षणा दुद्रासक्षौदा मार्जनाधिका॥ सेस्थिष्टगोमयोद्युष्टा पूर्वसंस्थारसो धिता॥ स ले
पा लक्षितां कृत्वा द्युष्टा गोमयवारिणा॥ मार्जयत्योक्षयत्यश्वाभूमि शुद्धिर्हृदाहता॥ अन्यदुद्रानरं वक्षे समासात्
कशासनः॥ सुस्नानश्च समाचान्नः शुद्धवासा भुचिः पुमान्॥ पितृदेवोपयुक्तानां पुनरुशौचमिष्यते॥ त्यागोपवि
न वस्त्राणां प्रावरणस्य मलागमे॥ एकक्षालितं वस्त्रमुनेर्द्वाविंशति शुध्यति॥ चर्मणा रज्जु वस्त्राणां शुद्धिः क्षारवारि

प्रायः ॥
४२ ॥

राणां कोशे याचिकयो रक्षेः क्षौमाणां गोरसर्षपैः ॥ श्रीफलै रंशुपदानां कुतपाणां मरिचैः ॥ नृणां काष्ठदिक् सर्वं प्रो
क्षणां छुद्रिमेव हि ॥ शुक्राणीं संहतानां तु प्रोक्षणां छुद्रि रित्यते ॥ संहतानां म्वहूनां नु यद्यलोपेन दूषितं ॥ तत्र त्वत्का नृणां
क्षानां शोधयेत्साद्यथा भुविः ॥ कारुहस्ताकरन्दं व्यंशुद्रं भुपश्य प्रसारितं ॥ फलानां क्षालनां छुद्रिर्विना दोषं पुरन्दर ॥
दशाहं छुध्यते विप्रो द्वादशाहेन भूमिपः ॥ वैश्यः पञ्चदशाहेन भुविः शूद्रस्त्रिमासिका ॥ अनुष्ठानविहीनानां जाति
मात्रः पुरन्दर ॥ वेदवेदाङ्गसम्यग्भस्वाहितग्निसुसंविजः ॥ शुद्धिं ते तत्क्षणात्मानां ज्ञात्वा न्यत्र प्रकल्पये ॥ अमघपा
कलीनाश्च नित्यं धर्मपरायणाः ॥ शूद्राश्च भुध्यति पक्षेणानात्र कार्या विचारणा ॥ उद्धाहिताश्च तत्त्वो वेदास्त्रिणो न सदा
धियः ॥ स्रुतकनुजमातासां दशषट्ष्टोकवासरे ॥ सचेन भुध्यते हृदि नर्म हृद्वा भुध्यते शब्द ॥ सत्त्विषां हृदि वेदानोप
वेष्टपन्नास्ति स्रुतकं ॥ नृपाणां ह्यारुणाम्बादासीनाश्च न स्रुतकं ॥ मृतके तु पृथक्पाकं कुर्याद्योगं न तेः सह ॥ त्यक्तनचे
दसौ जातिस्तदा भुद्धिर्भवेत्परा ॥ शंस नान्पूरागर्भस्य स्नानादेव विभुध्यति ॥ जीवं जातो यदि श्रेयां मृतो वा जायते यदि
सा वा शोचं न कर्तव्यं सुती शोचं समाचरे ॥ अनामकरणात्सद्य एकाहोदन्तजन्मनः ॥ दूडायास्ति दिनं प्रोक्तं तत्रा
ग्न्याधिकम्युतात् ॥ अतोर्द्ध्वं पूर्ववच्छुद्रिः सर्ववरो विध्यं स्थितिः ॥ अरुह्य दन्तकन्याया दन्तया द्विगुणं भवे ॥ ध्वस्वा
दिषु च विज्ञेयमा तुलानां च मातुले ॥ दशान्तेरे पृथक्पिण्डे स्नानं स्यात्तद्गुहं विना ॥ पशुत्वं संस्कृतं येषां सम्प्रतिर्वा ॥ राम ॥
रादीशयाः ॥ तस्य सम्यक् भूत्पस्य तस्यांतां मृतस्रुतके ॥ अतश्च परतः शक्रसं पूज्यः स्रुतके सति ॥ परान्तभोजने ॥ ४२ ॥

नित्यम्यराभविनः क्रियाः ॥ गृहस्थः सर्वकर्मारो नित्यादन्यानि वर्जये ॥ देव्यैः सङ्कल्पितैः पूर्वभूतकान्तकान्तादीपि ॥
धर्मार्थदक्षिणैः पूजाकार्याचोत्पादितैस्तथा ॥ पृथक्पाकं विना पुष्पिर्लोकादक्षानुसारिभिः ॥ अन्नयागः प्रकर्तव्यो
जपः स्नानादिका क्रिया ॥ प्रायश्चित्तं समादेशपतान्यथानिश्चितास्थितिः ॥ एवं हि वर्तमानस्य त्रिधा सिद्धिर्न ह्यरतः ॥
दुःखस्वप्नदर्शने स्नानं रेतोत्सर्गशतक्रते ॥ अघोराश्च शतं जाप्यन्तथा संभाष्य राधमं ॥ अग्निः सैशुध्यते गात्रं स लेपनं
मृदस्त्रभिः ॥ देवचरणगुरुद्वयं भक्षतं यद्यमघतः ॥ लक्षपादं तदा देयं द्विगुणं तैष्टिके मतं ॥ अथाक्रम्य सुनिर्माल्यं जपे
त्यभ्यशतानि तु ॥ त्रिगुणं कामतो ज्ञेयम्यच्च गव्यं समं चितं ॥ यन्निर्माल्येन संस्पृष्टं तदा हारोपजीविनः ॥ अथ
शो ननु निर्माल्यं दानं लंघ्यन् भक्षणा ॥ लंघयेद्यस्तु निर्माल्यं दद्यादज्ञानतोऽपि वा ॥ गुणायुतं जपेद्यो रनथा यो
ष्यद्विभुध्यति ॥ निर्माल्यस्पर्शनेत्याज्यम्यराभद्वयं नथोषधं ॥ सविकारं पयस्तोयं नथेक्षुर्हि गुजीरकं ॥ सैन्धवामंसं
कर्पूरं कडुकाद्यं सतरातुलं ॥ अष्टचन्दनं भस्मवेणुमृन्मयदारवं ॥ सर्वं त्याज्यं स मुष्टिखंडान्यादिषु क्षितं भुविः ॥
एवमन्यत्र बोधव्यं ज्ञात्वा इव्यवलावलं ॥ शोधयेत्सर्वदाधीमान् भुङ्क्ते वन्धनधुवं ॥ इतं यस्यापवर्गं ह्यसंभुङ्क्ते हत
निश्चयः ॥ भुङ्क्ते निष्प्रतिष्ठस्य सिद्धिमुक्ती न ह्यरतः ॥ अशीतिर्यस्य वर्षाणि बालो वाप्यऽनघोऽशः ॥ प्रायश्चित्ताद
मर्हन्ति स्त्रियो वा व्याधिपीडिताः ॥ तत्रापि च परिक्लेशं ज्ञात्वा द्वाद्भिः प्रकल्पये ॥ सुदुष्करं स्वयङ्कर्तुं मक्षमाद्विगुणोत्त
मः ॥ दशोद्भिः त्रिंशतं यावज्जपा स्नानेन भुध्यति ॥ सतकं पञ्चमं यावत्तोषवा सन्न दुर्जनः ॥ तं त्रिधा युतं संजायेत दृष्ट्वा

प्रायः॥

४३॥

विगुरांततः॥ तदर्थं ननु संयोगीतस्याप्यर्द्धं नु शंकरे॥ देशं कालं वयः शक्तिं भक्तिं क्रियाक्रमं॥ सुविचार्य प्रदा-
नं नोपवा सो ह्यगान्विते॥ शिवायिते कचिन्नानां सुहृत्तानां पुरंदर॥ प्रायश्चित्तं समाख्यातं नोक्तं ह्यतिस्थितात्म-
नां॥ सप्रकोटिप्रविस्तीर्णं मोहचूरान्मया तव॥ व्याख्यातं सारमादाय तक्षगन्धेन सुब्रते॥ पुनः पृष्टः समासेन
त्वया हं सुरनायकः॥ तदा व्यातं तदर्थं न मोहचूरान्मया हरे॥ सिद्धिसारसहस्रेषु युग्मचन्द्रेस्तदन्तः॥ योगज्ञा-
नादिसंयुक्तं व्याख्यातं शास्त्रमुत्तमं॥ सुसंक्षेपं सुगम्भीरं मृतिष्ठातं त्रमुत्तमं॥ चतुर्गे च रसं वर्द्धं भूयः व्यातं त-
दन्तरं॥ न देयं दुष्टसत्त्वानां निन्दान्तां नु वर्जितं॥ गुरुदेवद्विषां शास्त्रदेशिकादिद्विषान् तथा॥ एवं चान्ये च ये केचि-
न् दुष्टसत्त्वाः पुरंदर॥ तेषां शास्त्रं सदा गोप्यं प्रायश्चित्तं मतो न्यथा॥ गुरुदेवाग्निभक्ताय श्रद्धा नाय सुब्रत॥ त-
स्मै देयमिदं शास्त्रमित्याह भगवांश्छिवः॥ ॥ इत्याग्नेये महातंत्रे प्रतिष्ठातंत्रे मोहचूरोत्तरं समाप्तं॥ ४३॥ ॥
अथवा थुले प्रायश्चित्तपटललिख्यते॥ ॥ ईश्वर उवाच॥ मार्गस्थाः साधकाद्यास्तु लुप्राचारा ब्रजन्यधः पा-
लनीयमतस्तस्यादाचारः शिवभाषितः॥ देवादागान्ता मोहाय दिदोषमुपागतं॥ स्नानं जपो पवासश्च होमवैग-
दुकानि च॥ पञ्चगव्याशनं दानं मलदुष्कृतनाशनं॥ अत्यन्तसरुजे देहे राजचो रभये तथा॥ अग्निवारिभये तदह-
तकाभाशने तथा॥ गुरुदेवाग्निकार्ये च नित्यहानिर्भक्षभाक्॥ नित्यं सामगीनानित्यं याकजीवनकार्ये॥ पुत्र-
केन न तथा वत्सकार्यं चागौरवं कचि॥ गुरुणा साधकेनाथ परं नित्यं विवर्ज्ये॥ गुरुस्तु भक्तिः पूज्या नतं कर्म

॥ रामः॥

॥ ४३॥

रिग्योजये॥ येनयेद्यः प्रमादेन वक्षे कन्दक्षिरां जपे॥ कलाङ्गतः सक्रियश्च सद्गुरुनिरतः सदा॥ शुद्धमार्गे कसं स
क्तः परदारिविवर्जितः॥ चरार्णविद्यावृत्तो दक्षो दम्भमायाविवर्जितः॥ योगाभ्यासरतो नित्यं प्राणिहिंसरिविवर्ज
ितः॥ परापवादनिर्मुक्तैर्गुरुरेवंविधः स्मृतः॥ गृहस्थो ब्रह्मचारी वा प्रायश्चिनी द्विधा स्थितः॥ प्रत्येकं द्विविधं ज्ञेयं
सकामाकामभेदतः॥ निष्कामानुसकामे तु द्विगुणां श्रुद्धिमादिशे॥ सकामस्य तु या श्रुद्धिर्भोति कस्या भवेद्यथा
॥ निष्कामे नैर्षिके सा स्यात्सकामे प्राक्कृतगुणाः॥ त्रिकालमेककालं वा पुजनीयो महेश्वरः॥ प्रातर्मध्याह्नसम
ये चतुर्थपहरावधिं॥ अत्र याते रवौ पूजां दानं च परिवर्जये॥ निनाचन्द्रग्रहे वत्स तथा वै साधकेषु च॥ एकाहपूजको
पेन सहस्रं पञ्चमं श्रुते॥ अकामतः प्रमादाच्च कामतो द्विगुणा छुचिः॥ उपवासद्वयादस्य श्रुद्धिमाहुर्न चान्यथा॥
त्रिकालं पूजनं येषामेककालमथापि वा॥ प्रायश्चित्तं समन्नेषान्नन्यूनं नाधिकं क्वचि॥ त्रिकालं पूजनं येषां य
त्कालाच्च विलोपनं॥ प्रागुक्तं तु ददेत्तेन श्रुद्धिः कार्या न चान्यथा॥ एवं वै नैर्षिकानां तु वृद्ध्याः श्रुद्धिसमादिशे॥ देवा
जोगा तथा मोहा चौरराजभयादिभिः॥ एभिर्दोषैर्न कामित्वं शेषं ज्ञेयं तु कामतः॥ एकाहं तु समारम्भयावत्पञ्चदिनाव
धिः॥ वद्वये त्रिशतं प्रोक्ता होमवैगुका निच॥ पक्षे कलोपतो वत्सद्युतं दक्षिरां जपे॥ द्विगुणां मासलोपे तु द्यु
तं वद्वये नतः॥ मासि मासि महासेनया वत्सम्यत्सरावधिं॥ नित्यवद्रोमलोपे तु प्रायश्चित्तं समदिसेरी॥ अष्टम्यादिषु
या पूजा जपहोमादि कामता॥ चतुर्गुणां तु तद्गोपे प्रायश्चित्तं नित्यशः॥ पवित्रारोहं नन्देवाभाषादित्रये कृतं॥

प्रायः
४४

लक्षद्वयादघोरस्य तथा चाश्रयणादुचिः॥ सकृत्संध्याविलोपेन सद्योजातशतादुचिः॥ त्रिकालेनोत्रिगुणां सोपवासो
जपो मतः॥ अकामतः समाख्यातं कमतो द्विगुणाश्चरे॥ भौतिकस्य समाख्यातं द्विगुणां नैष्ठिके मतं॥ चतुर्गुणां सका
मस्य कथितं वृत्तचारिणो॥ ब्रह्मदेवसि केभुंसे प्रागुक्तं षड्गुणं भवे॥ उपवासविहितस्तु सरुजः स जयः स्मृतः॥ सुदुष्क
रं स्वयं कर्तुं मक्ष माद्विगुणो न्यगः॥ प्रायश्चित्तं प्रकर्तव्यं न द्योतस्थे श्वेदक्षितेः॥ सामान्यसिद्धिरक्षार्थं प्रायश्चित्तादि
के तथा॥ स्वमंत्रेन नियोक्तव्यः सहस्राहुद्विरन्यथा॥ गरुडम्भूतं तं जश्चलाभास्त्रेहादिवर्जये॥ प्रमादात्कुरुते य
त्तु ब्रह्मशतदुचिः॥ ये कुर्वन्निगुरोर्निन्दां समयि पुत्रकादिषु॥ तस्मात्स्थानाद्भजे हरं सद्योजातशतं जपे॥ कर्मणा
मनसा वाचानकार्यं पारदारिकं॥ शुद्धिर्ह्यर्थाद्भ्यादेन मोहघादिसमाचरे॥ कन्यानां द्विगुणां कार्यं तथा वर्णान्तरेषु च
ब्रह्महत्यासुरापानं स्तेयं गुर्वङ्गुणा गमः॥ विशेषपातकानानुसन्ध्यात्यश्चमं स्मृतं॥ हत्वा कामाद्विजं सद्योगवां
गोष्ठे जपेत्सदा॥ पीत्वा कामात्सुरां वामं शिवहर्मे जपेत्सदा॥ हत्वा यमकामानुघोरं पिबुवने जपे॥ गुरुस्त्रीगमनं कृ
त्वा प्रमादाच्च वनेतरं॥ योगकृत्वा समस्तेस्तु नगाग्रिपश्चमं जपे॥ प्रकारेण कामश्चैव न क्षमावर्ज्यं शुध्यति॥ अकामतो र
हस्ये च सहस्राहुद्विरिष्यते॥ कामतः सरहस्ये च तस्मिन्त्यादयुतद्वयं॥ अकामतः सरहस्ये च तथाप्येवायुतद्वयं॥ गु
रुदोहादने शुद्धिः कामतस्तु तथा नहि॥ चाश्रयणं परा कं वा कुरुते चैव यथाक्रमं॥ तत्र कुरुते तथा कुरुते वृत्तहत्यादिपंच
सु॥ लक्षणां सम्यक्वक्ष्यामि क्रमाच्छाश्रयणादिषु॥ एकभक्तं यत्कुर्यात्प्रहृष्टेन त्वया चितं॥ अहं नक्तभोजित्वम्

॥ रामः ॥
॥ ४४ ॥

हं वै माहताशनं ॥ एतत्कृद्युसमाख्यातं प्राजापत्य इति स्मृतं ॥ अहं सुहृन्पि वेद्वारि ॥ अहं क्षीरसाभोजनं ॥ अहं सुहृन्
घृतं पीत्वा ॥ अहं वै केवलं यदा ॥ तत्र कृद्युसमाख्यातमिति कृद्युभृताख्यतः ॥ क्षीरस्याधिपत्वं पानं दिवसानेकाविंश-
तिः ॥ अनेन क्रमयोगेन कृति कृद्युमुदाहृतं ॥ अति कृद्युसमाख्यातं पराकश्चिन्तिगद्यते ॥ द्वादशाहं निराहारः स पराकड-
ति स्मृतः ॥ मासाङ्ग्यासहस्रिः स्याद्युक्ते कृद्युचक्रासये ॥ चाक्षायणाविधिः प्रोक्तो जलादेव जलात्मकः ॥ सुप्राणान्दीक्षि-
तानां च मद्यपाने कृते पुनः ॥ नियमादयुताद्युद्धिरघोरात्कृद्युतस्ततः ॥ क्रमयं कश्चिदेव भक्तिः क्रमासंक्रमवाचनं ॥
मद्यमांसपुष्टानां दूरेति कृतिशङ्करः ॥ गुरुस्त्रागमनं यच्च वातुर्गामपित्तसमं ॥ अज्ञाता गोघ्रा - यस्मिन् गृहे वेस-
मुपस्थिताः ॥ सर्वभारपरित्यागात्कृद्युद्धिर्नवान्यथा ॥ भुक्त्वा वा कामताश्चैव तत्र कृद्युत्परः शुचिः ॥ कामतो यदि
वा भुक्त्वा सकृत्कृद्युति कृद्युतः ॥ वामदेवं जपेद्युद्धिः पराकानेव तं मतं ॥ शाखाभुक्त्वाथ वा तेन तदा सोतसमो भवे ॥ रजकी-
चर्मकृष्णाप्रमादात्मादिरेस्थिता ॥ भारत्यागासदाभुद्धिस्त्राहात्म्यं च मतस्ततः ॥ यदा भुक्तमकामाद्वा कृष्णाघोराजपां-
हा ॥ कामतो द्विगुणो वायं सकृद्योगादिधिर्मतः ॥ अकामाद्द्विगुणाच्च ततश्चाक्षायणा शुचिः ॥ कामाद्वा बहुयोगो द्वे सह-
स्रं किं नुवारिणा ॥ प्राणिहिंसात्मकम्यापंशतघोराजपाशुचिः ॥ स्वजातिदीक्षिते स्पृष्टे तदा च म्यभुचिर्भवे ॥ आचम्य दीक्षि-
तस्यापि स्वजातीशततं जपे ॥ समोपेक्षिते स्पृष्टे प्रायश्चित्तं तु पूर्वव ॥ तस्मिन् दीक्षिते स्पृष्टे जपे क्त्वा त्वा शतत्रयं ॥ एव-
मेवान्नरस्पर्शादिक्षिते स्पृष्टे तस्य च ॥ शतत्रयं च वेस्पर्शसोपवा सो भवेदजः ॥ तथैव भूषसंज्ञस्य स्पर्शनादिक्षितस्य च

प्रायः॥

४५॥

स्पर्शादक्षितस्यापि स ह्यं द्विरूपो वितः॥ श्लोकादक्षितनु प्रायश्चित्तं प्रकुर्वते॥ पुरुषाद्योरवामाजाजातीशावा
स्त्रोदितः॥ त्रिरात्रमन्यजस्पर्शादघोरस्यायुताहुविः॥ कृच्छ्राद्योरन्ये स्पर्शाच्चरणालस्यायुतत्रयं॥ स्नात्वा स्नात्वा य
था स्पर्शा प्रायश्चित्तं तु तस्मत्॥ शुद्धात्वा भाक्तं ते येन पश्चात् स्नात्वा घटाननः॥ स्पृष्टमंत्रादिकं न्येव मदीरामेव मदीभिः
रेतो वृत्रपुरिषेर्वाका कश्चानावलीढितं॥ विद्वरहेस्तथा गृध्रे गोमायुकपिकुक्कुटेः॥ संस्पृष्टमन्यजेनापि शूद्राद्यु
द्धिष्टभूषितः॥ स्नात्वा कृत्वा त्वहोरात्रम्यञ्च गव्यं समाचरे॥ सहस्रं प्रति संध्यं नु द्वात्रिंशार्णवमभ्यसे॥ त्रिदितं नक्तं नो
जिस्मात्रिः स्नायी ध्यानतत्परः॥ इष्टा देवं चतुर्थीं कुरु स ह्यं होमयेत्ततः॥ पूर्ववद्भोजनं कृत्वा - काशीं भुज्यते तथा॥
शिवर्षितैकचित्तस्य नृपस्येवं विधीयते॥ त्रिधा स्नानं तु वैश्वस्य सकृदुपस्य कीर्तितं॥ कामतो द्विगुणं जाप्यं सर्वेषां
परि कीर्तितं॥ स्नात्वा वै पञ्च गव्यं तु प्रत्येकं शतमंत्रितं॥ पातव्यं तं त्रिरात्रं वै द्वात्रिंशार्णवमभ्यसे॥ स्नेयं परस्त्रीसं
भोगं सुरापानादिकं ततः॥ प्रागुक्तेषु प्रदेशेषु जपेत्तत्रांस्तु पूर्ववत्॥ सुयश्चित्तं व्रतं जेश्वाहूनि सम्वत्सरद्वयं॥ अयाचि
त्तान्नो लघ्वाशीं स्त्रिस्नायी ध्यानकृतसदा॥ वत्सरादितयस्यान्ते शिवक्षेत्रं त्रयाव्रजे॥ दीक्षागुरौ बोधके च परे के कुरभाष
णा॥ लक्षाष्टशं शतः शुद्धिं सं दृशां शेन कल्पये॥ षड्गुणा मुष्टिघाताद्योरक्ता द्वादशधामताः॥ शस्त्रैः शतगुणा हुद्भिर्ज्ञा
त्वानात्र प्रकल्पये॥ तत्र कुर्याद्भुतं शक्त्या कृच्छ्रचान्द्रायणादिकं॥ ज्ञात्वा पूर्वदीक्षायागस्यायश्चाध्वपूर्विका॥ सर्वस्व
श्च गुरोर्दद्यादशिकाचार्ययोस्तथा॥ चतुर्णां शुद्धिरादिष्टा शुद्धिर्नो गुरुतत्परा॥ तथा शिवव्रतचरैर्दिशैके साधकादि

॥ रामः॥

॥ ४५॥

केतेषां तु रक्तपातेन लक्षणापेन शुध्यति ॥ दण्डघातादिकन्दत्तं यदारक्तं न दृश्यते ॥ तद्वर्द्धं शुध्यते मंत्राप्रार्थयेत्मा
दत्तन्दने ॥ स्पृष्टं रजस्वला नानुभुक्तं न घट्टकामतः ॥ शुध्यत्युत्तजापेन निराहारेणान्यथा ॥ कामतो द्विगुणं वेव
त्मावाहोमविशुध्यति ॥ यत्किञ्चित् स्वयमस्मीयान्न दद्यात्परमेषुतः ॥ गुरुणां वा प्रसादेन तदा वृशतः अभये ॥ निरामि
षं शिवे देयं सर्वपाकं शुचिः सदा ॥ मृतके स्मृतके वाथ भक्ति तनु शुक्रामतः ॥ कामतो घोर मंत्रस्य सहस्रं परिवर्तये ॥ ग
णां नंगणिकान् शुध्यति तान्नाशने तथा ॥ सीमनोन्तयने चैव नामध्ये ये तथा पुनः ॥ शुभप्राप्तन काले तु सहस्रं भक्षि
मोजये ॥ यः प्रवर्धः प्रजाते स्पृष्टा सत्कृतस एवधिः ॥ सद्या ह्या दशमारभ्य दक्षिणा स्या युतं जपे ॥ कामतो कामतो वापि
सहस्रं दानं भक्षणा ॥ शतं तु वरुहं स्यात्सहस्रं दशतत्रयं ॥ वृक्षारामे तथा वापी कुपादिषु शिवालये ॥ विवाहे तु ह
षोत्सर्गं गोदाने च शतं जपे ॥ निषेधात्मां संगंधादिप्रसादाद्वा शितं यदा ॥ शुधोरस्या युतं जप्त्वा तदा शुद्धिं मवाप्नुया ॥ मे
थुनाहारपानानां नियमस्याप्य रक्षणा ॥ शुभ्यङ्गपानवत्त्वा दोसहस्राद्भन शुध्यति ॥ भिक्षान्नभोगलोपाश्च शुद्धिः
स्यात्पञ्चभिः शिते ॥ शुधः शयनसङ्कल्पलोपादस्तु अभये दत्तं ॥ गुरुं तपि शाचादिविद्ये देतुं कृते सति ॥ शतत्रयमध्ये
रस्य जपतो नान्यथा शुचिः ॥ उपरोधान् तथा लेहकृत्वा शान्तिके योष्टिके ॥ शतत्रयाद्भवे शुद्धिर्वरुहपस्य नान्यथा ॥
शिवधर्मस्थितानां शुप्रायश्चित्तमुदाहृतं ॥ लोकधर्मस्थितानां च मृतके पुजिते तथा ॥ प्रायश्चित्तं समादेहपमन्य
गच्छिना तथा ॥ सहस्रं दक्षिणा स्यैवं कर्तव्यं नान्यथा तथा ॥ उच्चाटनादिकं कृत्वा वरुहपायुता शुचिः ॥ नमो एतन्मंत्रे

प्रायः ॥
४८ ॥

रामनसाकापिकारये ॥ देवप्रतिष्ठादीक्षाचक्रत्वाक्षेत्रादिषु त्रिषु ॥ अघोरस्यायुतं जाप्यं निराहारे कृतः शुचिः ॥ पदका
र्प्यं शमोर्णवाक्षोमं मोः अनुवेष्टनं ॥ चर्मप्रतिगुरुश्चैव गृहीतं यत्र कुत्रचि ॥ न प्रव्यं नित्यमेनेव त्रिशतं बहु कपिरां ॥ क्षीरं
दधिघृताश्चैव मधुमांसदिकश्चये ॥ बलननेन तीक्षादिगन्धानि विविधानि च ॥ त्रिशतं बहु रूपस्य जपे दुद्रिमवाप्नु
या ॥ एतत्तन्मणिं हेमं विद्रुमं मौक्तिकं तथा ॥ ग्रामश्च ह्यमं हस्तिस्त्रीपश्चाश्चेतरंतर ॥ आलयादिषु यत्नेन बहु क
पायुता शुचिः ॥ मठप्रतिगुरुकप्याज्जपे दघोरस्य लक्षकं ॥ पापानामप्यमेकानां शङ्करे समुपस्थिते ॥ द्वात्रिंशत्क्षरं
जाप्यं न तस्मिन्निद्रिमवाप्नुया ॥ अन्नशङ्करदोषाश्च भाणशंकरतस्तथा ॥ शतत्रया दघोरस्य ह्ययुता घानि शंकरा ॥ का
ष्ठोपलनृणादीनानृणाद्युतराः शुचिं ॥ स्वेदजप्रणिघातेषु निरस्ते के हते पित्त ॥ अजातस्य शतं जाप्यं मकामाजुतदर्द्र
तः ॥ आखुनश्च शतैर्नैव माज्जने च सहस्रशः ॥ श्वशृगालवधे चैव द्विगुरो कपिकुक्कुटे ॥ सर्पाघातजघाते तु हंसादिशकु
तिष्वपि ॥ सिंहदिमृगघाते तु अजादिषु भुघातने ॥ शताक्षतः शताक्षैव बहुरूपशताशुचिः ॥ श्वशृगालादिसर्पैर्बर्हिषदि
घातः प्रमादतः ॥ स्नात्वा शीतासु मध्यस्थमघोरं चायुतं जपे ॥ श्वपाकस्ते दुचाणालवौद्रकापालिकौलिकैः ॥ वक्राशै
ः सोमहृद्युपश्मशान्द्रमस्पर्शना ॥ कृत्वा स्नानं सचैलं तु तृतीयस्य शताशुचिः ॥ वामाङ्गस्पर्शने चैव तथा दुःस्वप्नदर्श
ने ॥ अरिष्टचिन्तना चैव भाषणादनुत्तस्य च ॥ कर्मणामनसा वाचा सहस्रहृदयं जपे ॥ अकामतः पुंशु प्रस्य शुक्रादे
स्यन्दने सति ॥ स्नात्वा पुरा सचैलं तु अस्त्रमंत्रं शतं जपे ॥ कामतो गर्भपानाच्च तृतीयस्यायुतं जपे ॥ धेनुप्रमादतो हत्वा ॥ रामः ॥
४८ ॥

सुघोराक्षतः शुचिः धेनुना च शतं दत्त्वा लक्षाद्याप्य भुध्यति ॥ भुक्ते भुक्ते तु भूदस्य सहस्रात्कामतः शुचिः कर्म
णामनसा वाचा साधकादिषु श्वेदने ॥ समाचरेत्तथा किञ्चिन्निर्वदं येन जायते ॥ कृत्वा पुनरात्रिरात्रं तु द्वात्रिंशत्पुनरा
द्युचिः ॥ देवा लये तु यः कुर्यात्पुनरात्रं मृत्रमेव वा ॥ देवता यतने रामेशिवक्षेत्रे विशेषतः ॥ सहस्रमेकं जप्त्वा मकामा
न्यादतः शुचिः ॥ स्त्री भूदं बालकं हत्वा कामतो कामतोऽपि वा ॥ लक्ष्मिमेकं कामाज्जन्मानदेर्द्रनाप्य कामतः ॥ नाधि
कारेण नु स्थाने दशाहं वै भवेद्द्विजः ॥ द्वादशाहं नृपस्येव वै शपः पञ्चदशान्तरिकं ॥ निर्वर्तेते तु नित्यादि भूत्रे मासं न चा
न्यथा ॥ निर्वाणदिक्षितानां नुस्तुतकं नैव विद्यते ॥ विद्यते स्तुतकं तेषां लोकदीक्षानुसारतः ॥ शिखाद्ये दोनतत्रास्थि
दशासां लोकि कामता ॥ अन्नर्पागपु कर्तव्यो लोके के रवदीक्षिते ॥ जपं प्रदक्षिणा दीनिकर्तव्यानि प्रयत्नतः ॥ व
सुवारी गृहस्थस्य भोज्यान्मोनापरोक्षचि ॥ वानप्रस्थयतीनां तु पूर्ववद्दक्षिणां जपे ॥ तथा न्यलिङ्गितां भुक्त्वा सहस्रं
दक्षिणां जपे ॥ द्विजाते श्वोपवासे तु किहितस्तादृशो जपः ॥ यो मोहाद्गुरुपादेष्वमोहतः शपथम्वदे ॥ ददाति चान्यदुष्टा
त्माता बुभो नरकं व्रजे ॥ शंकरेण च सर्वेषु चेतसः शुद्धिकारणं ॥ सुघोरमंत्रो जप्त्वा यो वा वच्चिन्तं प्रसीदति ॥ जपतीर्थे
पवासाच्च शिवाय तनयोग्यः ॥ गडुकानां प्रदानेन तिलाज्यहवनेन तु ॥ आचार्यसन्निधानेन संहिताथ वणेन तु
॥ देवद्विजगोशिवाय पंचगे ॥ शनेन च ॥ वृत्तैरेव महासेन किं त्विषं शतशो नये ॥ मेघमुक्तो यथा भानुस्तद्वल्लोके विराज
ते ॥ तस्मादप्यनिहत्यर्थं प्रायश्चित्तं समाचरे ॥ ॥ शिवायुले महातंत्रे आग्नेयारव्यसामान्यप्रायश्चित्तविधानं ॥

प्रायः॥

४॥

४४॥ लिङ्गत्रिविधविद्विष्यक्ताभक्तोभयाकृतिः॥ लिङ्गभेदेनवक्तव्यः प्रायश्चित्तविधिमुच्यते॥ एकः शिवस्त्रया-
णानुसंस्थितत्वभेदतः॥ प्रायश्चित्तविधौ वत्सलिङ्गभेदततः शृणु॥ यागेश्वरचलम्विद्विस्थिरमन्यद्वितीयकं स्थितं
वस्थापमानचविधिनावलिमादिशे॥ इत्यष्टौ भुक्तिभेदास्तुभूयांशोन्योन्यमूर्धना॥ स्वयं वै स्वैरुलिङ्गे तु उपराधिवि-
शोधकं॥ प - रैः कृते पराधे च भुक्तिस्तत्रविधायते॥ स्वैरुलिङ्गे साधकेन ह्यस्यात्र विशोधनं॥ उपराधिविधौ ज्ञेयः
स्वकृतश्चापरेः कृतः॥ एकैको द्विविधो ज्ञेयः सकामाकामभेदतः॥ द्विविधः सोऽपि विज्ञेयो भौतिको नैष्ठिकस्तथा॥ च-
तुर्धा भौतिको ज्ञेयः समयोद्येभेदतः॥ लिङ्गापराधकरणोद्बोधनं कथ्यते पुनः॥ चलास्थाप्या चलास्थाप्यादिगुण-
परिशोधनं॥ पूर्वादि चले सुद्धिदिगुणास्पृशकम्यये॥ स्थिरे चतुर्गुणं वत्सप्राकभुक्ते भुक्तिमादिशे॥ मधारणा तथा
साध्यादिगुणाभुक्तिरिति॥ देताददेत संज्ञोत्तुदिगुणां भुक्तिमादिशे॥ यातुसाधारणा छुद्धिर्दिगुणातद्विनामताः
स्वैरुलिङ्गापराधस्तु परैरेव कृतो यदा॥ दिगुणां स्वकृते प्राहुः प्रायश्चित्तविशुद्धये॥ निष्कामश्च सकामश्च स्वयमे-
वापरोथवा॥ ज्ञात्वा ज्ञात्वा प्रकर्तव्याभ्याम्यश्चिन्नं शिखिध्वजः॥ साधकेभ्यो दीक्षितस्य शोधनं दिगुणां मतं॥ भौतिकाहु-
स्तु चारिणां शोधनं दिगुणां मतं॥ वर्णेषु वर्णावाद्येषु ह्येते लिङ्गे विशोधनं॥ तथैव स्पशिते लिङ्गे शोधनं पुरतः शृणु॥
चतुर्वर्णात्मको वर्गो नैके वर्तकोपरः॥ यदुपस्पर्शतः भुक्तिः स्ववर्गे द्वितीयो मतः॥ काकादिवर्णस्तृतीयः स्ना-
नं यत्स्पर्शतो भवे॥ श्वपचादिचतुर्थस्तु सचैलं स्पर्शतो यतः॥ दर्शनं स्पर्शनं वत्सचतुर्ध्वर्गिविवर्जितं॥ लिङ्गाश्रिताना

॥ रामः॥

४॥

यैः संवसन्ने रोषाणां सुमारां कथ्यते पुनः ॥ येषु सञ्जातमात्रेषु प्रायश्चित्ताभवे नरः ॥ प्रायश्चित्तं पुरा ज्ञेयं लिङ्गं द्वा
यां न लक्ष्यते ॥ शतत्रयेन भुक्तिः स्यादघोरेणानवान्यथा ॥ सहस्रानुमिते भुक्तिद्विगुणां परिधर्तना ॥ विचतुर्ध्वपिते
लिङ्गे विद्यते तु महातले ॥ भुक्तिश्चैवायुतेनैव लक्षास्त्वयुते भुक्तिः ॥ अभिघातुसंजातो व्ययताहुद्रिमादिशः ॥ अ
ह्रादयुतेनैव अभिघाताहुचिर्भवे ॥ पादस्पर्शलंघने च व्ययताहुद्रिमादिशः ॥ अर्द्धात्पादरजः स्पर्शभुक्तिः स्यान्ना
न्यथाग्रहः ॥ अयुताहुक्ष्मदुष्टे तु द्ययुतानुतदम्भसा ॥ सूत्रसूत्रादकेनैव लक्षाद्वात्पादतः भुक्तिः ॥ रक्तस्वभा
स्पर्शलक्षार्द्धभुक्तिरचिता ॥ तसंयुक्तोदकस्पर्शात्पादोना पूर्ववत् भुक्तिः ॥ विष्टास्पर्शान्तालक्ष्मात्पादोनानुतदम्भ
सा ॥ तथानिर्माव्यगर्भे तु पातताहुद्रिमादिशः ॥ विष्टागर्भनिपाता च सार्द्धलक्ष्माहुचिर्मता ॥ स्थिरस्यान्मूलनीले
क्षाहुद्रिः स्यात्स्थापना न तथा ॥ समुद्रवान्नरस्थे तु समुद्रकविवर्जिते ॥ समुद्रके सुलिङ्गे तु प्रमादात्पतिते सति ॥
अयुतार्द्धशतं हस्तैकव्यं नृणां धिकंततः ॥ समुद्रकविहाने तु हस्तानुपतिते शिवे ॥ हस्तमात्रप्रमाणाच्च पूर्वोक्तद्वि
गुणाहुचिः ॥ अयुतादग्निनालीठे यदि क्कन्तिर्नश्यते ॥ कान्तिहाने भुक्तिर्लक्षोत्परित्यागे कृते परे ॥ व्यङ्गिते प्य
थ विष्टायेन क्षागर्भादिपाततः ॥ हतेनष्टे थपतिते महागर्भप्रमादतः ॥ श्वका कालीठे - मीने वाथ भुक्तिस्तथा
हते राज्ञा तस्करेर्वा श्वपचेर्वाथये विते ॥ विरुद्रवर्गादितयस्पृष्टे त्यागे विधीयते ॥ लक्षैकचजपे घत्नात्तद्व्यंस्थाप
येत्युनः ॥ तदा भुक्तिमवाप्नोति साधको दग्धकिल्विषः ॥ अन्यथा नैव मुच्येत विविधैः कल्पसम्भवा ॥ एवं वै वाक्षस्व

प्रायः॥

४८॥

त्रस्य प्रायश्चित्तं समाचरे॥ प्रागुक्तलिङ्गपादेन शुद्धितत्र समादिशे॥ लिङ्गसंशेन कंषराग्यामपराधेषु लिङ्गव॥
प्रायश्चित्तं प्रदातव्यं गुरुणा तत्त्ववेदिना॥ ब्राह्मणादिचतुर्वर्णैः शिवदीक्षाविवर्जितैः॥ स्विष्टलिङ्गं नृपत्स्यं प्राय
श्चित्तं समादिशे॥ एकद्वित्रिशतश्चानैद्विर्जायेत शतैः शुचिः॥ केवर्तवर्गसंस्पृष्टे स्विष्टलिङ्गे प्रमादतः॥ अयुताहु
द्विमाप्नोति साधको नान्यथा शुचिः॥ स्पृष्टे काकादिवर्गैस्तु अयुताहु ध्यते नरः॥ वाणायुतैश्च संशुद्धिर्दृष्टे तु स्वयमा
दिभिः॥ चतुर्वर्गेण संस्पृष्टे दर्शनाद्विगुणा शुचिः॥ स्वश्रोतो दीक्षितैर्लिङ्गं यदा स्पृष्टं तदा यभाक्॥ वामदक्षिणमा
गस्थेः स्पृष्टं लिङ्गं प्रमादतः॥ अयुताहु ध्यते मंत्री महास्नानेन नान्य॥ वामदक्षिणकोले च सम्यक् स्पर्शं परिवर्जये॥
शतेन स्पर्शतः शुद्धिः भवितो द्वे तवर्द्धतः॥ पंचपातकयुक्तानां स्पर्शनं परिवर्जये॥ अलापादयुताहु द्विर्द्विगुणा स्पर्श
तो मता॥ शयनाय युताहु द्विर्भोजनाद्वक्षतः शुचिः॥ बौद्धचार्वाकपंस्पर्शाद्विनिन्दारितेषु च॥ सद्वास्त्ररूपकानां
अपतितानां विशेषतः॥ सम्यक् यत्नतो वक्ष्यं सपर्काद्विशताहुचिः॥ कौलकापालिकानां नुस्पर्शनं परिवर्जये॥
पञ्चाधकात्तवक्राणां विवादनेव कारये सभाषणां तथा स्पर्शं दूरतः परिवर्जये॥ तथा शाख्यमताचार्यैः सत्का
र्यकृतकुट्टिभिः॥ विवादेनैव कर्तव्यस्तद्वचपशुलो लुपैः॥ दिगम्बरेः स्वेतपटे दर्शनं परिवर्जये॥ तथा भागवतैः सार्द्धं
वक्तव्यं परिवर्जये॥ वर्जितानां नृमूढात्मायः करोत्यथ सज्जतिं॥ वृथा परिश्रमस्तस्य न स शिवपुंश्चजे॥ न च देशः
प्रकर्तव्यो न विवादः कदाचन॥ यः करोति समूढात्मा प्ययुताहु द्विमाप्नुया॥ यत्र वेले क्षपादनुतत्र भूयो नृपरां॥

॥ रामः॥

॥ ४८॥

महास्नानंतदङ्गलमहापूजातुपादतः॥ ययोदधिचृताशनाद्विसहस्रपलेनतु॥ महास्नातंपुकर्त्तव्यंमहात्रिफलसंयु-
तं॥ ककालजातिपुत्राग्रीफलान्नथेवच॥ महावर्त्तिनद्वादशिवस्यप्रेषकव्यये॥ रक्तवर्त्तिपुत्रासांनुदिव्यगंधस-
मन्विता॥ महास्नानंसमाख्यातंमहापूजांतदङ्गलतु॥ उपवासद्वयकार्यमयुर्तेक्रियतेसदा॥ दशशेनजपाद्भोमचिंशत्य-
शेनगडुकान्॥ सत्यंवतंबुलचव्यंभूशय्यानक्तभोजनं॥ तिलाभ्यङ्गपरित्यागसत्यवाग्दिविधानभुक्॥ कर्त्तव्यंशास्त्र-
निपुणोजयानंयावदेवहि॥ प्रायश्चित्तमवाप्नोतिपंचगव्याशनंहितं॥ भूरत्नपानवत्त्राद्येर्देशिकात्पूजयेत्क्रमा॥ प्रा-
यश्चित्तंयदाकर्त्तुंभोशक्रुयाद्यदि॥ प्रार्थन्याश्चेवकर्त्तव्यःयथोक्ताद्विगुणंपुनः॥ नप्राथमेवकर्त्तव्यागुरु-
णातत्रकोविदा॥ शिववत्पूजयेत्किन्तुस्वगुरुंशिवशासने॥ बालवालीसहृद्धानांभोगिनांव्याधितात्मनां॥ स्त्रीणां
लुकाहकानांनुप्रायश्चित्तनविद्यते॥ यतोनिर्वाजिकाशशातेषुकायेनचापरा॥ समयाचाररहितादाक्षैवमोक्षदा-
मता॥ निरपेक्षातुसाक्षिणासाप्रेक्षाबीजसंयुता॥ सकाकामांचसमयार्थानासवीजादेशिकेर्ष्यापि॥ स्त्रियावसोह-
योभक्त्यालिङ्गार्चनरतासदा॥ व्यतिक्रमेसमुत्पन्नेप्रायश्चित्तमुदापये॥ प्रागुक्तापादतसेषाम्प्रायश्चित्तेनशोधनं
॥ अशक्तितोन्यतःपूज्यंसमयीपुत्रकादिभिः॥ स्वथोतःसंस्थितैःपूज्यन्पूज्यस्वामदक्षिणैः॥ स्वगुरुर्नीनेयोक्तव्य-
पूजेजाप्यादिकर्मसु॥ स्वगुरुःशिववत्पूज्येभान्वादेशिकादयः॥ साधकास्तद्देवोक्ताःपुत्रकाभान्देवमताः॥ शिव-
वत्समयस्थाश्चइत्यध्याःशिवमिदृता॥ शान्त्यादौदेशिकायोज्याःप्रतिष्ठायांविशेषतः॥ साधनेवतथायोज्याः

प्रायः ॥
४६ ॥

साधकसौख्यभावतः ॥ स्वकीयपरकीयेन नियोज्याः सुशिवार्चने ॥ समयीपुत्रकोवाथनाश्रीयात्पूजनम्विता ॥ अतश्च
परतो देवः संपूज्यः स्तुत के सति ॥ ग्रहिणा सह संयोगी स्तुत की तेन नान्यथा ॥ परकीये वशे हरे तदा योज्यस्तु पूजने ॥ त
त कान्नादि जप्त्वा तन्मा प्रमारोत स्तुत की ॥ पुनर्यागम्य कर्तव्यं स्तुत केनान्यथा सुचि ॥ प्रणमस्तोत्रगीतैश्च स्तोतव्यं
परमेश्वरः ॥ शिखाद्ये देहकृतेशक्तौ पूर्णा हृत्या ह्योजने ॥ षडधरे प्रमाणाच्च चारेण बोधवित्तिकैः ॥ - मिमञ्चनाथे
तयोऽथा तत्वे जिते ननु ॥ स्तुत कं मृत कं तेषां न कल्प्य शिव पूजनं ॥ पूजा काले तु देवस्य विप्रयोऽङ्गे पतन्ति ये ॥ प्रायश्चित्तं त
दा कार्यं यथानुक्रमयोगतः ॥ आपादना नुपर्यन्तं सद्योजातस्तु स प्रधा ॥ संस्मरे विधिवन्मन्त्री भुध्यते नान्यथा क्वचि ॥
जानुनी गुह्यपर्यन्तं विप्रयोऽङ्गे सुसंस्मरे ॥ त्रिसप्तवारान्वा मन्त्रकला मन्त्रं न चापरं ॥ आगुह्या हृदयान्ननु वरुण्यं त
था स्मरे ॥ हृदयात्मकस्त कान्तनु सित्तश्चेत्मानमाचरे ॥ ईशानस्य शतं जाप्यं भुङ्क्ष्याति न चान्यथा ॥ अकामा भोति
कोपस्तु कुर्यान्निर्मात्य लंघनं ॥ तस्यायुतेन भुङ्क्षिः स्याद्व्येषु त्रिषु पूर्वव ॥ देवचराऽगुह्यं भक्षितं यद्यकामतः
भोतिको लक्षजापेन भुञ्चिः शेषास्तु पूर्वव ॥ यन्निर्मात्येन संस्पृष्टं तद्रूपं तु ज्वात्य रूषेणावा ॥ पादानां तु प्रमादाच्च प्रायश्चि
तो भवेन्नरः ॥ प्रमादेन क्षणो नृत्यमुपेक्षायान्दर्शितः ॥ गुरुदेवद्विजातीनां नृप्यं यत्नेन रक्षये ॥ अद्वैतं पूजयेद्य
स्तु द्वैतलिङ्गे प्रमादतः ॥ अकामाश्च क्षजापातु त्रितयेष्वपि पूर्वव ॥ एवं वै द्वैतमन्त्रं नुतिराचारे विवर्जये ॥ अविव
र्जितपात्रे तु सङ्गे वाथ विवर्जिते ॥ शतद्वयात्सहस्राद्रालदर्शक्रमतः भुञ्चि ॥ द्विगुणां स्थण्डिले प्राहुस्तत्तात्त्विकेनो

॥ राम ॥
॥ ४६ ॥

॥ प्रायः ॥
॥ ५० ॥

कृतासने ॥ अविस्मर्त्तितपात्रे तु प्रायश्चित्तं विनिर्दिशे ॥ शिवानिन्धारयेद्यत्तात्पुशान्तश्चेत्युमादतः ॥ अघोरस्याय
तं जाप्य न दशभुक्तिर्न चान्यथा ॥ सेश्वरो द्विगुरो जापाः कर्त्तव्यास्तु विशेषतः ॥ कोणमिषादिने वेद्ये दर्शनाद्युततः शु
चिः ॥ प्रमादमिषदाने न वरु रूपायुताङ्गुचिः ॥ शतं प्राणपङ्कधूपे तु पञ्चमम्परिवर्त्तये ॥ पात्राभिघाते द्विशतं ज
प्यं दक्षिणास्पतु ॥ त्रिपञ्चसप्तदशभि रचार्येस्तत्र पारगैः ॥ स्वशास्त्रनियता न्याशैः प्रायश्चित्तं प्रदायये ॥ न मु
खे दार्घ्यं सूत्रैर्धानास्ति केर्धार्थहेतुके ॥ यथाशास्त्रोपदिष्टं न न्यतनं नाधिकं क्वचि ॥ युनादिकप्रदाने न देशिकेन
रकं धजे ॥ तस्मात्सर्वप्रयत्ने न यथोक्तं नु समाचरे ॥ ॥ इति बाधुले महानन्त्रे प्रायश्चित्तपत्रं समा
प्तं शुभम् ॥ ४५ ॥ दिनेश ॥ शुभम् ॥

॥ रामः ॥
॥ ५० ॥

